

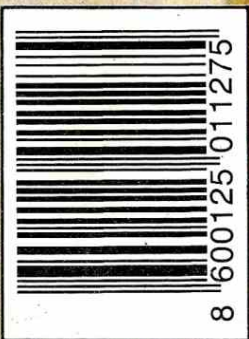
HAMILTON

DOŠAO JE TIHO

CENA 400 DINARA

BROJ 200

DOŠAO JE TIHO
LUDAK U LEGENDI

NEPOMIRLJIVI TRAGAČ

★ **DOK HOLIDEJ** ★

200

KIRK HAMILTON

NEPOMIRLJIVI TRAGAČ

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 200

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINČIĆ

Urednik
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala
Kirk Hamilton
HELLFIRE

Recenzija
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor
Sava DAMJANOV

Tehnički urednik
Lajoš ILEŠ

Naslovna strana
Ferenc BARAT

Korektori:
Erika KOČIŠ-HORVAT
Marija FEHER-MAJER

Štampa: 6. VIII 1987.

Tržište: 21. VIII 1987.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1.

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Zorka ĆIRIĆ.

Naslov originala: Kirk Hamilton HELLFIRE

Copyright: UNIVERSUM PRESS

Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u
celini, ili delimično, ili na bilo koji drugi način.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.

Bio je poslednji preživeli član bande i sve više je verovao da neće uspeli da pređe taj komadić paklene zemlje koju su španski konkvistadori nazvali El Inferno Gris. Znali su dobro kakav je to predeo kad su taj deo Teksasa nazvali Sivi Pakao.

Zvao se Brendon i u telu, negde ispod leve plečke, nosio je kuršum od petnaest grama olova. Na to mesto ustrelilo mu ga je neki opasni čova kome čak nije znao ni ime i po svemu sudeći, taj čova se đavolski trudio da, pre nego što se ovaj pakleni dan završi, ispalji u Brendona još jedan kuršum i tako dokrajči započet posao.

Još pre nekoliko dana njihova banda brojala je četiri člana i tako bi ostalo još ko zna koliko dugo da se nije umešao taj nepoznat kicoški odeven tip, za koga niko nije mogao da pretpostavlja da je tako opasan. Iskreno govoreći, možda taj visoki kicoš ne bi ni pokazao svoju zlobnu prirodu da mu Vejd nije uzeo zlatan sat i tabakeru, što ga je ozlojeđilo i navelo da ih goni i jednog po jednog satre. Čudna stvar, razmišljao je Brendon, da se neko toliko pokaže zagrižen zbog dve, doduše dosta vredne, stvarčice, ali ipak manje vredne od ljudskog života. Nepoznat kicoš se upustio u gonjenje četvorice iskusnih razbojnika i svaki normalan i prosečno pametan čovek znao bi da u takvom sukobu nema nikakvih šansi. Ali, sa kicošem je bilo sasvim suprotno. Krenuo je na sve ili ništa i pokazao zube toliko da je sada od četvorice ostao samo Brendon.

U početku je sve išlo normalno. Presreli su dilažansu i digli novac

iz poštanskog kovčezica — bédnih hiljadu dolara. Zbog tako malog plena morali su da opljačkaju putnike do gole kože, mada bi to verovatno učinili i da je iznos bio veći. Vejd je nepoznatom kicošu uzeo sat i tabakeru, a pre toga je otkinuo zlatan medaljon sa vrata neke žene, koja se histerično bunila, pa ju je Sim ošamario. To se, izgleda, onom džentlmenu nije dopalo, bar tako je Brendon zaključio po sevanju njegovog oka, ali je lukavko mudro ćutao i prešao preko toga čekajući svoj čas. Eh, trebalo mu je odmah prosuti utrobu, razmišljao je sada Brendon, ali bilo je kasno. Kada su posle tri časa primetili da neko jaše za njima, ni na pamet im nije palo da bi to mogao da bude njihov lepota iz dilažanse. Pošto je i posle pet časova pratilac ostao uporan, Sim i Vejd su ostali da ga sačekaju... i nikada ih više nisu sustigli. Mora da je taj nitkov bio vešt i lukav kada je uspeo da sredi Sima i Vejda iako su obojica bili naoružani skraćenim dvocevka. Onda su Brendon i Lend pokušali da nepoznatog dočekaju u zasedi... i nisu uspeli. Lend je dobio metak u glavu, što nije bila šteta jer je bio tup i nije obećavao da će od njega ikada nešto postati. Brendon je opalio i promašio kicoša; tada je prvi put video da je on i da ih goni na jednom ispregnutom konju iz zaprege, i okrenuo se da pobegne jer je shvatio da se kod takvog čoveka šansa neće dva puta ukazati.

Tada je jedva uspeo da se izvuče, ali je znao da računi među njima nisu raščišćeni. Ipak, jedno mu nije bilo jasno: zbog čega je kicoš bio

tako uporan i šta ga je teralo da ih goni i rizikuje glavu? Njegovoj banditskoj logici nikako nije bilo shvatljivo da su razlog tome časovnik i tabakera; no ipak, neki drugi razlog za toliku zagriženost nije video i kada mu nije pošlo za rukom da gonioća likvidira, on se ozbiljno zamislio.

Brendon nije bio heroj, već realista. Više je voleo da živi, makar sledećih meseci morao da se krije u kolibi nekog meksikanskog peona, nego da umre bogat od revolvera tog sumanutog čoveka. Rezultat tog razmišljanja bila je ideja koja mu se učinila spasonosna. Ostavio je na svom tragu u jednom smotuljku zlatan časovnik i tabakeru tog opakog čoveka, a uz to i polovinu plena opljačkanog iz poštanskog kovčežića, u nadi da će taj gadni zlopamtilo biti zadovoljan onim što nade.

Ali, prevario se.

Kicoš je očigledno bio jedan od onih ljudi koji odustaju samo mrtvi. On je našao ostavljeni zavešljaj, stavio ga u svoje bisage i jednostavno nastavio gonjenje. U sumrak, ugledao je Brendona na brdskom prevoju jasno ocrtanog na večernjem nebu i to je za njega bilo dovoljno da opali, makar sa velike razdaljine, i počasti ga kuršumom od petnaest grama, koji je bandit sada nosio ispod plečke.

Taj metak doći će mu glave, Brendon je to znao. Začudo, nije osećao neki veliki bol. Bol je postojao, ali tup, potmuo; bolelo ga je kad pomeri rame, a inače nije mu bilo ništa mnogo gore nego posle napornog sečenja drva i šumi.

No, bio je mokar do pojasa. Košulja mu je bila zalepljena za telo, a rana se nalazila na takvom mestu da nije mogao staviti jastučić od gaze na otvor i zategnuti ga zavojem toliko da zaustavi oticanje krvi. Suva nepodnošljiva žega vrelog dana

palila mu je kožu i on više nije bio siguran da nema groznicu. Pred oči su mu povremeno izlazili sjajni žuti plamenovi. I to je moglo biti posledica žarkog dana, ali isto tako i nastupajuće groznice. I baš to nateralo je Brendona da se odluči da pruži otpor.

Postojale su neke šanse da se izvuče pod uslovom da se kreće svojim tempom i da ne forsira kretanje onda kada je suviše umoran. I njegovom konju bio je potreban odmor i on je bio dovoljno mudar da zna da ako satre konja, neće imati nikakve šanse da se spase. Onaj što ga je progonio to je takode znao; zato je i forsirao oštar tempo; neprekidno ga je držao pod pritiskom. Njemu je bio cilj da Brendonov konj padne od iznemoglosti; u velikom Sivom paklu čovek bez konja imao je dve mogućnosti da preživi: da se pouzda u sebe i u đavola. No obzirom da je bio ranjen, u sebe se nije mogao pouzdati, a đavo još nikome nije pomogao, pa svakako neće ni njemu. Bez konja njegove šanse su bile ravne nuli.

Kada je skoro sattr konj spotičući se zakoračio u jedan krivudavi kanjon u podnožju okomito izdignutog kamenog uzvišenja čiji su svi prstasti izreckani vrhovi parali bakarno sjajno večernje nebo, Brendon je zaključio da tu mora učiniti poslednji pokušaj.

Pokušaće poslednji put, pa kako se završi. Ili će ucmekati tog pakleno upornog zlotvora i uzeti njegovog konja, hranu i vodu, ili će sam biti pokopan. Do sada je dva puta u životu bio u sličnoj situaciji i oba puta se izvukao.

Nadao se da će se spasti i treći put za redom.

Nastojeći da ne obraća pažnju na utrnulost i tup bol oko leve plečke, Brendon je sjahao na drugom kraju kanjona i pošao da potraži pogodno mesto za zaklon.

Konj je odmah potražio hlad u senci iza nekih stena, zadovoljan što može da se odmori. Brendon se popeo preko jedne dugačke ravne stene i stenjući legao zadihani iza nje. Bol ispod leve plačke odjednom je postao oštar. Sto mu paklenih muka, čim je jednom napregao mišice ruku i opteretio ramena, žestok vreo bol, oštar kao vrh usijanog noža, prostrelio ga je kroz glavu i skoro ga oslepeo. Hladan grč odjednom mu je stegao utrobu.

Uprkos naporu da se koncentriše na zasedu koju je pripremao gonilocu, nije mogao sprečiti bockanje zloslutne misli da možda ipak neće preživeti.

Čvrsto je stisnuo zuba. Ako će već tako da bude, onda nema šta da izgubi i u tom slučaju bar će se osvetiti i svog krvnika pavući za sobom. To će mu biti bar delimična satisfakcija.

Znoj mu se počeo slivati niz čelo u oči. Skoro zaslepljen znojern. Brendon je nekoliko puta stisnuo očne kapke i žmireći izvirio iza stene. Pokušao je da duboko udahne. Otvorio je jednu kutiju metaka i zapazio da mu pri otvaranju ruke drhte. Ruke su mu podrhtavale i kada je hteo da obriše znoj sa čela i iz očiju. To ne služi na dobro, pomislio je ozbiljno, ali sada je brinuo samo o tome kako da gonilocu prosvira kuršum kroz glavu.

Brendon se konačno sudio, ubacio pokretom ručice metak u cev i trepnuo da bi razbistrio pogled, nastojeći da zaboravi toplo golicanje krvi koja mu se slivala niz leđa. Napregnuto je osmatrao u pravcu odakle je gonilac trebalo da se pojavi.

Ruka mu je alarmantno podrhtavala kada je uzeo čuturicu sa vodom i prineo usnama zagrejani metalni grlić. Dok je pio, prosuo je nešto mlake vode po bradi, a onda je prosuo još više dok je stavljao

zapušač na mesto. Besno je opsovao. Znau je da mu je sada gore nego čas ranije i to zbog iscerpljujuće vrućine i grozničavog stanja koje ga je počelo hvatiti. Ukoliko pre izvadi taj metak ispod plečke, utoliko bolje.

Ali, do najbližeg lekara bilo je vrlo daleko. Trgao se i pridržao rukom za stenu jer mu se od pokreta glave učinilo kao da se svet oko njega okrenuo. Za trenutak je bio zadremao. Do sto paklenih đavola! Ako mu se to bude češće dešavalo, neće daleko stići. Morao se nekako osigurati da više ne zaspi; moglo se desiti da mu onaj lupeški pas tražeć promakne, ili šta je još gore, moglo se desiti da ga primeti i da mu se neopaženo privuče. Brendon se osvrnuo oko sebe. Na metar uto od njega nalazila se jedna stena sa nazubljenom ivicom oštrom kao nož. Dovukao se do nje stenjući i znojeći se od napora i vrućine, osećajući slabost kao da će pasti. Konačno se privukao do stene i namestio se tako da mu je vrh brade bio samo dva do tri santimetra iznad oštre ivice.

Ako zadrema, glava će mu klonuti na siljaste vrhove i on će se probuditi istog trenutka kad oseti bol. Možda će od toga zaraditi nekoliko dodatnih posekotina, ali to je bilo bolje nego zaspati i probuditi se ispred razjapljene cevi zapetog revolvra.

Gde je, do đavola, taj čovek?

Gonilac nije mogao biti daleko. Brendon je bio iznenađen kada je zapazio oblačić prašine koji se dizao ispod hitrih nogu njegovog konja. Taj čovek mora da je jahao celu noć kada je uspeo da pređe toliko rastojanje i Brendona je obuzela prava groznica kada je shvatio koliko je nemilosrdni gonilac blizu. Bio je toliko blizu da je kroz izmaglicu dnevne jare Brendon mogao da

razlikuje jahača od konja koga je jahao.

Čovek koji se nalazio toliko blizu trebalo je da se svakog trenutka pojavi.

Ono što je Brendona najviše zabrinjavalo, bila je mogućnost da je nepoznati već stigao... za vreme dok je on dremao. Nije bilo nikakvog načina da zna koliko dugo je spavao. Nekoliko sekundi? Nekoliko minuta? Ili možda jedan čas...? Pogledao je u sunce žmirećim očima i skoro istog trenutka skrenuo pogled. Po položaju sunca nije mogao da odredi. Činilo mu se da je sunceta mo gde je i bilo. Zatreptao je i ponovo prešao šakom po očima. Pogled mu više nije pružao jasnu sliku predmeta. Liznuo je suve usne. Sto mu gromova! Ako se taj ne pojavi, ubrzo, moraće da pojaše svog konja i da ode odatle u nadi da će uspeti da stigne do naselja na udaljenim brdima Skeleton, gde je znao da čovek u bekstvu pred zakonom može naći utočište i pomoć.

Brendon je kratko promuklo kriknuo kada je iza sebe čuo neki slab šum. Iza sebe i sa nešto veće visine od one na kojoj se on nalazio.

Brzo se okrenuo i oštar bol u leđima i ramenu izmamio mu je krik sa ispucalih usana. Čvršće je stegao pušku i kratko zažmurio da bi izoštrio sliku predmeta pred sobom.

Na steni, nekih četiri do pet metara daleko od njega, stajao je nepoznati džentlmen sa revolverom u ruci. Tek što je zaustio da kaže: „Odbaci oružje...”

No, bandit je znao da odbacivanja oružja ne može biti i istog sekunda okrenuo se okrećući i cev puške prema goniocu. Nepoznati je samo pritisnuo prstom okidač i crvenkasti plamićak bljunuo je iz njegovog revolvera. Istog sekunda i Brendonova puška je planula i nepoznati se trgao. Pao je sa stene kao povučena žicom i skotrljao se niz

ckomitu strminu na zemlju. Brendon je u žurbi još jednom opalio, ali je promašio.

Bandit je brzo ubacio u cev još jedan metak i prineo kundak ramenu nišaneći očajnički u telo koje se vrtelo u prašini.

Nepoznati gonilac bio je ranjen. Metak ga je pogodio negde u levu stranu grudi i pad sa stene ga je ošamutio, ali ga je instinkt brzo vratio u stvarnost. Kleknuo je i čvršće stisnuo revolver u ruci i pre nego što mu se svest razbistrila, shvatio da mora učiniti nešto da ga Brendon ne pogodi. Opalio je i udarivši u stenu, kuršum je digao oblačić kamene prašine i jaučući odleteo uvis. Ometen u gađanju, Brendon je opsovao i ponovo nanišanio, ali je nepoznati u međuvremenu već skočio u stranu. Još u letu ispalio je hitac i Brendon se trgao jer ga je kuršum pogodio.

Od udara kuršuma Brendon je poskočio, zaigrao na vrhovima prstiju i opalio iz puške, ali samo u zemlju metar ili dva ispred sebe. Pokušao je ipak da digne pušku i nanišani na gonioca koji je, kotrljajući se po zemlji, nanišanio i još jednom opalio. Žestinom vazdušnog udara Brendon je bio podignut sa zemlje kao povučena zategnutom oprugom. Udar kuršuma prebacio ga je preko stene sa oštrom ivicom i kičma mu se savila kada je telom zakažio oštre vrhove. Zatim su preko ivice preletele i noge sa čizmama i celo telo palo je iza stene. Gonilac je čuo krkljav šum izdisanja vazduha pri padu, grcavo kašljanje i kotrljanje kamenčića niz stenu, a zatim tišinu.

Nepoznati je zategao obarač, lagano ustao i idući polukružnim smerom, oprezno prišao steni. Ugledao je najpre čizme okrenute vrhovima ka nebu, zatim kolena, trbuh sa opasačem, ruke bez oružja, prsa i

najzad lice sa upola otvorenim očima.

Brendon je još bio živ, ali su mu sekundi bili izbrojani. Disao je krkljavao i jedva čujno, a lice mu je bilo bledosivo; poslednji hitac iz teškog „kolta“ pogodio ga je u grudnu kost nekoliko santimetara ispod udubljenja na grlu. Brendonovo lice bilo je ružno izobličeno, izgrebano i umrljano krvlju. To nije bio prijatan prizor za gledanje, ali konačno, Brendon ni za života nije bio lepota. Videvši da mu kobni gonilac prilazi, Brendon je trepnuo i usne su mu se bezglasno pomerila. Konačno je uspeo da grečim glasom progovori.

— Za... zašto? Zbog čega... si bio tako... uporan?

Nepoznati ga je ravnodušno pogledao. Ako je i mrzeo Brendonov soj, to sada više nije imalo značaja. Brendon je smrću platio sve svoje zločine. To je bila ruka slepe pravde.

— Zaslužili ste smrt, nitkove. Greh je dopustiti da takve hulje hodaju cvom zemljom.

Brendon je nemoćno sklopio oči. Pred licem smrti nisu ga dirale reči prezira koje bi ga inače dovele do besa. Napeo se još jednom i ponovo prokrkljao.

— Ko... ko si ti, čoveče?

— Ja sam Dok Holidej — odgovorio je nepoznati. — Dok Holidej. Ali, to tebi više nije važno.

— D... Dok... Holidej — prošištao je razbojnik grečući. — On... da... nije čudo... što je s tobom bilo... nemoguće...

— Čudo što do sada niste dobili ono što zaslužujete — rekao je Dok Holidej i vratio revolver u futrolu.

Brendon se još jednom zagrenuo i klonuo. Rizik se završio njegovom drugom pretpostavkom: biće pokopan tamo gde je hteo da pokopa drugoga. Holidej je preko njegovog tela nabacao kamenje i navaljao ne-

koliko sitnijih stena. Tako je napravio malu humku koja će lež zaštititi od zveri i time izvršio ljudsku dužnost koju je trebalo poštovati prema svakom biću, makar to bio i neželjen Brendonovog kova. Zatim je naložio vatru i uzavreo vodu iz Brendonove čuturice. Skinuo je zatim sako i košulju i toplom vođem očistio ranu na levoj strani grudi. Krv je ponovo potekla iz dosta široke posekotine dugačke sedam do osam santimetara. Tane je razderalo kožu i tkivo, tako da su se videla dva rebra. Sve u svemu, rana nije bila opasna pod uslovom da se posre antiseptičkim lekom i čvrsto previje. Na nesreću, antiseptik nije imao jer je putovao d'likansom u grad gde je postojao lekar. Sem toga, u Sivom paklu, gde je sitna prašina stalno prodirala u odelo, infekcija je bila vrlo moguća i to je Holideja ispunjavalo strepnjom. Olovna tanad obično su sa sobom u telo unosila komade prijava odeće, iz čega se skoro uvek razvijala infekcija.

Nalazio se mnogo milja daleko od bilo kakvog naselja, ali čuo je da se govorilo kako na zapadu, u planinama Skeleton, postoji neka vrsta banditskog grada, ka kojem se verovatno i Brendon bio uputio. Ali, to banditsko naselje Holideju teško da bi donelo neko dobro; postojala je velika šansa da ga tamo neko prepozna, neko još iz onih dana kada je sa Vajatom Erpom jahao u potrazi za banditima; sem toga, u toku mnogih godina boravka na Dalekom Zapadu, zamerio se mnogim revolverašima, od kojih će sigurno neki biti u tom gradu. Postojala je, dakle, velika mogućnost da ga neko prepozna.

Nije poznavao tu pokrajinu, ali po njegovom mišljenju, dalje na jugu ili na jugozapadu moralo je postojati još neko naselje. Pustolov nije

znao koliko daleko bi se takvo naselje moglo nalaziti. Ali kad je toliko koliko je mogao previo ranu na bočnom delu grudi, sračunao je da mora poći tamo i nadao se da će u takvom naselju ipak naći lekara sa lekovima. Nešto teškoća bilo je za zaustavljanjem krvi, a činilo mu se da su mu oštećena rebra naprsila, jer je pri pokretima osećao oštar bol.

Ali, morao je krenuti: ako bi ostao tu gde je, onda bi ga garantovano čekao grob odmah do Brendonovog.

Holidej je nešto progundao i ustao. Posle kratkog vremena pošao je ka mestu gde je pored zupčaste stene u prašini ležala Brendonova puška, dosta nova „vinčesterka“. Budući da se nalazio u divljoj pustari, nije znao koliko će mu ta puška trebati. Njišući se kao pijan, sagnuo se i uzeo oružje. Dok se ispravljao, činilo mu se da mu je iz glave nestala i poslednja kap krvi.

Prelaz preko nepregledne puste ravnice neće biti lak, to je već sada bilo jasno.

Ne osvrćući se, Holidej je pošao niz padinu u kanjon klizajući se niz liticu, a ponekad i ubrzavajući korak da ne bi sasvim skliznuo na dno. Povremeno je lice grčio od bola.

Sišavši do dna kanjona, zastao je da se izduva, a onda se uputio do mesta gde je ostavio svog konja. Iz svoje putne torbe izvadio je čistu košulju i navukao je preko zavoja, a onda obukao sako. Uz pakleno oštar bol vinuo se u sedlo, ali je bilo zadovoljstvo ponovo se naći na konju. Sudeći po visini sunca, podne je već bilo dosta poodmaklo i Holidej je petama poterao konja ka izlazu iz kanjona.

Pred njim se nalazio dugačak, dugačak put i niko mu nije garantovao da će stići do kraja tog puta.

II

Bio je to grad na ivici pakla. Tako je većina onih koji su u njemu živeli opisivala gradić Kamino i oni su, naravno, bili u pravu.

Grad se nalazio nedaleko od ivice pustare El Ilferno Gris, ili kako se to govorilo Sivog pakla. Niko u stvari nije tačno znao zašto je grad tamo nastao, a mnogi građani Kamina sumnjali su u zdrav razum čoveka koji je temelje grada zasnovao u tako pustom i dalekom mestu. Šta je neko mogao videti u tom mestu, u kojem je trebalo živeti i odgajati decu, bilo je van moći poimanja većine građana toga grada.

Pa ipak, neki ljudi su tamo došli i najpre izradili grube primitivne kolibe; kasnije su umesto koliba nastale kuće od dasaka ili brvnare, a grada za te kuće dovlačena je čak sa udaljenih Flintlok planina. Istina, tu je uvek bilo vode... uvek, što će reći pod uslovom da su je ljudi obazrivo i štedljivo koristili. Voda je izvirala iz jednog izvora koji je nekada davno bio pojište plemena Komanča. Pričalo se takođe da je u tom kraju bilo zlata i da je to bio razlog koji je privukao prve naseljenike. Drugi su opet tvrdili da su grad zasnovali putnici nekog zalutalog karavana, koji su zaključili da ne treba previše kušati sreću i ići dalje u sumornu neizvesnost kada su našli koliko-toliko sigurnu vodu.

Kako je naselje tačno nastalo, niko, dakle, nije bio apsolutno siguran, jer se to dogodilo u davnoj prošlosti. Čak pre nego što je Tek sas bio nezavisan, pre Alama. Ni meksikanski ili španski avanturisti nisu tamo podizali ništa više od običnog logora; nije tu bilo ruševina nekog manastira ili temelja drugih građevina. Grad je nesumnjivo bio tvorevina belog čoveka, mada je

nosio špansko ime... koje je u prevođu značilo „staza“. Čak ne ni put u pravom smislu reći, već samo „staza“. A ako je stvarno i bilo: izvor na stazi preko širokog bespuća, kod koga su se španski istraživači odmarali pre nego što će nastaviti put u njihovom beskonačnom tražanju za zlatom... i mesto gde su Indijanci na ratnoj stazi napajali svoje konje.

U Kaminu je živelo više od stotinu stalnih žitelja, a još oko stotinu u okolini grada na farmama i rančevima. Tu su se gajila goveda u manjem broju, mada je njihovo meso bilo tvrdo i žilavo, no u vreme kada se to dešavalo stoka je ipak imala prođu i ako je čovek gajio dovoljan broj goveda, mogao je zaraditi prilično novca.

No, uprkos tome, Kamino je bio zaostao grad. Nije postojao nikakav ustaljen čvrst kontakt sa spoljnim svetom. Dva ili tri puta godišnje tu su se sticali dogoni krda stoke; osim toga, izvestan broj putujućih trgovaca dolazio je da robom napuni skromne trgovine. Nije postojala redovna linija dilažanse ni železnička pruga koja bi grad povezivala sa drugim linijama, pa čak ni telegrafski ured.

Ali, u gradu je postojala banka. Prva stočarska banka, i čovek bi se izenadio koliko je novca katkad bilo u njenim trezorima, naročito posle dogona stoke. Cene stoke bile su relativno povoljne jer su klanice na Istoku stoku kupovale iz lukavih špekulantskih razloga bez obzira na kvalitet mesa. Novac za tu stoku često je ostajao u sefu banke mesecima, sve dok rančeri ne bi odlučili da ga uzmu i iskoriste. Niko nije mnogo razmišljao o tom novcu koji je tamo stajao skupljajući prašinu. S vremena na vreme, kada bi mu se ukazalo ono što je smatrao dobrim poslovnim potezom, neka

pozajmica sa dobrim interesom. Bankar bi stupio u kontakt sa rančerima tražeći njihovu saglasnost. Ali, veći deo te značajne sume novca nije se micao iz kase.

Bilo je neizbežno da neko izvan Kamina pre ili posle sazna za tu tajnu. Neko ko ne bi mogao da podnese pomisao da taj veliki novac stoji tako neiskorišćen. Neko kao, na primer, Koul Kulen, čovek čija se glava bila višestruko ucejenja, čovek sa uvek spremnim revolverom u ruci.

Kulen je imao tri čoveka koje je mogao pozvati u pomoć: Slima Tejlora, žustrog i opasnog kao ranjeni grizli; Korteza, tamnokožog meleza sa beličastim dugačkim ožiljkom od noža, koji je počinjao od prevoja na nosu i završavao se ispod ugla oka, i Hala Vajsa, surovog zločinca vrlo spretnog u baratanju revolverom. Ipak, Vajs je više voleo da svoje žrtve ubija golim rukama jer je uživao u krckanju polomljenih kostiju i samrtničkim kricima.

Oni su bili opasan trio, kao i mnogi drugi koji su u to vreme krs-tarili Dalekim zapadom. Kulen je bio najgori od svih. On je bio čovek koji ne bi privukao ništa više od običnog pogleda ako bi ga neko video da hoda ulicom nekog grada na granici, jer je u svom prerijskom odelu izgledao kao i stotine drugih ljudi. To mu je vrlo često išlo u prilog, jer su ga ljudi zbog njegovog dosta prijatnog lica i dobroćudnog toplog osmeha, koji je otklanjao svaku sumnju, često smatrali za običnog kauboja. Ali, to lice i taj osmeh prikrivali su surovost koja se retko mogla naći čak i u tim divljim krajevima Dalekog zapada.

Došao je iz Farga u Severnoj Dakoti i to je bila država u koju više nikada neće smeti da se vrati. Tamo je iza njega ostala duga linija mrtvaca, uključujući i njegovog

brata i snahu. Pričalo se da je posle silovanja i ubistva neke devojke u obližnjem gradu pobeo sa mesta zločina svom bratu u drugi grad i od njega zatražio pomoć. Kada mu je pomoć uskraćena, on je svog brata i njegovu ženu zatvorio u kuću i zapalio je.

Takva je bila četvorka koja je bacila oko na novac u Prvoj stočarskoj banci u Kaminu.

Oni su mogli pljačku izvesti noću i na taj način izbeći rizik da nalete na pištolje šerifa Teda Delija, ali to nije bio način kako su oni postupali. Čuvari reda nikada nisu bili prepreka za Kulenovu bandu, a Deli im nije izgledao kao čovek zbog koga treba brinuti, mada je on uživao glas čvrstog i odlučnog šerifa, koji se lako ne predaje.

Deli je bio mlad i pun entuzijazma i pre nego što je postao šerif, bio je kauboj na jednom od susednih rančeva. Kada je između dva rivalska ranča došlo do izvesnih nesuglasica, stvari su se tako zaoštrile da je izgledalo kao da će doći do opšteg prerijskog rata. Deli je na sebe uzeo ulogu mirotvorca i pošto je na obe strane razlupao nekoliko usijanih glava i ubio jednog revolveraša kome se ideja o mirnom rešenju spora nije dopadala, on je preko noći zadobio poštovanje građana Kamina i metalna zvezda našla se na njegovim prsima. Deli nije imao velikih ambicija; on se zadovoljavao time da bude zverka u malom gradu. Od tada je kontrolisao red i mir u korist svojih sugrađana i to mu je odgovaralo. Nije imao mnogo posla, a plata je bila dosta dobra; ako u Kaminu nije bilo nečega što je želeo da kupi, uvek je mogao naručiti da mu se to uz umeren početak pribavi.

Ted Deli nikada nije očekivao da bi neko mogao biti toliko lud da pokuša pljačku banke usred bela

dana, kada su svi bili budni i kada je grad vrveo od građana.

Ni drugi to nisu očekivali, i baš na tu činjenicu računao je Kulen.

On i njegovi ljudi došli su u grad iz različitih pravaca i sve sporednim ulicama. Kamino nije bio dovoljno veliki da bi mogli dojahati svi zajedno a da ne budu zapaženi. Došavši pojedinačno, svi su se uputili ka jednom odredištu, praznom prostoru iza banke, koji se pružao dalje sve do granice pustinje Sivi pakao. Bio je to smešno neoprezan položaj za banku u kojoj je ležalo toliko mnogo novca i iza tog nedostatka bezbednosti stajala je krajnja ležernost i nebudnost. Od te ležernosti i uspavanosti zavisilo je takođe da li će Kulen na iznenađenje uhvatiti osoblje banke. U Kaminu nikada nije bila izvršena ni jedna pljačka i verovatno se ne bi odigrala ni toga dana da u tom cilju nisu postignuti neki prethodni dogovori.

Došavši do proplanka, ostavili su svoje konje vezane pored jedne omanje stene oko koje je bilo obilje trave da konje zabavi pašom. Koul Kulen je pogledao svoje ljude i njihovo oružje. On sam nosio je skraćenu dvocevku, a Tejlor je više voleo karabin sa specijalnom ručicom za punjenje. Kortez je nosio dva revolvera i dva noža zataknuta za pojas. Veliki Hal Vajs imao je u ruci „kolt“, koji je u njegovoj masivnoj šaci izgledao kao dečja igračka.

— O kej... svi znate šta vam je posao i znate šta treba da radite — rekao je Kulen mirno. — Stavite maske i navucite kišne ogrtače.

Banditi su na lice stavili vratne marame i navukli kišne ogrtače koje su nosili preko sedla. Ogrtače su dobro zakopčali tako da im se odelo ne vidi; svedoci neće znati ništa da

kažu o njima. Sve što će moći da kažu, biće da su banku opljačkala četiri čoveka, to jest osobe koje su izgledale kao muškarci, ali koje su mogle biti i žene, jer se ispod širokih ogrtača to nije jasno videlo. Njihovi konji bili su bez osobitih šara ili znakova.

Taj metod skrivanja identiteta uspeo im je u drugim prilikama i nije bilo razloga da i sada ne uspe.

Preobučeni kao deca koja se igraju lopova i žandara, Kulenovi banditi su pošli prema banci i ušli unutra kroz zadnja i bočna vrata.

Sam Kulen ušao je na zadnja vrata; za koja mu je rečeno da vode kroz arhivu banke, a potom kroz sporednu kancelariju iz koje se ulazilo u glavnu odaju sa šalterima. Do trenutka kada je Kulen stigao do sporedne kancelarije, u kojoj je jedan stariji službenik sa štitnikom za oči i navlakama za rukave radio na knjizi blagajne, trebalo je da i ostali već uđu u banku kroz bočna vrata. Trebalo je da Tejlorsmiri klijente banke, a da Kortez zatvori ulazna vrata i zatvori šalone. Vajsov zadatak bio je da dočepa menadžera banke, da ga natera da otvori kasu i ubaci novac u vrećice koje će banditi poneti sa sobom.

Stari službenik je kratko grleno kriknuo i opustio donju vilicu otkrivajući nekoliko preostalih zuba kada se Kulen pojavio pored njega. Ustao je sa stolice i ustuknuvši korak nazad, prevrnuo bočicu sa masilom na računovodstvenu knjigu, zabrljavši dugačku kolonu već upisanih cifara. Kulen je bajagi začuđeno izustio kroz zube „te, te, te“ i osmehnuo se ispod maske. Godilo mu je kada ga se ljudi plaše. Zatim je drškom revolvera snažno udario činovnika u rebra. Rebra su čujno krenula i čovek se zagrenuo i izgubio dah, a onda grčevito se pao

na pod. Kulen ga je na prolazu udario vrhom čizme u glavu i prošao kroz prostoriju u glavnu odaju banke.

Tamo su njegovi ljudi već držali situaciju u svojim rukama. Ulazna vrata bila su zatvorena i zaključana, a kapci zatvoreni. U odaji su bila četiri klijenta i trojica službenika. Direktor banke, debeljuškast čovek po imenu Bristol, stajao je pored otvorenih vrata svoje sobe i preznojavao se. Vajs mu je prišao i revolverom ga dokačio po vrhu brade. Debeli podvaljak je zadrhtao od udara i menadžer je kriknuo kad mu je niz vrat potekla krv. Zateuturao se nazad u svoju kancelariju i Vajs je ušao za njim. Snažni bandit ga je zgrabio za prsa košulje i povukao ga nazad u glavnu odaju sa šalterima. Tu ga je lako, bez napore, prodrmusao i počeo mu lupati glavom o zid.

— O kej — rekao je Kulen pazeći da ne izgovori ni jedno ime. — To je dosta. Nadam se da će sada sarađivati, je li tako, mister?

Bristol je pogledao Kulena ošamućenim, bolom ispunjenim pogledom i posle kratkog dvoumljenja klimnuo glavom i džepnom maramicom počeo brisati krv sa usana. Bez ikakvog razloga Vajs mu je oteo maramicu i silom mu je uguirao u usta i grlo. Bristol se počeo nemoćno koprcati i lice mu je pomodrelo od nedostatka vazduha. Kulen je brzo priskočio i udarivši revolverom Vajsa po rukama, dohvatio krajičak maramice i izvukao je iz usta poluzadavljenog menadžera banke.

— Polako — naredio je Vajsu i oči su mu preteći zasvetile iza nad maske od maramice. — Prvo da dobijemo novac.

Vajs je zverski ubrzano disao i njegov dah pomerao je gore-dole kraj maramice. Stresao se kao da je

u groznici, a onda klimnuo glavom i dograbivši grubo Bristola za prsnik, pogurao ga ka sefu. Uz pomoć svoje ogromne snage podigao je menadžera i ovaj je, uplašen da će izgubiti ravnotežu, bespomoćno zamlatarao rukama.

Njegovi zgrčeni prsti dograbili su Kulenovu maramu na licu i instinktivno je trgnuli. Marama je pala sa Kulenovog lica i jedna žena je iznenađeno izustila kratko prigušeno „ah“! Kulen je ljutito okrenuo glavu ka klijentima i sada su ga svi jasno mogli videti. Ljut zbog toga što se desilo, trgao je maramu i namestio je kako obično stoji oko vrata. Ljutitim očima presekao je uplašene ljude i žene. Njegov leden pogled ih je prostrelao jednog po jednog. Zatim se ponovo okrenuo prestravljenom Bristolu.

Glas mu je bio neprirodno tih i miran.

— Otvorite nam tu kasu, molim vas, mister Bristole — rekao je Kulen. — Znam da je to bila slučajnost... ali odsada pazite šta radite.

Bristol je žurno zaklimao glavom. Kulen je pokretom obrve dao znak Vajsu i grdosija je odvuкао menadžera do kase...

Menadžer je bio upaničen i postavio je da baca preplašene pogleda preko ramena ka Kulenu. Bilo je jasno da je prezonao bandita, što nije bilo nikakvo čudo jer je Kulenovo lice godinama gledalo sa brojnih poternica koje su stizale čak i u zabačeni Kamino. Bristol je i u svojoj fijoci imao poternicu sa Kulenovim licem.

Da nije tako otvoreno pokazao svoj strah i time otkrio činjenicu da poznaje bandita, možda bi ostao živ. Možda... kao i ostali.

Bristol je zastenjao predajući Vajsu džakčice nabijene kovanim novcem i gordostasni bandit je za-

mumlao i psujući udario menadžera u bubreg, od čega se ovaj zaleteo licem u metalne pregrade otvorene kase.

— Ne zadržavaj nas, nitkove — zarežao je Vajs.

— Priberite se, mister Bristole — posavetovao ga je Kulen mirno. — Nema razloga da se plašite. Samo radite ono što vam se kaže i nimate se čega bojati, jasno?

Znojeći se obilno, Bristol je žurno zaklimao glavom i iz grla mu se oteo neki prigušeni zvuk, kao da će povraćati, a onda se menadžer opet okrenuo kasi. Vajs je preko menadžerovih leđa pogledao Kulena i upitno digao obrve. Kulen je jedva primetno klimnuo glavom i okrenuo se da pogleda po holu banke.

— Gotovo — rekao je Vajs iza njega i Kulen se okrenuo.

Krupni bandit je ispod miške nosio dve nabrekle vrećice sa novcem. Bristol je drhtavom rukom prešao preko lica. Kulen mu se obratio i jedva primetno nagnuo glavu na stranu.

— Hvala na saradnji, mister Bristole. To umem da cenim.

Na Bristolovom licu ukazao se znak olakšanja kada je Kulenova kratka dvocevka grmnula i krvlju polivene košulje i prsnika na grudima, menadžer je odbačen leđima na kasu. Grmnula je odmah zatim i druga cev i Bristolova glava se rasprsnula u stotine komada.

Neko je napolju zavrištao i pu-neći bez žurbe dvocevku, Kulen je doviknuo preko ramena. — Pobjite ih.

U gradu su nastali haos i konfuzija, i banditi su iza sebe čuli viku građana koji su trčali ka banci da vide šta se desilo. Još dok su banditi odmicali ka pustari, na zadnja vrata istrčao je šerif Ted Deli lica bledeg od besa i ugledavši pljačkaše kako u oblaku prašine ju-

re ka otvorenoj preriji, prineo kundak puške ramenu.

Opalio je, zatim repetirao, ponovo opalio i pucajući što je brže mogao, ispraznio magacin. Zatim je lagano spustio pušku i ozbiljnog lica zagledao se kroz oblak barutnog dima za banditima koji su odmicali. Okrenuo se kada je, zaplićući nogama, sa izrazom mučnine na licu iz banke izašao jedan građanin.

— Svi su mrtvi, Tede. Svih desetoro. Iskasapljeni su — rekao je čovek gušeći se u grlu. — I moja... moja žena je... među njima...

Ozbiljnog lica Deli je klimnuo glavom.

— Pozovi građane. Treba mi potera da mi pomogne. Mislim da sam jednog od njih pogodio. Video sam kada se zaljuljao i uhvatio za sedlo. Znam da se nećemo vratiti sve dok ih ne pohvatamo. Onaj ko pođe sa ovom poterom treba toga da bude svestan. Te zveri pohvataćemo do poslednjeg.

Čovek po imenu Saj Geret više nije mogao da se uzdrži. Odjednom se u njemu nešto slomilo i on je, klimajući glavom, pustio iz grla prigušen piskav životinjski zvuk i ponavljajući ženino ime glasom isprekidanim jecajima jurnuo nazad u banku.

Ted Deli je još jednom pogledao u pustaru i oblak prašine koji se dizao pod kopitama bežećih bandita. Zatim se, stežući rukom pušku, okrenuo i odlučnim korakom ušao u banku.

Unutrašnjost banke izgledala je kao klanica. Deli je samo kratko pogled i ugledala štraftaste pantalondžera banke, a onda krenuo dalje između grupica ljudi koji su, klečeći pored mrtvih ili onih na umoru glasno proklinjali ili plakali.

Odnekuda je žureći došla jedna

visoka vitka žena energične, muški oformljene vilice i gomila se razdvojila da je propusti. Ona je u ruci nosila okruglastu crnu torbicu i Deli je učtivo klimnuo glavom i prineo ruku obodu šešira.

— Mislim da ovde za vas neće bita mnogo posla, doktore — rekao je devojci. — Banditi su svoj posao suviše dobro obavili.

— Ovaj jedan je živ, doktore — doviknuo je čovek koji je klečao pored mladog kauboja. — Jedva da je živ, ali još uvek diše.

Doktor Beki Bendžamin se pribrala i hitro pošla ka umirućem kauboju. No, zastala je prolazeći pored nekolicine ljudi koji su se, dajući jedan drugom neke znake, okrenuli ka njoj i napravili živi zid između nje i tela nekog čoveka opruženog ispod stola. Beki je bacila pogled i ugledala štraftaste pantalone i lakovane cipele. Kratak presečen uzdah zastao joj je u grlu i njen pogled se sreo sa zbunjenim pogledima ljudi koji su se premeštali s noge na nogu nastojeći da je spreče da vidi leš. Nestrpljivim pokretom Beki Bendžamin je odgurnula u stranu dva čoveka i kada je pogledala lice mrtvog čoveka, iz njenih obraza nestalo je poslednje kapi krvi.

— Oče — kriknula je kratko i osetila da ju je nečija ruka pridržala. Osvrnula se i našla se licem u lice sa ozbiljnim, namrštenim Tedom Delijem. — Bože moj... on... oni su... ubili mog oca.

— Pobili su sve one koji su bili u banci, mis Beki — rekao joj je šerif mirno. — Pretpostavljam da ih je neko prepoznao, pa nisu želeli da ostanu živi svedoci...

— Hej, doktore — dozvao ju je neki glas. — Šta je sa ovim čovekom?

Beki je duboko isprekidano udahнула i uz vidljiv napor pribrala se

koliko je mogla. U očima su joj se zakortljale suze. Ona ih je razdraženo obrisala rukom i okrenula se kauboju koji je umirao. Bila je zahvalna Tedu Deliju što joj je pomogao svojom čvrstom rukom i ostala je naslonjena na njega sekund-dva, a zatim se ispravila i odlučno stisnutih vilica kleknula pored kauboja i otvorila svoju crnu torbu.

Deliju je za trenutak posmatrao kako radi, zadivljen činjenicom da ovaj grad bogu iza leđa ima jedinu ženu lekara zapadno od Misisipija. Beki Bendžamin bila je odličan doktor, ali šerif je bio uveren da čak ni njeno medicinsko znanje neće uspeti da spase život kauboju. U toku rada ona je u jednom momentu zastala, nadlaničom krvlju umrljane ruke ponovo obrisala suze iz očiju, a potom nastavila rad trudeći se da zaustavi krvoliptanje iz rane na kaubojevom trbuhu.

Šerif je pružio ruku i blago je stisnuo za rame.

— Ne brini, Beki — rekao je tiho. — Uhvaćićemo ih. Platiće oni svoj zločin.

III

Dok Holidej je počeo pomišljati da je možda učinio grešku.

Putovao je već puna dva, ili je to možda bilo tri dana... i još uvek se nalazio u pustinji. Sivi pakao. Samo malo pre toga smeo se zakleti da ide dobrim pravcem, a sada više nije bio siguran u to. Ali, bio je dosta siguran da mu je ranu zahvatila infekcija. Ivice zareza bile su obrubljene crvenilom, zategnute i podnadule. Sama rana imala je neku tamnu, skoro crnu boju, a delovi rebra koji su se videli bili su sivkasti umesto beli. Rana je lučila neku tečnost, sukrvicu sa retkim beličastim sekretom nalik na gnoj. U životu je video mnogo rana i

znao je da su to prvi počeci infekcije.

Deo njegove nevolje bio je i u tome što nije imao sveže hrane. U telo nije unosio potrebne sastojke iz svežeg povrća, voća ili mesa, koji bi organizmu olakšali borbu protiv infekcije. Sem toga, i rezerve vode bile su mu ograničene. Telo mu je bilo dehidrirano jer nije smeo da rizikuje i pije onoliko vode koliko telo traži. Kroz grozničavo znojenje gubio je tečnost, a nije bio u stanju da je unošenjem nove tečnosti zameni.

To fizičko stanje počelo je da utiče na stanje njegovog duha zajedno sa žegom i dugim, beskrajnim časovima u sedlu. U jednom momentu trgao se iznenađen što u pustoju ravnici oko sebe čuje nečiji glasan sulud smeh. Krv u žilama sledila mu se od užasa kada je shvatio da je to bio njegov smeh.

Tada je došao do saznanja da je njegova mogućnost razumnog razmišljanja poremećena. Pokušao je da pogleda u sunce, ali je sunce bilo suviše sjajno. Samo bog je znao gde se nalazi; priznao je sebi da bi to moglo biti mnogo milja daleko od njegovog željenog pravca i položaja.

Osvrnuvši se oko sebe, iznenadio se što ga ta činjenica nije više zabrinjavala. Zalutati u Sivom paklu, značilo je skoro isto što i biti mrtav. A on je ipak jahao dalje, zurio u zamagljen predeo koji mu je poigravao pred očima i jedva da je razmišljao o tome. To nije bilo zbog toga što je bio uveren da će naći put iz tog komada pakla. Njemu je jednostavno bilo svejedno šta će biti... da li će živeti ili umreti.

Tek kada je shvatio značaj takvog razmišljanja, Holidej se trgao i vratio u stvarnost. Do davola, ako počne tako da razmišlja, u roku od ne mnogo časova od njega će ostati samo gomila belih kostiju.

Prvi put mu je tada palo na um da je možda bila ludost što je posao u poteru za pijackasima i što je do kraja bio nepromisljiv da ih privede sudu pravde ili da ih svojom rukom pobije. Kada je pošao za njima, znao je u dubini duše da će se takvi lupezi tesko predati, pogotovo jednom jednom čoveku, makar ko taj čovek bio, i da će pružiti otpor, što je opet značilo da će se njegov pouzdati završiti nečijom smrću — njegovom ili njihovom. Sada se pitao da li je on na to imao pravo. Oni su bili sijam, izrodi ljudskog roda, kuga protiv koje se društvo moralo odlučno boriti, ali on je ipak bio samo pojedinac, istina pojedinac granitno čvrstih načela i morala, ali ipak pojedinac. Da li su jedan zlatan časovnik, tabakera, medaljon one zene i hiljadu dolara vredeli četiri ljudska života? Svakako ne, i možda mu se sada sudbina svetila što je sebi prisvojio pravo da odlučuje u njeno ime. Ali, u odbranu su mu dolazili pravda, red, ljudsko dostojanstvo i sve druge vrednosti civilizovanog društva. Ipak je učinio samo ono što je bila dužnost svakog savesnog građanina. No, rezultat tog razmišljanja bila je još veća zbrka misli, poigravanje predmeta pred očima, žed, groznica, va prividenja i bol u telu koji je postajao sve jači.

Stežući očne kapke, nastavio je da jaše do jednog izlomljenog prevoja u ravnici i zaustavio se na njegovom vrhu. Životinja je stajala mirno i Holidej se drhtavim nogama uspravio u uzengijama da bi, namaknuvši šešir dublje na oči, osmotrio horizont.

Nigde nije bilo ničega sem beskrajne ravnice sa beličastim flekama slanog peska, tamnih šumaraka niskog žbunja, zivog vulkanskog krečnjaka i ponegde kržljivog polusuvog pustinjskog rastinja. Ni trač-

ka zelenila ili srebrnastog odsjaja vode, pa čak ni vijugave zmiје presušenog korita potoka ili rečice. Svuda samo ravnica, čista nepomućena ravnica sve do samog horizonta.

Uzdah se oteo sa njegovih ispućalih usana. Oslonjen rukom na kuk, gledao je oko sebe i santimetar po santimetar pretresao horizont i nepreglednu ravnicu. Pogled mu se zadržao na izbrazdanim izlomljenim planinama iza njega i one su mu se učinile kao prijatno olakšanje u odnosu na monotonu ravnicu koja je ležala pred njim.

Holidej je stisnuo očne kapke i zadržao ih tako stisnute nekoliko sekundi, a onda ih otvorio i namršten dodao šaku iznad oboda svog šešira ne bi li pogledu stvorio više senke. Ne, pogrešio je. Za jedan trenutak učinilo mu se da je na jugu video oblačić prašine koji se kretao. Ali, čak i ako je to video, onda je to verovatno bio samo vazdušni vrtlog.

Holidej je uzdahnulo, čvrsto stisnuo vilice, pogledao po navici u sunce da bi procenio doba dana i pritiskom kolena poterao konja niz drugu stranu blagog prevoja. U tom pravcu spazio je komadić zemlje koji mu je izgledao drukčiji od ostalog terena. Nije to bilo nešto značajno, samo je vazduh nešto drukčije poigravao na dnevnoj žezi i tu razliku zapazio je pri odblesku sunca samo u jednom trenutku kada je krenuo niz padinu, ali za čoveka koji je poznavao divljinu tako kao Dok Holidej, to je bilo dovoljno.

To je moglo biti obeležje nekog izvora. Drukčije podrhtavanje vazduha moglo je biti prouzrokovano različitom gustinom vazduha pomešanog sa česticama vodene pare koja je isparavala od toplote sunće-

vih zraka. Znak nije bio apsolutno pouzdan... mogao je policati i od sušenja nekog pustinskog rastinja, ali postojala je mogućnost. A Holidej je znao da bi za njega bilo mnogo bolje ako bi mogao da se napoji vode i zaustavi proces dehidracije u svom telu. Ako bi imao dovoljne količine vode, mogao bi jedan deo prokuvati i u cilju sprečavanja infekcije njom isprati ranu.

Puštajući da mu glava mlitavo klima na vratu i ljuljajući se u sedlu, usmerio je svog konja u pravcu očekivanog izvora.

Kulen je zategao vođice između brda izbrazdanih erozijom i osvrnuvši se da pogleda Slima Tejlora iza sebe, opsovao po dvadeseti put toga dana. Tejlor se borio sa svojim konjem pokušavajući da ga vođicama tako reći održi na nogama. Zadnje noge njegovog konja bile su savijene toliko da je izgledalo kao da konj sedi, a sapi i bokovi bili su išarani skorelom krvlju od rane odmah iza sedla.

Kortez i Hal Vajs takođe su zaustavili svoje konje pored Kulena i sa nestrpljenjem gledali Tejlora, koji se upinjao da, šibajući konja, stigne uz padinu do vrha. Životinja je posrtala, klizala se i iz gubice joj je kapala krvava pena. Njiskala je i očajnički kolutala očima.

— Taj konj ga neće daleko odneti — rekao je Vajs.

— Možda ga neće preneti ni preko ovih brežuljaka — dodao je Kortez gledajući životinju koja se sjajnih, iskolačenih tamnih očiju borila sa uzbrdicom. Posle dva dana na suncu i vetru, beli ožiljak na njegovom licu izgledao je znatno uočljiviji. — On nas zadržava, Koule.

Kulen je klimnuo glavom i protrljao se šakom po bradi. Čekinjasta

dlaka zastrugala je prste i sa nje je poletela magla beličaste prašine. Osloivši ruke na jabuku sedla, Kulen je nastavio da posmatra Tejlora, koji se psujući borio sa životinjom, da bi konačno sjahao. Mršavi bandit je dograbio vođice i zamahnuvši divljački, ošnuo krajevima ranjenu životinju po glavi. Životinja je njisnula i zubima škljocnula na čoveka. Tejlor je na to besno opsovao i mašio se rukom za revolver.

Kulen je mamuznuo konja i jurivši nizbrdo, konjskim prsima naleteo na Tejlora i odgurnuo ga niz padinu. Tejlor se skotrljao prevrćući se preko glave sve do kraja padine. Ranjeni konj je skočio u stranu, noge su ga izdale i on je posrnuo. Kliznuo je nekoliko stopa niže, zakopao se nogama mašući divlje glavom, a onda se stropoštao dole sve do kraja padine, gde je ustao i ostao da stoji pokušavajući da gubicom dohvati i lizne ranu.

Tejlor je lagano ustao i otresavši prašinu sa odela, gnevno pogledao Kulena.

— Zbog čega si to, do đavola, uradio? — zapitao je.

— Da bih te sprečio da nas sve poubijaš — odgovorio je Kulen svojim mirnim tihim glasom. Pokazao je rukom prema udaljenom horizontu. — Pogledaj tamo, glupane.

Tejlor je nabrao čelo, okrenuo se i rukom zaklonio oči od sunca. Ispuštio je šumno vazduh kroz stisnute žute zube i žustro okrenuo glavu i pogledao Kulena.

— Odakle sad ta prašina? — zapitao je. — Kada sam poslednji put pogledao, nije je bilo.

— A to se desilo pre više od dva časa — rekao mu je Kulen. — Od tada si se mučio i borio sa tim konjem i nisi imao oči i uši ni za šta drugo, inače bi sigurno video oblak, kao što smo ga i mi videli.

Tejlor je nabrao čelo. — Misliš da je to potera?

— Mora biti da jeste.

Tejlor, izgleda, nije bio uveren. — Oblak prašine nije veliki. Sigurno da ih nema mnogo.

— A koliko misliš da bi ih bilo potrebno da nas pohvataju? Koliko bi ti ljudi želeo da je u toj grupi?

Na Kulenov sarkazam Tejlor je pocrveneo.

— Pa ja sam mislio da će, ako uopšte pođu za nama, u poteri biti veći deo grada.

Kulen je lagano odmahnuo glavom.

— Ne, kad Ted Deli vodi glavnu reč, onda ne biva tako. Neki drugi šerif možda bi nakostrešen pokrenuo za sobom veći deo grada, ali Deli to sigurno ne bi učinio. On je vrlo oštrouman tip. On će dobro probrati i odabrati svoje ljude; ljude koji znaju da jašu i pucaju, ljude bez familija kojima se moraju vratiti i bez drugih obaveza zbog kojih će možda želeći da dignu ruke pre nego što nas pohvataju. On će možda čak izbeći da uzme nekog rodaka onih koje smo pobili, da svojeglavošću i usijanom glavom neko ne bi zabrljao stvari.

— Ti, izgleda, znaš mnogo o tom Deliju — izrazio je Tejlor svoje mišljenje.

Kulen se neprimetno osmehnuo.

— U svoje vreme smo se poznavali.

Očigledno nije želeo da o tome nešto više kaže i Tejlor je palcem zabacio šešir na potiljak i pogledao dole do svog ranjenog konja.

— Deli je bio taj koji me je promašio. Njegov kuršum prošao je kroz moj ogrtač i promašio me samo za dlaku. Ali, ranio je konja dovoljno ozbiljno da ga je obogaljio. Verujem da mu je kuršum povredio kičmu.

Kulen je klimnuo glavom. — Razmišljam nešto. Moraćeš da ostaviš tog konja.

— Misliš da ga ubijem? — zapitao je Tejlor.

Kulen je kiselo izvio usne. — Sto mu gromova, pa maločas sam ti pokazao onaj oblak prašine. Pucanj bi otkrio naš položaj.

— Nismo sigurni da je to potera.

— Ti bi hteo da rizikuješ? A? Hoćeš li? Naravno, ako baš hoćeš, sidi dole i dokrajči konja. Ali, onda ostani tu pored njega.

Tejlor je pobledeo. — O, vraga, Koule. Meni je sasvim svejedno da li se ta mrcina pati ili ne. Ali, dole je moja puška, čuturica sa vodom i vrećica novca iz banke, koji ste ti i Hal podelili između svih nas da bismo izjednačili teret.

Kulen je klimnuo glavom. — Idi i uzmi tvoje stvari. Razdelićeš ih između nas, a jahaćeš na sapima na smenu sa svakim. Ali, požuri: želim da iz ovih brda izađemo kad padne mrak. Nastavićemo da putujemo celu noć i pokušaćemo da do izlaska sunca pređemo ravnicu. A kada Deli i njegova potera dojašu do brda, nas nigde neće biti. Postoji šansa da bi u tom slučaju mogli odustati.

— Tamo u ravnici postoji jedan izvor — rekao je Kortež pokazujući rukom u daljinu. — Tamo možemo napuniti čuturice sa vodom i stići do Rija a da se nigde više ne zadržavamo... mislim da za to imamo dovoljno hrane, si?

— Da, hrane imamo dovoljno — složio se Kulen. — U redu... tako ćemo i uraditi. Idemo do Kortežovog izvora, a onda ćemo otperjati pravo prema granici. Požuri, Slim.

Klizajući se i suljajući se, Tejlor se brzo skovitlao niz neravnu padinu zaklinjući se u sebi da će izlo-

miti kundak puške o glavu tvrdo-glavog konja ako kljuse bude pokušalo da pobegne pre nego što sa sedla uzme svoje stvari.

*

Poteru je sačinjavalo samo osam ljudi.

Svoje ljude odabrao je kako valja: bili su žilavi, uporni, gonjenju vični ljudi koji su nedeljama mogli ostati u sedlu. Njihovi konji bili su snažni i naviknuti na putovanja po ravnom prostranstvu, izdržljivi i sposobni da pređu mnogo milja i da se ne zaustavljaju često radi napajanja.

No, u toku tog gonjenja Tek Deli je odjednom postao ambiciozan.

Sve do tada bio je sasvim zadovoljan time da šeta ulicama Kamina ulivajući poštovanje, a u nekim slučajevima čak i malo straha, ali posle ovog događaja situacija se promenila. U napadu na banku ubijen je Čarls Bendžamin, ugledni građanin i dobro poznat poslovni čovek. Bendžamin je bio ličnost sa političkim vezama i nameravao je da pokuša da uđe u Senat, da bi, kada se jednom tamo nađe, poveo bitku da Kamino dobije železnicu. On je imao prijatelje u glavnom gradu, koji će sigurno želeći da njegova smrt bude osvećena. Tu je zatim bio i menadžer banke, manje ugledna, ali važna ličnost; on je imao brata u Ostinu, uticajnog u finansijskim krugovima, čoveka koga je, kako se pričalo, slušao čak i guverner.

Pri napadu na banku pljačkaši su, konačno, izmasakrirali i sedmoro običnih građana. Ta vest brzo će se raširiti i možda je već stigla u neki od većih gradova u kojem se štampaju novine. Novine će objaviti događaj, a možda će ga naduvati

i dramatizovati kao još jedan primer bezakonja na granici.

Ted Deli je iznenada shvatio da mu se pruža zlatna šansa da postane poznat i čuven.

Možda će se javno mnjenje raspaliti i tražiti akciju, pa će možda nastupiti rendžeri ili čak Federalni šerif. Ali pre nego što se oni pojave, Ted Deli je nameravao da on sam pohvata zločinca. Ako bude mogao, pohvataće ih sve do jednog. No, cilj mu je bio da taj podvig izvede brzo; morao je da ima neku vrstu opipljivog dokaza da je pravi čuvar reda i zakona, čovek koji je svoju zakletvu vrlo ozbiljno shvatio.

Njegovoj karijeri sigurno ništa neće škoditi nešto malo publiciteta, glas o tome kako je u akciju stupio brzo i sa puno odgovornosti i kako je isključivo njegovim naporom banda ubica pohvatana.

Nameravao je da pod oreolom slave krene nekuda dalje iz ovog zabitog grada i da doživi nešto veće i bolje. Kulenova banda će mu u tome pomoći... svidalo joj se to ili ne. Poslužiće mu kao stepenica uspona.

Okrenuo se u sedlu i doviknuo ostalima goneći ih da drže korak sa njim.

— Do zalaska sunca stići ćemo do onih brda — doviknuo je. — Nema smisla pokušavati da po noći pratimo trag po ovakvom terenu. Ali, rano ujutro proći ćemo kroz brda, a iza njih postoji samo jedno mesto gde bi se zlikovci mogli uputiti. To je izvor Kod El Kamino Kruza. Mi ćemo se uputiti pravo tamo. Ali pazite, oni će videti naše približavanje po oblaku prašine, pa ćemo možda naleteti na kišu olova ako se zlikovci odluče da pruže otpor. Noćas ćemo provesti noć čisteći i podmažući oružje... jasno?

Ljudi su jednostavno klimpuli glavama i promrmljali da se slažu. Svi su oni, kao i Deli, žarko želeli da se sukobe sa ubicama... ali iz različitih pobuda. Bili su spremni da izmenjaju salve kuršuma u svako doba, pa ukoliko pre — utoliko bolje.

I tom prilikom neće biti milosti.

IV

Lokvu je verovatno hranio neki veoma dubok podzemni izvor, bar tako je Holidej verovao.

Očekivao je da će naići na malu lokvu sa izvorom, čija nit sa mehurčima vazduha brboreći izbija iz stena. Umesto toga naišao je na pravu lokvu sa pravim izvorom; na veliki širok bazen bistre vode koja je šumeći izbijala iz utrobe zemlje i skupljala se u udubljenju od kamena. Oko ivice tog prirodnog bazena raslo je žbunje drveće koje je senčilo lokvu i vodu održavalo svežom i hladnom. Do zdenca su iz raznih pravaca vodili brojni životinjski tragovi, što je značilo da je voda zdrava i pitka... i da Holidej može očekivati da se pre mraka na pojilu pojave i životinje.

Pošto se dobro napio i napunio čuturicu vodom, Holidej je napravio logor nešto dalje od lokve između stena. Nije hteo da poplaši i rastera životinje: ako bude imao sreće, biće u stanju da ubije neku od njih i da prvi put u toku nekoliko dana počasti sebe svežim mesom.

U međuvremenu, zapalio je vatru i prokuvao nešto vode, iskoristivši polovinu da pripremi kafu, a ostatak da opere i očisti ranu. Blaga ošamućenost od grozničavog stanja još uvek ga je držala i on je vodu, onoliko toplu koliko je mogao izdržati, prelio preko rane. Bol mu je izmamio suze na oči i on je čvrsto, do krvi, zagrizao ispucalu usnu. Ali,

izdržao je znajući da topla voda blagotvorno deluje na inficiranu ranu koja mu je ugrožavala život.

Zaključio je da će, ukoliko do jutra ne pokaže neko poboljšanje, morati da pripremi drastičnije mere. Postojao je jedan stari način za koji je znao: barut iz metka sipa se na ranu i zapali. Metod je bio vrlo drastičan i bolan, ali začuđujuće efikasan.

Ispio je svu kafu iz lonca, napunio ga ponovo vodom i stavio na ivicu vatrišta da se voda greje. Nije hteo da zapali veliku vatru kako plamen ne bi poplašio životinje koje, su, pre nego što pođu do pojila da utole žeđ, čekale u mraku da se uvere kako im od došljaka ne pretni nikakva opasnost.

Grčeći lice u bolnu grimasu, Holidej je dohvatio pušku, tiho ubacio metak u cev i sa puškom na gotovs' osmotrio izvor nedaleko od sebe. Odsjaj zvezda presijavao se na površini vode. Na drugoj strani kamenog bazena senke su se nadvijale nad vodu skrivajući je u tami, a u žbunju se čulo tiho šuškanje. Nešto je u jednom trenutku zagrohtalo; neka druga životinja pustila je zvuk sličan uskliku „hit, hit“, a neka treća zverčica kratko je skiknula. Svet divljih životinja utoljavao je žeđ.

Pogledavši žmireći između stena, prešao je rukom preko očiju ne bi li otklonio zapaljenost očnih kapaka, koja je ostala iako je nekoliko puta umio i osvežio oči. No, taj dodir dovoljno mu je razbistrio pogled da u tami razabere pognute senke nervozno živahnih životinjica na obali pored bazena sa vodom. Pokušao je da ih jasno osmotri, ali tama je bila gusta i životinje su se hitro kretale i menjale mesto. U svakom slučaju, nije ni bilo važno koja je divljač u pitanju; računao je da je sveže meso uvek sveže meso. Nadao se

samo da teško tane kalibra 45' neće raskomadati celu životinju.

No ipak, Holidej nije imao drugog izbora; trebalo mu je meso a nadomak puškometa kretale su se životinje ne sumnjajući na lovca u blizini. Prislonio je kundak puške na rame i nanišanio na jednu životinju koja mu je ličila na pustinskog zeca. Ako bi mogao da ga pogodi u glavu, to bi njegovo telo ostavilo relativno neoštećeno i trebalo bi da mu ta količina mesa bude dovoljna za dan ili dva. Znao je da će za hitac imati samo jednu šansu; pucanj će ostale životinje poplašiti i rasterati. Ali po navici, životinje će se vratiti pre izlaska sunca, terane prirodnom potrebom da još jednom pokušaju da se napiju vode. Uz malo sreće možda će uloviti još jednu i možda će moći da osuši nešto mesa za put.

Puška je odskočila na njegovom ramenu i on je ugledao životinju koja je poskočila, prevrnuća se u vazduhu i uz tup udar pala na zemlju, dok su se ostale razbežale.

Odjek pušcanog pucnja prolomio je mirnu noć i razlegao se ravnicom zavijenom u tamu.

*

Kulen je žustro zategao vodice i instinktivno čvršće stisnuo pušku rukom. I ostali banditi takode su zaustavili konje i okupili se oko njega; Tejlor je izustio gadnu kletvu jer je skoro kiznuo sa sapi konja na kojem je jahao sa Halom Vajsom.

— Neko puca na nas? — zapitao je Vajs promuklo.

— Mislim da ne — odgovorio je Kulen tiho. — To je bio samo jedan hitac. Čuo se tamo u pravcu izvora. Može biti da tamo neko logoruje i da je pokušao da dođe do svežeg mesa. Preko noći dosta životinja dolazi na pojilo.

Tejlor je glasno opsovao.

— Nadajmo se da to nisu Ted Deli i njegova potera.

— Govori razumno, čoveče — rekao je resko Kulen. — Kao prvo, on ne bi mogao proći pored nas a da ga ne primetimo; drugo, čak i kad bi to bilo, nije verovatno da bi Deli otkrio svoj položaj time što bi pucao iz „vinčesterke“.

— Da. Ti si glup, Tejllore — zagroktao je Kortez.

— Zaveži, melezane — zarežao je Tejlor. — Neću to da trpim od tebe.

— Zavežite obojica, do đavola — izustio je Kulen. — Tiše govorite. Po noći se ovde glas čuje vlaški daleko.

— O kej, o kej — rekao je Tejlor. — Ali, od jahanja na sapima sav sam rastresen.

— Uvek možeš da hodaš ako hoćeš — rekao mu je Vajs hladno.

— U redu, u redu — presekao ih je Kulen opet. — Sto mu gromova, hoćete li već jednom zavezati? Umuknite svi i slušajte.

Stali su u prohladnoj tami pustinske noći i oslušnuli. Sem šumnog disanja njihovih konja, mahanja repova kojim su se branili od insekata i šuškanja odeće konjanika pri pokretima, jedva da su nešto drugo mogli čuti.

— Da, mislim da sam u pravu: to svakako neko pukašava da ulovi svežeg mesa — rekao je Kulen konačno. — Prići ćemo pešice. Ako je neko tu kod izvora, onda je na neki način morao doći. Ne verujem da je dovede stigao pešice — bacio je kratak pogled do mrgodnog Tejlora. — Uz nešto malo sreće, možda ćemo moći do jednog konja za tebe, Slime.

Tejlor je nešto progundao i kliznuvši niz sapi Vajsovog konja, počeo da se trlja po leđima, stražnjici i butinama i da tapka nogama po

zemlji kako bi pojačao cirkulaciju krvi.

I ostali su sjahali i Kulen im je pokazao napred u pomrčinu.

— Izvor je tamo. Oko njega su stene i nešto žbunja. Stene su na nešto višem terenu od izvora. Ako čovek koji je ispalio onaj hitac zna nešto o ovoj pustari i logorovanju, onda će on sigurno biti u stenama, a ne pored obale izvora. Predlažem da se podelimo: dvojica i dvojica. Tejlor će poći sa mnom; ti, Korteze, i Vajs obidite i tiho pridite sa južne strane. Ako bude potrebno, mi ćemo privući pažnju tog čoveka i otkrićemo gde se nalazi. Onda vas dvojica možete priskočiti i ščepati ga.

— Hoćemo li ga ubiti? — zapitao je Vajs.

— Do đavola, svakako. Čak i ako je u pitanju neki bikan skitnica koji se izgubio, ne želim da ostanem iza nas i da Deliju i poteri kaže kako smo prošli ovuda.

Vezali su čvrsto svoje konje i podivši se, uputili se ka tamnim obrisima stena koje su okruživale izvor. Tejlor se držao blizu Kulena, upinjući se da motri teren pred sobom i pazeći da ne stane na grane retkih žbunova ili stari krt krečnjak. Tiho kao senke kretali su se između stena i u jednom momentu Kulen je usporio i dao znak Tejloru da čučne. Bandit je ugledao slab odsjaj male logorske vatre, narančasti odsjaj koji je podrhtavao od vetrom i kišom spiranih prastarih stena.

Kulen je poguren pošao napred, a Tejlor za njim stežući pušku u ruci. Zastao je kao ukopan kada mu je Kulen kroz zube šapnuo da stane. Kriveći vrat da vidi preko ramena banditskog vođe, Tejlor je pored vatre razabrao siluetu nekog visokog čoveka nagnutog nad već skoro oderanog kunića. Izgledalo je

da taj čovek ne pokreće levu ruku kao što bi bilo normalno. Onda se Kulen uspravio i prekoračio preko stene na proplanak, gde je nepoznati čovek logorovao. Nekoliko metara dalje ulevo, njegov konj je nervozno kopao nogora, razdražen naletima rojeva noćnih insekata.

Nepoznati je odjednom odbacio lovački nož i okrenuo se, za svoju veličinu tako brzo da je to teško bilo poverovati. Mašio se revolvera, ali ga je metalni zvuk repetiranja puške u Kulenovim rukama zadržao u polovini pokreta. I za Kulena se nije moglo reći da je spor.

— Ni makac — presekao je Kulen.

Pustolov je stao kao skamenjen ispred bandita koji ga je držao na nišanu zapete puške. Slab odsjaj svetlosti obasjao je Holidejevo lice i Kulenove usne izvile su se u zao paklen osmeh.

— Gle, gle, tvoja njuška kao da mi je poznata, mister, i to ne po dobru. Mi smo se negde već sreli, to je sigurno. Znam dobro te tvoje oči — razbojnik je obuhvatio pogledom Holideja od glave do pete, a onda se opet vratio na lice. — Čudno si odeven za ovakvo mesto. Po odelu, reklo bi se kao da si izašao iz nekog modnog salona i upao u tornado. Ovako izgledaš kao drošnjav fićfiric koji se našao na pogrešnom mestu. Kravata i lakovane cipele nisu... — začutao je u pola rečenice i lice mu se, smračilo. — To je, sad sam se setio odakle te znam, huijo. Ti si Dok Holidej, samo ne onako fino obučen, čist i ispeglan! Ha!

Holidej je ćutao i gledao ga. Čim je pri slaboj svetlosti vatre ugledao njegovo lice, znao je s kim ima posla.

— Gledaš me, je li! — nastavio je Kulen. — Da, mister Holideje,

Kulen. Ne, ne sanjaš. A znam da bi sada i te kako želeo da sanjaš.

Zamahnuo je nogom i vrhom čizme udario Holideja upravo ispod rane. Holidej je zastenjao i zgrčio se.

— Dođite i vi ostali ovamo — doviknuo je Kulen i dobacio pogled Tejloru. — Uzmi mu revolver, Slim, i onaj lovački nož izmakni mu van domašaja ruke.

Kortez i Vajs izronili su iz tame i zagledali se u Holideja, koji se grčio. Pogledali su upitno Kulena, koji se lagano spustio na jedan kamen.

— Uхватili smo jednu važnu pticu — saopštio je banditski vođa svojim ljudima. — Ovo je Dok Holidej.

— Holidej — ponovio je Kortez i oštro pogledao Holideja.

— Sto mu gromova! — promrm-ljao je Tejlor.

Hal Vajs je nabrao obrve, ali nije rekao ništa. Gledao je Kulena očekujući da vidi šta će ovaj preduzeti.

Kulen je uzdahnuo. — Da, Holidej i ja smo stari znanci. Sreli smo se prvi put pre nekoliko godina u El Pazu. Taj kućkin sin se suprostavio jednom mom ortaku i ubio ga u obračunu. Ja sam tada bio sa tim mojim ortakom. Videli ste onaj ožiljak na mom desnom kuku. To je od njegovog kuršuma. Mogao sam izgubiti nogu, ali sam dobro prošao. Dva meseca u krevetu. A onda ovo.

Kulen je povukao naniže vratnu maramu i otkrio dugačak nepravilan ožiljak. Oči su mu zasijale.

— Ožiljak od omče. Bežao sam pred poterom i uspeo bih da ih zavaram da nije bilo ovog skota. On mi je otkrio moje lukavstvo i zlikovci su me dočepali, a znate šta biva sa ljudima koje goni potera zbog ubistva i silovanja. Znao je i on, kućkin sin, a ipak im je pomo-

gao. Tamo gde se to desilo, za silovanje linčuju. I tačno to su mi uradili. Skotovi su me ostavili da visim na drvetu i da nije bilo jednog pustinskog pacova koji je sve posmatrao iz prikrajka, sa mnom bi bilo svršeno. No, stari me je skinuo još dok je u meni bilo života. — nasmejao se glasno i ponovo nogom udario Holideja. — Đavo me ipak još uvek nije hteo. Stari me je spasao i ja sam pobegao iz Tek-sasa.

Kroz kapke stisnute bolom Holidej ga je pogledao. — Kaži im kako si uzvratilo tom starom pustinskom pacovu koji te je spasao, Kulene.

Kulen se uozbiljio i stisnuo usne. Obišao je pogledom po licima svojih saučesnika, a onda slegnuo ramenima.

— On je sa sobom imao vrećicu punu zlatnog praha. Tako ga je jednostavno nosio po pustari. Nije uopšte nameravao da ga troši. Samo je skupljao zlatno grumenje kao veve-rica orahe. Ja sam došao do zaključka da tom zlatu mogu naći bolju primenu, to je sve.

Razbojnici su ostali bez reči. Oni su vrlo dobro razumeli takav ishod događaja. Na kraju, i oni bi sigurno postupili na isti način...

Kulen se iznenada glasno nasmejao i tresnuo se po butini.

— I ovo je sada prvi put da smo se posle toga sreli, je li, Holideje? Ja sam odavno priželjkivao da nam se putevi opet ukrste, mnogo puta sam pozeleo, ali uvek je to bilo malo riskantno. A sada mislim da mi je đavo opet naklonjen jer te je doveo ovamo, pravo meni u šake, da te zgnječim kao vašku.

Iz mraka se odjednom pojavio Tejlor vodeći za sobom snažnog Holidejevog konja.

— Nabavio sam finog konja za sebe, Koule — rekao je, a glas mu

je zadovoljno zvučao. — Sada možemo da svršimo sa tim dasom i da krenemo kao što si hteo. Neće više biti nikakvog zadržavanja, pošto ne moram da jašem ni sa kim udvoje.

Holidej je preleteo pogledom od Tejlora do Kulena i uočio da banditski vođa zamišljeno vrhom prsta češka vrh brade.

— Čekaj da malo razmislim. Ne želim da ovaj čova umre lakom smrću. Ne, bogami, posle svega što mu dugujem. Korteze, ti si dobar kuvar. Kako bi bilo da nam ispečeš ovog kunića? Večeraćemo i napunićemo četurice vodom, a do tada ja ću već smisliti šta da radimo sa Holidejem. U međuvremenu...

Zamahnuo je puškom, kratko ali odsečno i brutalno. Cev puške pogodila je Holideja u glavu i pustolov se trgao i pao na stranu. Mada se dočekao rukama, ipak je u padu povredio lice i krv mu je potekla iz nosa i usana. Zamućenog pogleda, pokušao je da ustane. Desna ruka mu se instinktivno pružila ka dršci revolvra, ali nije uspela da ga dohvati.

Kulenovi zubi su se zverski zaboleli i on je okrenuo pušku u rukama i udario Holideja kundakom po glavi.

Pustolov je jeknuo i onesvešćen pao licem okrenut zemlji. Kulen je stao iznad njega raširenih nozdruva, kao zver koja njuši krv svoje žrtve, bled u licu od mržnje koja mu je gorela u očima. Još jednom je udario nogom Holideja, a onda se okrenuo i prišao vatri na kojoj je melez pekao kunića.

— Šta imaš na umu za Holideja, Koule? — zapitao je Vajs.

— Ništa određeno, ali to što smislim mora biti nešto posebno.

— Možda bi bilo najbolje prosvirati mu kuršum kroz glavu, jer nas

može zadržati. Znaš da potera nije daleko iza nas.

Kulen je okrenuo glavu ka Vajsu i njegov prodoran pogled zario se u gorostasove oči.

— Rekao sam nešto posebno. I kad to kažem, onda me nije briga da li nam je Deli za vratom. Pre nego što pođem, hoću da izravnam račune sa Holidejem.

Ostali su pogledali u stranu izbegavajući da se sretnu sa njegovim ludačkim pogledom; niko od njih nije hteo da se raspravlja sa Koulom Kulenom kada je u takvom raspoloženju.

*

Kada se probudio, Holidej je bio vezan, glava ga je bolela, a vilica mu je bila naduvana i teško pokretljiva.

Ležao je na desnom boku između stena. Još uvek je bio mrak i četvorica bandita sedeli su pogureni oko logorske vatre, sa limenim lončićima kafe u ruci. Rana ispod pazuha ga je bolela, pred očima mu se mutilo, a jezik mu je bio zadebljao. Napregao se da raskine veze, ali je stigao samo da mu se konopac dublje ureže u meso. Od napora je zastenjao i Kulen je pogledao u njegovom pravcu. Kada je primetio da je Holidej došao svesti, bandit je ustao i lagano mu prišao držeći u ruci lončić sa kafom. Zastavši pored njega, srknuo je kafu i pogledao ga.

— Drago nam je što si nam se opet pridružio, Holideje. Upravo smo završili dogovor o tome šta ćemo s tobom. A znaš, mi želimo da krenemo pre jutra — osmehnulo se zlobno i odjednom zamahnuo lončićem punim kafe.

Holideju je zastao dah i iako vezan, pokušao je da izbegne da ga vrela kafa pljusne u lice. Kulen se od sveg srca nasmejao ne zapaza-

jući da se Holidej oslonio na rame na i savio noge.

Holidej je zatim snažno ispravio noge kao otpuštene opruge i petama cipela pogodio Kulena ispod brade. Taj udarac odbacio je Kulena na trojicu drugih bandita i sva četvorica srušili su se na gomilu. Kulen je zaurao jer mu je užareno uglavlje progorelo košulju i opeklo ga po leđima. Nastala je zabuna i koprcanje isprepletanih tela i udova i Holidej je pokušao da taj trenutak iskoristi i da na oštroj ivici komada škrljica prestruže konopce na rukama, ali konopac je bio isuviše tvrd za stenu.

Još uvek je strugao konopac o kamen kada je Kulen priskočio. Čizmom je udario Holideja i odbacio ga na stenu. Nastavio je da ga udara nogama i Holidej nije mogao ništa da učini sem da čutke podnosi i trpi udarce. Kulen je konačno pritisnuo nogom njegov potiljak i nabio mu lice u pesak držeći ga tako sve dok Holidej nije počeo da se guši. Onda ga je pustio i Holidej je s mukom ispljuvao pesak iz usta i grla.

Kulen se sagnuo i dograbivši Holideja za kosu, zategao mu glavu unazad i iskolačenih očiju uneo mu se u lice.

— Svršeno je sa tobom — procedio je kroz zube, a glas mu je podrhtavao od mržnje i gneva. — Svršeno je sa tobom. Žao mi je jedino što neću ostati do kraja tu da vidim kako umireš. Ali, bar ću znati šta ti se događa i sa svakim pređenim metrom oдавде do El Laga ja ću se smeјati i uživati, dok ćeš ti puzeti i gmizati i gmizati po zemlji kao guja, što i jesi, i molićeš satanu da dođe po tebe. Ti... — iz njega je provalila bujica gadosti i on je još jednom zgazio Holideja po glavi i nabio mu lice u pesak. Zatim se uspravio drhteći od gneva.

Tejlor i ostali su čutke gledali. Nikada do sada nisu videli Koula Kulena tako gnevnog; nikada do tada nisu upoznali mržnju i bes kod inače sredenog i hladnokrvnog razbojnika. Kulen je iskreno mrzeo Doka Holideja i gledajući ga, svaki od njih bio je zadovoljan što nije u Holidejevoj koži.

Kulen je izvukao nož iz kaniје i prišao Doku. Sa dva kratka poteza presekao mu je veze na rukama i nogama. Presečeni konopci pali su na zemlju i zbunjen time Holidej se okrenuo na leđa i počeo masirati ruke. Gledao je pri tom Kulena, ali ovaj nije učinio ništa da ga u tome spreči. Onda je obazrivo seo i pošto ni na to Kulen nije reagovao, pružio je ruke i počeo masirati noge.

Kulen mu je prišao s leđa i udario ga kolonom.

— Ustaj — naredio je.

Holidej je lagano ustao na krute, nesigurne noge. Pogledao je oko sebe ozbiljna lica bandita. Kortez i Tejlor držali su revolvare u rukama.

— Vidiš, dođe trenutak kad se čovek spusti na svoju pravu visinu, kao ti sada — procedio je cinično Kulen, zadovoljan što se Holidej jedva drži na nogama. — A nisi takav bio onda u El Pazu. Bio si gord, uobražen, hodao si sa glavom u oblacima kao da je ceo grad tvoj — Kulen je za trenutak začutao uživajući u svom nadmoćnom položaju. — I svi su ti se divili, naročito žene. Guske! Kada bi sada mogle da te vide! Na žalost, neće te videti i na žalost, nikada nećeš hodati. A znaš zašto?

Kulen se unео Holideju u lice. U njegovim očima plamtela je vatra najljuće mržnje, a iz svake reči izlivao se otrov nagomilanog gneva. — Zato što, čak i ako bi nekim čudom preživeo današnji dan, nikada više ne bi mogao da

hodaš — Kulen je pogledao Vajsa i odsjaj vatre zabeleo je njegove zube otkrivene zlobnim osmehom. — Vidiš, ovaj moj prijatelj Vajls ima jednu slabost, uživa u krckanju slomljenih kostiju, baš kao što ti uživaš u šepurenju pred finim curama koje nas, prezrene ljude van zakona, neće ni da pogledaju. E, pre nego što odemo, on će ti tako skrckati kosti da ćeš, i ako preživiš, ostati zauvek bogalj... nakaza od koje će svi okretati glavu. Ha! — uzviknuo je Kulen likujući — kako ti se to čini?

Holidej je ćutke pogledao Kulena, pa onda Vajsa. Čije lice je već ružio izraz gadnog sadističkog zadovoljstva. Shvatao je šta ga čeka i grozničavo razmišljao šta da preduzme. Ali, ma koliko se upinjao, izlaz nije video.

— Da, da, lepotane moj, Hal će ti najpre skratiti noge. Nećeš se više nalickan šepuriti ulicama Ostina i El Paza. Zatim dolaze na red ruke. Koliko si ljudi tim rukama poslao na onaj svet? Sa tim je sada svršeno. Brzoruki revolveraš Dok Holidej neće više nikada potegnuti svoj čuveni „kolt“ sa drškom od slonovače! Tako će biti osvećeni svi oni jadnici koje si poslao u smrt! I moj drugar Monti, koga si ubio kao psa.

— Monti je to sam tražio. izazvao me je — odgovorio je Holidej već sasvim pribrano.

Svetlost vatre šarala je ćutljiva smrknuta lica razbojnika. Kulen se namrgodio, a onda pobedonosno nastavio. — Znam, znam, uvek su drugi krivi. E, tome je sada kraj. Tvoja sudbina je zapečaćena, slavni Holideje. Vajs će ti polomiti ručice i nožice, i tako ćemo te ostaviti da se mučiš dok ne crkneš. Ne ovde gde bi te našli Deli i potera, već u onoj jaruzi pola milje odavde, gde ćeš danima trnuti... ukoliko te pre toga ne raskomada-

ju lešinari i pustinski psi. Ha! Kakva blistava budućnost! Od tebe neće ostati čak ni kosti. To si i zaslužio... gadnu smrt u truleži, daleko od očiju sveta.

Kulen je govorio užagrenih očiju, uživajući u svakoj reči, plivajući u slasti osvete. Ostali su ćutali očigledno u želji da se stvar sa Holidejem što pre završi i da zatim odmagle što dalje od potere koja im se činila opasno blizu. Na njihovom licu čitalo se nestrpiljenje. I Kulen je izgleda uočio njihovo raspoloženje i glavom dao znak Vajsu.

— Hale, veži mu ruke za svaki slučaj, pa da krenemo.

Vajs je prišao držeći konopac u ruci. — Pruži ruke napred — naredio je i pošto se Holidej nije žurio, on ga je ošinuo konopcem po nogama, a onda ga zgrabio za ruke i nekoliko puta mu omotao konopac oko zglavka pre nego što ga je vezao. Pogledao je Kulena očekujući njegova dalja uputstva.

— Odlično, Hale. A sad ćemo ga ti i ja povesti do one jaruge. Ni za živu glavu ne bih hteo da propustim takav doživljaj. Vi ostali ostanite ovde — dodao je obrativši se Tejloru i Kortezu.

Vajs je povukao Holideja za sobom i vezao konopac za sedlo, a onda se vinuo na konja istovremeno kada i Kulen. Vođa bandita uputio se kroz tamu istim pravcem kojim su došli. Holidej je znao tu jarugu koju je bandit pomenio i u kojoj je trebalo da bedno skonča život. Nalazila se tri do četiri stotine metara daleko i Holidej je prethodnog dana prošao pored nje. Jaruga se nije videla ni sa manje udaljenosti, a po geofizičkim osobinama predstavlja je verovatno čudo prirode. Radilo se o dosta dubokom useku u ravnici, širokom pedesetak metara, koji se skoro jednu milju pružao pravcem za-

pad-istok, i bila je zagmetka kako je taj usek nastao. Strane jaruge bile su okomite, mestimično obrasle kržljivim žbunjem, a dno kamenito, zasuto peskom. Tako je po Kulenovom planu trebalo da izgleda Holidejeva grobnica.

Skoro trčeci za konjem koji ga je vukao, Holidej je grozničavo razmišljao. Spasa na izgled nije bilo, ali u Holideju ipak nisu bile ugasle sve nade. I u najsavršenijem zločinu uvek je postojao neki propust, neki kratak trenutak neopreznosti, kada se može ukazati šansa. Za takav kratak trenutak Holidej je sada molio nebo.

Ali, šta bi mu taj trenutak mogao pružiti? Njegovi dželatili bili su iskusne ubice koji ne puštaju lako svoju žrtvu. Svejedno, ako bi mu se makar i najmanja šansa pružila, Holidej je bio rešen da pokuša da je iskoristi. Još uvek je bila noć i mrak je bio njegov saveznik, a banditi nisu smeli da pucaju kako ne bi otkrili svoj položaj.

Konji su stali, a Holidej je po inerciji počeo još nekoliko koraka i ugledao ivicu mračne provalije. Vajs je sjabao, zverski ga pogledao i počeo odvezivati konopac od ledla. Sada će nastupiti momenat, pomislio je Holidej. Bandit je obeima rukama odvezivao konopac i nije ga čvrsto držao. Ali i ako se otkrene, kuda da beži, pomislio je Dok? Banditi na konjima lako će ga stići. Pogled mu se zadržao na ivici jaruge. To je rešenje! Da, skok u jarugu značio je skoro sigurnu smrt, ali i to je bilo bolje od lagane smrti polemljenih udova. Na kraju, možda će se konopac zakačiti za nešto i ublažiti pad, možda će pasti na neki žbun...

Skrivajući oči, Holidej je krišom pratio rad Vajsovih prstiju. Konopac je bio već skoro odvezan... još samo sekund ili dve. A onda je nastupio trenutak, Holidej je skočio kao

panter i konopac je iskliznuo iz Vajsovih ruku. Još nekoliko krupnih skokova i Dok se našao na ivici provalije. Zažmurivši, skočio je u taman prazan prostor ispred sebe, ali pre nego što je učinio taj poslednji sudbonosni korak, kroz glavu mu je strelovito proletela nana: pobegao je! Iza sebe je čuo glasne povike i Kulenovu psovku, ali ti glasovi kao da su dolazili izdaleka.

Let u prazan prostor trajao je kratko, a onda je Holidej osetio udar po butinama, koji ga je okrenuo tako da je nastavio da pada okrenut bokom. Onda ga je zakačio neki žbun, pocepao mu sako i izgrebao lice. Cepanje odeće učinilo mu se kao prijatna pesma, jer je usporilo brzinu padanja. Onda je došao razlamajući udar u prsa, koji mu je izbio dah i pomračio svest, a zatim još niz snažnih udaraca glavom, ramenima i leđima. Padao je još neko vreme, koje mu se činilo beskrajno dugo ako se u stvari radilo samo o delovima sekundi, sve dublje u tamu koja je komačno obavila njegovu svest. Ali, pre toga do ušiju mu je doprlo kotrljanje kamenja pokrenutog njegovim padom, padanje polomljenog granja oko njega i glasovi sa vrha jaruge. Zatim je izgubio svest.

Gore na vrhu jaruge Kulen je potegao revolver i prislonio ga Vajsu na grudi. Lica izobličienog od gneva, prosiktao je.

— Psino, pobegao ti je. Nema mo vremena da ga tražimo, ali ako se slučajno izvuče oдавде, znaj da si mrtav čovek. Ubio bih te i sada da nije potere koja može čuti pucanj.

Vajs je ćutao, bled. Znao je da nikada u životu nije bio tako blizu smrti.

V

— Bili su ovde, to je sigurno — rekao je Ted Deli pokazujući rukom ugljenisano vatrište između stena kod izvora El Kamino Kruz. Kleknuo je i zavukao prste u gomilu pepela. — Bili su ovde prošle noći.

Ustao je namrgođenog lica, a ostali članovi potere okupili su se oko njega. Šerif je pokazao otiske u pesku.

— Ali, izgleda mi kao da je ovde bio još neko.

— Da, tako izgleda, samo nije jasno da li je taj neko bio sa njima ili pre njih — rekao je građanin po imenu Ferer. Sagnuo se i sa zemlje uzeo komad konopca koji je očigledno bio presečen. — Ovo liči na konopac kojim je neko bio vezan.

— Eno još jednog komada tamo — rekao je drugi čovek dižući sa zemlje sličan komad konopca.

Deli je pogledao konopce i tragove oko napuštenog vatrišta i zavratio glavom. — Ne znam šta da mislim. Može biti da su vezali jednog od njih. Možda nisu imali dovoljno vode, pa su se bojali da će pomahnitati i zato su ga vezali. Sve je moguće. Ali to, uostalom, i nije važno. Ostaje činjenica da su bili ovde, to je glavno. Ispred nas samo jedan čas ili dva, tamo negde prema jugu. Ako budemo požurili, mogli bismo ih stići čak i pre zalaska sunca.

— Trebaće nam vremena da napojimo konje. Tede — rekao je Ferer. — Davolski su iznureni, a takode i mi. I mi žarko želimo da pohvatamo te pasije sinove, isto toliko kao i ti, ali to nećemo uspeti sa iznurenim konjima i praznim čuturicama. Treba nam malo vremena da se odmorimo.

— Odmorićemo se kasnije — rekao je Deli nestrpljivo, uviđajući

da mu sa svakim izgubljenim minutom iz ruku sve više izmiče ogrtač slave o kojem je sanjao. — Možemo uhvatiti te lupeze pre zalaska sunca.

Ferer je odmahnuo glavom. — Znaš dobro da ne možemo. Tede. Sa odmorom konjima bismo mogli, ali sa našim, koje smo prošle noći nemilosrdno gonili, sigurno ne možemo. Sve što nam treba, to je sat-dva odmora. U stvari, ja ću sat-dva odmora obavezno uzeti.

I ostali su promrmljali da se slažu sa Fererom i mada je Deli nastavio da ih ubeduje, nije mu uspešlo da ih odvrati od njihove odluke. No, i on sam znao je da su njegovi ljudi u pravu.

Ali ako Kulena i njegovu bandu ne uhvate pre zalaska sunca, to će značiti da će banditi dobiti još jednu noć prednosti, za koju mogu još više povećati rastojanje između sebe i potere.

Žarko je želen da ščepa tu bandu ubica, ili ako ne celu, ono bar jednoga od njih. Bio bi zadovoljan i jednim uhapšenikom. Vrlo zadovoljan.

Ščepali bi ga i na licu mesta obesili.

*

Ravnica se zvala Sivi pakao i Dok Holidej je bio sklon da tvrdi kako ono na šta je naišao nije moglo dobiti ime koje bi bolje odgovaralo.

Još pre nego što je otvorio oči, osetio je bol u celom telu. Osetio ga je i pored strahovitog bubnjanja u glavi, koje je pulsiralo kao lupanje džinovskog čekića. Kada je na kraju otvorio oči, poželeo je da to nije učinio. Ležao je na leđima, licem okrenutim gore i gledao direktno u sunce. Sunce ga je peklo pravo u oči, sipajući zrake vrele kao užarena lavina, i pro-

diralo duboko do dna njegovog mozga, razarajući ga u blesku mučne agonije.

Našao je negde ipak dovoljno snage da okrene glavu na stranu i trepne nekoliko puta. Kada je opet otvorio oči, bol više nije bio toliko nepodnošljiv.

Očekivao je da oko sebe vidi paklenu vatru, a umesto toga video je litice jaruge koje su se dizale desetak metara uvis, kamenje, žbunje, pesak oko sebe i komad neba bez oblaka iznad glave.

Živ je, pomislio je: ta činjenica ga je iznenadila i on je lagano sklopio oči. Stisnuo je čvrsto očne kapke i onda ih polako ponovo otvorio pribijajući se da će prizor oko njega iščeznuti i da će se naći u paklenom plamenu i oblacima sumpora.

Do đavola! Ala je toplo!

Holidej nije znao koliko dugo je tu ležao, ali je posle izvesnog vremena bio u stanju da pomeri ruke i noge. Sećanje mu se odmah vratilo. Očekivao je da ruke vidi vezane, ali mada su mu zglaveci na rukama bili podnadulji i sa ožiljcima od čvrsto stegnutih konopaca, tih konopaca nije bilo. Princio je ruke bliže očima ne shvatajući da li halucinira ili ne. Razgibao je prste i okrenuo ruke nezavisno jednu od druge i onda konačno shvatio da je slobodan.

Lagano je seo. Odelo mu je bilo pocepano na nekoliko mesta, a sem rane na boku koja se nazirala ispod razderanog zavoja, imao je još nekoliko oteklima od teških udaraca i velikih ogrebotina. Ali, sve u svemu, činilo mu se da je ipak bolje nego što se mogao nadati.

Pokušao je da ustane i to mu je nekako uspelo, ali se odmah zaljuljao i pao na jedno koleno, tako da se morao pridržati rukom da ne padne na lice. Gnevan zbog toga,

ponovo je pokušao i uz pomoć silnog napora volje, koja mu je dala dodatnu snagu, ustao na noge. Pogledao je gore ka ivici jaruge. Trebalo mu je više od pola časa da se, bauljajući i vukući se rukama, uzvere uz liticu jaruge.

Izašavši gore, osvrnuo se oko sebe. Nalazio se usred puste ravnice. Topao vetar je brisao noseći oblake silnog peska i prašine. Tragova Kulenovog i Vajsovog konja više nije bilo. Ljudi koji su hteli da ga ubiju nestali su kao da su isparili.

Zaklonivši oči šakama, zažmirio je i lagano osmotrio horizont. Ništa. Samo prašina i podrhtavanje vazduha od jare. Samo gola pustinja koja se negde tamo daleko spajala sa crvenim nebom, a horizont se gubio u oblacima sitne prašine. Bio je sam samcat i imao je osećaj da je potpuno sam na celoj planeti.

Počao je posrćući, bez predstave o pravcu vremenu, i to kao da ga se nije ticalo. Želeo je samo da se kreće, da dokaže sebi kako još uvek vlada svojim udovima i svojim izmučenim telom. Sunce je moglo da priži koliko god hoće, ali on je još uvek čovek sa dovoljno volje da prisili svoje noge da ga nose kuda on hoće... bar još izvesno vreme. No, znao je da se ne može nadati kako će daleko stići: slab od gubitka krvi, groznice, uboja i ogrebotina, bez odela i konja, hrane i vode, nije mogao pobeći svojoj sudbini.

Ali, nije hteo da legne i umre. Ako već mora da umre, onda će umreti na nogama.

Holidej nije znao koliko dugo je hodao, no u jednom momentu ponovo je naišao na svoj trag. Izgled svežih oštarih, nepomučenih otisaka njegovih nogu pogodio ga je kao pesnica u lice i on je zastao i pao na jedno koleno.

Sve vreme je išao u krug.

Nepodnošljiva žega prodirala mu je pod kožu uništavajući ćeliju po ćeliju njegovog tela. Znao je da neće moći još dugo da izdrži. Posrnuo je i zadržao se na rukama da sasvim ne padne. Ostao je tako neko vreme na rukama i kolenima, oborene glave, pokušavajući da prikupe snagu koje više nije bilo. Posle nekog vremena lagano je klonuo na stranu i sklopio oči.

Počeo je da sanja hladan izvor u senci, duboko u šumi u blizini mesta njegovog detinjstva. Tada je imao konja i posle jahanja po prostranstvu imao je običaj da sjaše i ponekad odspava ispod drveta u hladovitoj šumi pre nego što se vrati kući. Ponekad, ako je bio umoran, događalo se da duže spava i tada ga je konj dodirima vlažnom gubicom po licu opominjao kako je vreme da se vrati kući...

Holidej se trgao uz kratak grlen zvuk; na licu je još osećao živ dodir uspomene. Zatreptao je. Mora biti da još uvek sanja.

Iznad njega stajao je konj pogнутe glave. Konj je zarzao i ponovo ga dodirnuo gubicom. Dok se trgao kada su ga velike vlažne usne dodirnule po ruci. Zatim je rukama obgrlio konja oko vrata i uspravio se. Klizeći rukama niz vrat, dohvatio je sedlo. Gospode bože, pa to nije bio san. To je bio pravi živi konj. Onda je ugledao ranu na sapima i slabine pokrivene skorelom krvlju.

Prisetio se nejasno razgovora razbojnika dok su sedeli oko vatre. Jedan od njih morao je da ostavi svog konja jer je bio ranjen.

Holidej je uspeo da se održi na nogama i da pretrese bisage. U jednoj torbi našao je kišni ogrtač koji bi mogao idealno poslužiti protiv sunca, pomislio je, a u drugoj, između ostalog, našao je jednu loptu pemikana, mešavine mesa, povrća i ovsa pripremljenog na

način kako to čine Indijanci. Pemikan je bio dobar i sočan.

Holidej je zagrizao pemikan i s mukom uspeo da proguta zalogaj. No, drugi je već išao lakše. Trebalo mu je skoro petnaest minuta da, pola žvačući pola gutajući, pojedje deo loptice; ostatak je vratio u bisage. Zatim je iz bisaga uzeo jednu košulju koja mu je bila kratka i navukao na sebe. Iako ne po meri za njega, bar je bila cela. Zatim je navukao sako, a onda pureko njega ogrtač za kišu.

Ne sećajući se kako se našao u sedlu, Holidej je uzeo vodice i promuklim glasom poterao konja. Umorna, ranjena životinja, poslušno je pošla. Holidej ju je pustio da ide kuda hoće, pošto je prethodno po položaju sunca približno izračunao mesto gde se izvor nalazi. Nije mogao da bude siguran, ali činilo mu se da je konj pošao u dobrom pravcu.

Uz malo sreće, trebalo je da do izvora stigne pre mraka.

Ali pre nego što je prešao polovinu puta, sreća je napustila Doka Holideja.

Našao je na poteru.

VI

— Sto mu paklenih muka, eno jednoga.

Ferer je povikao i rukom pokazao preko sivog prostranstva, a istovremeno izvukao pušku iz futrole.

Ted Deli je zategao vodice i isprečio konja ispred Fererovog.

— Stani, Ferere, do davola — presekao ga je. — Zar ne vidiš da ide prema nama.

— I to sam — dodao je neko drugi.

— Imam i ja oči — prasnuo je sada Ferer vadeći pušku. — Pogledajte ga, još uvek nosi onaj

ogrtač. On je naš čovek, to je sigurno.

— Ako jeste, onda je već mrtav čovek — rekao je Deli tiho i pruživši ruku, spustio naniže cev Fererove puške, koju je ovaj već bio digao. — Polako, Ferere. Znam da je tvoja sestra među ubijenima. Ali, sačekajmo da vidimo šta taj čovek hoće. On nam maše. Dolazi ovamo svojom voljom.

Ferer je ozbiljno stisnuo usne, a Saj Geret, koji je jahao na začelju kolone, izvadio je šestometak i zapeo ga, a zatim nervozno spustio obarač. Svrbeli su ga prsti da pošalje metak tačno među oči jednog od pljačkaša banke...

Dok Holidej je poterao konja, koji je potrčao ka skupini mračnih ljudi. Bio je suviše promukao da bi mogao da ih dozove. Umesto toga, mahnuo je u nadi da konj neće pasti pod njim pre nego što stigne do njih.

Na pet metara od potere konj je odjednom stao i Holidej nije mogao da se zadrži da ne padne. Poleteo je preko konjske glave i skljokao se na zemlju. Pre nego što je mogao da ustane, ljudi iz potere su sjahali i okružili ga preteći uperenim revolverima.

— Holidej — jedva je izustio suvim, promuklim glasom.

Ted Deli mu je odjednom stavio nogu na prsa i pribisnuo ga na zemlju. Puščana cev zibula je Doku u lice sa razdaljine od nekoliko santimetara. On je zatrepao i ponovo pogledao u sjajnu puščanu cev.

— Začepi usta, lupežu — prasnuo je Deli i dodirnuo Holideja vrhom cevi po licu. — Došao si u pogrešnom pravcu, mister. Naletio si na poteru iz Kamina.

Holidej je klimnuo glavom, progutao suv vazduh bez pljuvačke i pokušao da progovori. — Od... odlično.

— Odlično? Do đavola! — Deli se okrenuo, ali nije to učinio dovoljno brzo da spreči Saja Gereta, koji se sa naperenim i zapetim revolverom probio kroz krug ljudi. Puščanom cevi šerif je odgurnuo naperen „kolt“ i u trenutku kada je Geret opalio, to je spaslo Holideju život. Vrelo olovo i vazduh proleteli su pored Holidejevog lica i on je iznenađeno blesnuo okom; onda je odjednom shvatio.

— Za ime božije! — izustio je hrapavo. — Pa vi, ljudi, mislite da sam ja član Kulenove bande.

Deli se okrenuo i ponovo ga pritisknuo nogom na zemlju. Stisnuo je zube i prislonio cev puške Holideju na glavu.

— Ne mislimo, mister, mi to znamo. Nosiš isti ogrtač i jašeš konja koga poznajemo. Konj je čak ranjen u sapi mojim metkom.

Dao je znak dvojici ljudi da dignu Holideja i ovi su grubo zgrabili pustolova. Energičnim pokretom Deli je raskrilio kišni mantil i ugledao ispod košulje krvav zavoj.

— Hej, čoveče, pa i ti si ranjen. I mislio sam da sam pogodio jednu hulju pre nego što ste izmakli van domašaja.

Holidej je žestoko odmahnuo glavom.

— Ne, grešite — pri govoru grlo ga je bolelo kao da guta užareno ugljevlje, a reči se nisu čule jače nego šapat, ali znao je da mora ubediti te ljude da mu poveruju; ako to ne uspe, oni će ga ubiti tu na licu mesta. Znajući Kulena, pretpostavljao je da je u gradu izvršen pokolj.

— Ne, čujte me. Ja sam Dok Holidej. Ovu ranu nanio mi je neki Brendon, sa kojim sam se slučajno sukobio. Zalutao sam u Sivom paklu i slučajno pronašao izvor. Prošle noći četvorica konjani-

ka su došli tamo, ali samo sa tri konja.

Zastao je jer su mu usta bila suviše suva. Niko mu nije ponudio gutljaj vode. Saj Geret ga je gledao kao da će ga svakog sekunda ubiti. Bezizraznog lica. Šerif je čekao da Holidej nastavi.

— Ispostavilo se da je njihov vođa Koul Kulen moj stari neprijatelj. Uzeli su mi konja i hteli su da me ubiju, pa sam uspeo da pobegnem skočivši u jarugu. Bio je mrak i nisu mogli da me nađu. Lutao sam celo jutro i na kraju me je ovaj konj našao. Pretpostavljam da su ga negde ostavili.

Geret je udario Holideja u leđa. — Lažljivče.

Deli je mahnulo rukom ne skidajući pogled sa Holideja.

— Otkuda to da nosiš taj ogrtač kao bandit koji je učestvovao u pljački banke?

— Našao sam ga u bisagama.

Jedan član potere preturao je po bisagama na ranjenom konju. Izvadio je otuda četiri novčića.

— Pogledajte ovo. Novi dolari, baš kao oni opljačkani iz banke.

Deli je uzeo jedan i pažljivo ga razgledao. Zatim je pogledao Holideja.

— Loše, mister, loše.

— Novac je bio na dnu bisaga — kriknuo je Holidej već očajan.

— Pretpostavljam da su delili plen, pa je neki komad ispao u bisage. Ne znam, pretpostavljam.

— Lažeš — rekao je Deli kruto.

— Ti si jedan od njih.

Holidejeve reči protesta zaglušila je vika ljudi. Svi su želeli da ga odmah obese, ali ih je Deli sprečio.

— Ti kažeš da si Dok Holidej. Dokaži to.

Holidej je očajnički raširio ruke.

— Ne mogu. Sve moje stvari uzeli su banditi ili su mi ispale dok sam padao u jarugu. Odvedite me

u grad, pa ću telegrafisati prijateljima da vam dokažem kako nisam pljačkaš banke.

Holidej je osetio da mu se u želuca skuplja hladna gruda. Sa svih strana gledale su ga okrutne bezdušne oči članova potere. Deli je klimnuo glavom kao da je doneo neku odluku. Još od prvog momenta instinkt mu je govorio da treba biti oprezan sa ovim čovekom. Bilo je čudno da je taj čovek jahao u susret poteri, ali možda je i to bilo sračunato.

Taj čovek bio je ranjen i jahao je ranjenog konja. Takav bi samo usporavao Kulenovo bekstvo. Oni su ga možda odbacili. Nisu hteli da ga ubiju jer bi pucanj otkrio poteru njihov položaj i zato su ga uhvatili, pretukli, možda su ga čak i vezali i odveli u pustinju kao što taj čovek tvrdi. Onda su ga jednostavno razorežali i pustili računajući da će se pustara za njega pobrinuti. Možda je opet slučajno naišao na svog konja i uzeo ogrtač da se zakloni od sunca. Pošao je zatim ka izvoru i naleteo na poteru. Nije mogao da pobegne niti da se sakrije: da bi se spasao, izmislio je priču o banditima...

U prvom momentu Deli je hteo da ga preda poteri, da Saju Geretu i Fereru dopusti da sa njim učine šta hoće. Ali, imao je vremena da razmisli. Došao je do zaključka da ovaj čovek treba da posluži kao primer.

Za šerifa nije bilo sumnje da taj čovek nije Holidej, već jedan od bandita. Prema tome, on zna verovatno kuda će banditi otići. Sigurno negde južno od reke Rio, ali Meksiko je prostrana zemlja i banda gringosa voljnih da plate može naći bezbroj skrovišta. Deli nije sumnjao kako može „ubediti“ Holideja da mu kaže gde će ostali otići.

Na taj način pokazaće gradu koliko je on dobar čuvar zakona. Pripremiće suđenje i možda vešanje u Kaminu. Ili će možda pustiti gomilu da ga linčuje. U svakom slučaju, grad će biti zadovoljan. Svi će videti da je Ted Deli čovek od poverenja. Ako uspe da u Meksiku pohvata i ostale, žive ili mrtve, njegova slava će se proširiti i otvoriće mu se vidici mnogo šireg sveta nego što je Kaminu.

Mogao je, naravno, svršiti sa uhapšenikom na licu mesta i poći za Kulenom, ali već pre toga je shvatio da begunci imaju suviše veliku prednost. Preći će Rio pre nego što ih stignu, a potera neće moći za njima u Meksiko. Bar ne laganu.

Zato se konačno odlučio: ovaj čovek, koji kaže da je Dok Holidej poslužiće kao primer.

Rebeka Bendžamin sedela je u dnevnoj sobi i zurila u gomilu odeće njenog oca. Nameravala je da je razdeli siromašnijim porodicama u Kaminu, kao i neke druge njegove stvari.

Bilo joj je teško da poveruje, kako je mrtav. Desilo se sve vrlo brzo. Oprostio se sa njom posle doručka, rekao joj da ima nekog posla i uzevši svoja kola, odvezao se do Bestonovog ranča, gde se nadao da će jeftino kupiti stoku. Njen otac bio je vrlo promućuran poslovan čovek.

Trebalo je da shvati kako taj posao podrazumeva odlazak u banku i uzimanje novca kojim će platiti kupljenu stoku.

Pljačkaši su pobili sve svedoke u banci. No, dvojica njih živeli su dovoljno dugo da saopšte kako je menadžer banke slučajno skinuo masku sa lica Koula Kulena. To je

bio razlog što su svi prisutni u banci pobijeni. Kulen jednostavno nije želeo svedoke. Nesreća je htela da i njen otac bude među njima.

Beki Bendžamin je prigušila jecaj koji joj je stegao grlo. Pogled joj je odleteo do slike njenog oca postavljene na pijanino pored zida, koji je on kupio i dovezao u Kaminu pre mnogo godina, kada je njena majka još bila živa. Ustala je, izduvala nos u tanku maramicu, prišla pijaninu, uzela sa njega okvir sa očevom slikom i zagledala se u njegovo lice.

— Oh, bože moj! — zajecala je i ruke su joj se tresle dok je vraćala sliku na pijano.

Naslonivši se na instrument, duboko je uzdahnula i ponovo pogledala gomilu odeće i ličnih stvari. Ukoliko pre ih odnese iz kuće i razdeli po gradu, utoliko bolje. Te stvari bi je inače podsećale na njenog oca i na trenutke kada je on nosio neko odelo, košulju ili prsnik.

A njoj nije trebalo ništa što bi je podsećalo na oca; kuća će biti puna njegovog prisustva još dugo vremena i ona će morati da živi sa saznanjem da je...

Beki je svesno prekinula morbidnu potresnu nit razmišljanja i požurila do prozora čuvši napolju neko kretanje. Razgrnula je zavese i obrisavši oči, pogledala napolje.

Potera se vraćala i vodila za robljenika. Bio je to neki visok, lepo građen čovek umorno opušten u sedlu za koje je bio vezan, a njegov konj je umorno koraćao, kao da će svakog momenta pasti. Videvši Holidejevo lice, Beki se namrštila.

Brzo je uredila kosu i zategnuvši bluzu, izašla napolje. Zastala je samo toliko da uzme svoju crnu lekarsku torbicu a onda je izašla i prešla preko ulice do zgrade šerifske stanice i zatvora.

Kada je stigla tamo, Holideja su već skinuli iz sedla i grubo ga gurali na trotoar ispred zatvora. Ted Deli je digao pušku iznad glave i zatražio tišinu od građana koji su dotrčali i okupili se oko verande.

Ostali članovi potere, umorni, prijavili i ozbiljnih lica poredali su se pored i iza uhapšenika. Beki se probila kroz gomilu kada je Deli progovorio.

— Narode, ostanite tamo dalje, nazad, rekao sam. Dajte malo prostora. Tako, odlično. A sad dobro pogledajte, ljudi. Ovo je jedan od nitkova koji su pobili naše prijatelje i rodbinu. Njega su njegovi drugovi odbacili jer je bio ranjen, pa ih je zadržavao. Takve su zmijske sa kojima imamo posla. Imao sam dve mogućnosti: da ga ubijem na licu mesta, pa da pođemo za ostalima, ili da ga vratim nazad u grad pod pratnjom, što bi suviše oslabilo poteru. Odlučio sam da ga vratim nazad... zajedno sa poterom.

— I pustio se ostale da pobegnu? — povikao je neki građanin crven u licu.

— Samo za sada — rekao je Deli mirno.

Pokazao je palcem na Holideja. — Ovaj čova zna kuda su se uputili. Ja ću to izvući od njega pre nego što ga obesimo.

— To su prave reči — povikao je jedan građanin i gomila mu se pridružila u horu odobravanja i nagnula napred.

Deli je istupio korak napred i ispalio hitac u vazduh, koji je zaustavio gomilu i uplašio Beki Bendžamin, koja se nalazila u podnožju stepenica.

— Neće biti linča — rekao je Deli usadjujući time tu misao u svest razdraženih građana. — Urađićemo to po zakonu. Održaćemo

sudjenje... a onda ćemo ga obesiti.

— On i njegovi ortaci nikome nisu dali takvu mogućnost — zurlao je neko iz pozadine gomile i Saj Geret je istupio korak napred, oči su mu gorele kada je zastao pred Delijem.

— To je tačno, Tede. Ja sam u tom pokolju izgubio ženu. Neću dozvoliti nikakvu gnjavažu da bi se ovom čovi odložila smrtna kazna. Nema tu nikakvog poštenog i časnog suđenja.

— I ja tako mislim — grmnio je Ferer pritisnuvši cev revolvera Holideju u bubrege.

— Biće mu suđeno — grmnio je Deli sekući pogledom članove potere i gomilu. Pogled mu se zadržao na Beki Bendžamin. — Fino, doktore, baš sam nameravao da pošaljem po vas. Ovog čoveka treba pregledati kako bi bio u dovoljno dobrom stanju da odgovori na moja pitanja i izade pred sud.

Bleda i skrhana, Beki je stajala ispred verande i njen pogled je lagano došao do Holideja. Ona je odmah zatim pogledala Delija.

— Ovaj čovek nije bio među pljačkašima. Tede.

Deli je digao obrve i gomila je odjednom začutala. Pod brojnim pogledima Beki je odjednom nocrvenila.

— Otkud to možete znati, doktore? — zapitao je Deli tiho.

— Ja... ne mogu reći da sam apsolutno sigurna, ali... jedan ili dvoje ranjenih rekli su ponešto o pljački. Oni su prepoznali Koula Kulena, a mi znamo i njega i članove njegove bande... to su Kortez, Hal Vais i Slim Teilor. Ovaj čovek nije jedan od njih.

Deli se pogladio rukom po neobrijanoj bradi: brada je zašuštala.

— Ne, on zaista nije jedan od njih — složio se. — Ali, ništa nam

ne jemči da Kulen još uvek jaše sa istom bandom... a koliko mi znamo, ovaj bi mogao biti Hal Vajs, najviši iz Kulenove bande. Niko u ovom kraju ne zna ga lično, već samo po opisu, imam poternicu u mom uredu, bez slike, ali opis bi mogao odgovarati ovom čoviku. Visok sto osamdeset pet, oko osamdeset pet kilograma, brz i opasan na revolveru, tamnosmeđa dugačka kosa, oštre crte lica, snažne mesnate usne...

— Taj opis bi mogao odgovarati i stotini drugih ljudi, šerife — predočila je Beki šerifu.

Deli se zlokožno nasmejavao.

— Naravno, ali nema stotine takvih ljudi u ovom kraju i nema ni jednog drugog koji jaše u ovakvom kašnom mantilu kao što je ovaj na našem čoveku. I nema nijednog drugog sa sitnim novcem opljačkanim iz banke u bisagama.

— Ja sam Džon Holidej — rekao je pustolov promuklo i pogledao Beki. — Nemaš nikakve veze sa ovim. Ako pošaljete telegram štabu rendžera u Ostin, mogao bih da dokažem...

Saj Geret ga je gurnuo u leđa i Holidej se zagrenuo. Deli ga je prodrmusao.

— Ti zaveži. Imaćeš kada da kažeš svoje na sudu, Doktore, što se mene tiče i što se tiče većine građana, ovaj čovek je jedan od Kulenovih ljudi; jedan od onih koji su pobili naše prijatelje i rođake. Doživio je nezgodne trenutke od strane svojih ortaka...

— Od strane svojih prijatelja ili ljudi iz potere? — zapitala je devojka presekaajući ga.

Deli je oborio pogled.

— Čuli ste me, doktore. Kao šerif ovog grada, zvanično tražim od vas da previjete ovog čoveka i dovedete ga u stanje da mogu da ga saslušam i da ga izvedem pred sud. Hoćete li to da učinite?

Beki se nije dopadalo što je stavljena u tu dilemu pred celim gradom i žmirkujući očima, ona je prodorno pogledala predstavnika zakona. Stegla je zube i prkosno digla glavu.

— Moj otac je ubijen u toj pljački, Tede, i kao svi drugi i ja želim da Kulenova banda nestane sa lica zemlje. Uzgred, svi mi očekujemo od tebe da to učiniš. Ali, nikako ne želim da greškom neki nedužan čovek bude obešen.

— I ja se slažem s tim — rekao je Holidej dosta zvučnim baritonom, ali ga je ponovo učutkao Saj Geret udarcem revolvera u predeo bubrega.

Beki se namrštila i pogledala pustolova.

— Izgleda da će mu biti potrebno malo lekarske nege. Dovedite ga u moju ambulantu.

— Ne — usprotivio se Deli zadržavši devojku koja se već bila okrenula da pođe. — Previte ga ovde u ćeliji.

Beki je stisnula usne i videvši da je šerif nepopustljiv, klimnula glavom.

— Dobro. Uvedite ga unutra i skinite mu veze. Trebaće mi dosta tople vode i čistog platna. Sredite to, šerife. U međuvremenu, doneću nekih masti i losiona iz ambulante.

Gomila se ćutke razdvojila i Beki je prošla i udaljila se ka svojoj kući.

Delijevo pogled zadržao se na Holidejevom izubijanom licu, a onda je pokretom glave dao znak Geretu i Fereru.

Ovi su dograbili Holideja za ruke i kada je šerif otvorio vrata, grubo ga gurnuli unutra. Holidej je pao na kolena i kliznuvši po podu, udario glavom u ivicu stola. Zatim su ga digli na noge i upola oncsvešćenog odneli u ćeliju.

VII

Holidej je stajao pored tvrde gvozdene postelje i zakopčavao novu čistu košulju. Mirisao je na kamfor i činilo mu se da je za izvesno vreme bezbedan. Zavukao je krajeve košulje u pantalone koje su mu padale preko crnih poluvisokih cipela i zakopčao kožni opasač.

Pogledao je i osmehnulo se Beki Bendžamin na drugoj strani ćelije, koja ga je gledala ozbiljnog lica.

— Sad se svakako osećam mnogo bolje, doktore — rekao je Holidej. — Žalim što moram da kažem kako mi je drago što je vaš otac bio približno mog rasta.

Beki se slabo osmehnula i pokupila svoje stvarčice. Progovorila je tihim glasom. — Da, bio je visok i lepo građen. Ostao je takav do kraja.

Holidej se uozbiljio.

— Čujte, ja sa tim nemam ništa. Nisam bio ni u blizini te bande. Nikada do sada nisam ni bio u Kaminu.

Bekin pogled je zaronio u njegovo flasterima iskrpljeno lice.

— Ja vam verujem. Znam da niste jedan od Kulenovih ljudi. Ali, ja nisam važna i mene ne treba da ubedujete.

Holidej je klimnuo glavom. — Ima li Deli neki poseban razlog što želi da budem obešen?

Ona se dvoumila, a onda je zatvorila svoju torbicu i uspravila se.

— To bi doprinelo porastu njegovog ugleda ovde... i daleko izvan Kamina, bar tako pretpostavljam. Ali, u principu, Ted je prilično fer. On će vam omogućiti pošteno suđenje.

— To je samo formalnost, zar ne? Ceo grad je već odlučio da sam kriv.

— Morate priznati da je vašu priču... teško progutati.

— Možda, ali priča je istinita. Čujte, zar ne postoji način da pošaljem poruku u Ostin? I guverner će me podržati.

Doktorica je uzdahnula i žalosno odmahnula glavom.

— Najbliži grad sa telegrafom je daleko dva do tri dana jahanja. A suđenje je zakazano za sutra.

Holidej je progutao kletvu. — Nisu gubili vreme.

— Pretpostavljam da Deli želi da kuje gvožđe dok je vruće.

— Naravno da hoću — rekao je šerif pojavivši se odjednom na vratima sa dvocevkom u ruci. Pogledao je Holideja, a onda se namrštio na devojkicu. — Zar ćete dopustiti da ovaj lupež nosi odelo vašeg oca, doktore?

— Njegovo je bilo suviše popčano i krvavo. Ovo je osim toga čistije. Važno je da rana ne dolazi u dodir sa prljavštinom i da se na taj način ne omogući infekcija.

Na Delijevoj leži zaigrao je zao osmeh: — Ne, to u stvari nije važno, doktore. To i vi znate. Suđenje je sutra ujutro. Do zalaska sunca on će biti plen lešinara. Samo ste gubili vreme i energiju.

— Ja sam lekar i moj poziv je da lečim ranjene i bolesne bez obzira ko su oni — klimnula je glavom Holideju, a onda se okrenula šerifu. — Sad me možete pustiti, Tede.

Šerif je otključao ćeliju i stao u stranu da propusti doktora, ne skidajući pogled sa Holideja. Kada je lekarka izašla, on je brzo zaključao vrata. Ne mičući se od postelje, Holidej se osmehnulo krajem usana.

— Doći ću posle zalaska sunca da proverim taj šav na rani — rekla je Beki Holideju. — Nisam sigurna da neće trebati još jedan prikrivač. No, i drenaža bi mogla biti korisna...

— Hvala vam — rekao je Holidej umorno.

Beki je klimnula glavom i pošla u prednju kancelariju. Deli je još jednom proverio vrata i pogledao pušiolova.

— Sad si sređen, nahranjen i napojen. Vratit ću se kroz nekoliko minuta da počnemo sa ispitivanjem.

Holidej se spustio na ležaj. — Nemojte žuriti, šerife.

Deli se smejućio za sebe ulazeći u prednju kancelariju. Zatvorivši vrata za sobom, ugledao je Beki Bendžamin pored svog pisaćeg stola.

— Želite nešto, doktore?

— Da, šerife — njen pogled zadržao se na njegovom licu. — Vi i ne nameravate da ovog Holideja izvedete na suđenje, zar ne?

Deli je seo na pisači sto i uzevši cigaret papir i duvan, počeo da zavija cigaretu.

— To je sredeno za sutra ujutro.

— Ali, na ulici jedva da ima ljudi. U salunu čujem galamu. Ja sam već dosta dugo na granici, Tede, radila sam i u rudarskim gradovima pre nego što sam došla u Kamino. Videla sam i ranije takve predznake: ako ne grešim, to ide ovako: neko počne da govori o linču, piće poteče, zatim neobuzdani govori i tek neko odnekuda izvadi uže. Za tren oka ceo grad časnih i poštenih ljudi postane gomila krvožednih zveri.

Deli je zapalio cigaretu i ugasio palidrvce.

— Imate priličnu zbirku preciznih reči, doktore — otpuhnuo je oblačić dima i slegnuo ramenima. — Ne znam šta se događa tamo u salunu. Moja je dužnost da budem u svojoj kancelariji i da čuvam zatvorenika.

Beki je prezrivo izvila usne.

— Izbegavate odgovor. Zna

dobro da tamo pripremaju linč i namerno ste se uklonili.

Šerif je nastavio da puši; usne su mu se stisle u tanku liniju.

— Vama je svejedno da li će tog čoveka linčovati, zar ne? — istrajala je Beki i Deli je nevoljno digao pogled do njenog ljutitog lica.

Odmahnuo je glavom. — Da, svejedno mi je. Zašto bi bilo drukčije? On je jedna od guja koje su ubile vašeg oca. Čeka ga omča. Kakva je razlika da li će to biti večeras ili sutra uveče?

— Vaša je dužnost da sprečite linčovanje. Nosite šerifsku značku.

Deli je ustao i zagledao joj se u oči.

— Ne želim da stavljam glavu u torbu ili da možda ubijem nekoliko mojih prijatelja, koji će se možda okupiti ispred zatvora, zbog neke hulje kao što je taj tip koga imam u ćeliji. Nemam nameru ni da budem ranjen zbog njega. Ako... kažem ako... masa pobesni, ja ću pokušati da ih umirim. Ako ne budu hteli da me poslušaju, ja ću se onda ukloniti i naći ću neki posao van grada, koji će me tamo zadržati do jutra.

— Vi ste dostojni prezira, Tede Deli — planula je Beki.

On je stisnuo zube i usne su mu pobledele.

— Ne moram da trpim takve reči od vas. Ne, u mojoj kancelariji sigurno ne. Ako ste završili svoj posao, bio bih vam zahvalan da odete i pustite me da ja radim svoj posao.

Beti se podrugljivo nasmejala.

— Vaš posao. Kad biste radili vaš posao, vi biste bili u pustari na tragu Kulenu i njegovim ljudima. Ili biste radili na tome da zauzdate gomilu pre nego što bude kasno.

— Oh, radim ja svoj posao, doktore, ali onako kako ja mislim da ga treba raditi. Na primer, kad vi

odete, što će biti za koji trenutak, ja ću saslušati zatvorenika. i izvući ću od njega kuda će se skloniti. Kulen i njegova banda. Tek tada ću poći za njima. I zato, nemojte me učiti šta je moj posao. Držite se vi svog posla.

Beki ga je netremice pogledala u oči.

— Šerife... ako na zatvoreniku otkrijem još samo jednu dodatnu modricu ili povredu kada budem došla da ga obiđem, ili makar šta što bi svedočilo o nekom maltretiranju, kunem vam se da ću učiniti sve da budete uništeni. Jeste li me razumeli?

Deli je stisnuo vilice i mišice na obrazima su mu se zgrčile. Dunuo je ljutito kroz nos.

— Napustite moju kancelariju — naredio je žustro.

— Biće mi zadovoljstvo.

Beki je izašla iz kancelarije, a Delj je za momenat ostao da stoji škrgućući zubima, a zatim prišao vratima i snažno ih zalupio. Pustio je dubok uzdah gneva kroz raširene nozdrve, bacio pogled prema ćelijama i pošao tamo.

Holidej je ugledao šerifa i dočekao ga sa dozom opreznosti. Došavši do vrata ćelije, šerif je pogledao pustolova.

— Možda se možemo nešto dogovoriti, mister — rekao je Delj.

Holidej je upitno digao obrve. — Šta da se dogovorimo?

— Reci mi gde su otišli tvoji ortaci, a ja ću učiniti što mogu da ohladim one usijane glave u salunu koje spremaju linč.

Holidej je bacio kratak pogled ka prozoru sa rešetkama na zidu ćelije.

— Spremaju linč? — ponovio je.

Delj se jedva primetno osmehnuo. — Možda, nisam siguran. A možda se neću petljati u to. Imam nekih poslova van grada i možda ću poći da ih završim.

Holidej je prezrivo izvio usne. — Naravno. To bi bilo u skladu sa vašim karakterom.

Delj je pocrveneo. — Otkud ti to znaš? U svakom slučaju, rekao sam možda. Ali ako se sporazumemo, razmisliću o tome da odem do saluna i prekinem priču o linču.

— A onda ćete naći neki posao van grada, je li?

Delj je prišao rešetkastim vratima i stegao rukama čelične šipke.

— Trebalo bi da iskoristiš šansu, mister.

— Ne, sa vama ne — rekao je Holidej prezrivo.

— Ne? Dobro, možda ćeš uskoro zaključiti da si pogrešio — procedio je Delj kroz zube i pokušao da u svežnju ključeva nađe pravi za bravu ćelije. No, odjednom je zastao, i to u pravi čas, jer je Holidej jurnuo ka njemu. Šerif je hitro odskočio od vrata i Holidej je grunuo o rešetke sa rukama ispruženim izvan ćelije. Uspeo je da prstima dohvati šerifovu košulju i pocepa je, ali je Delj sada već bio van domašaja njegove ruke. Bled u licu, izvukao je „kolt“ i zapeo obarač.

— Zamalo, Zamalo što nisam naseo. Nazad.

Holidej je slegnuo ramenima i povukao se dublje u ćeliju. Delj je prišao vratima i izvukao ključ iz brave.

— O kei. Pošto znam šta ti je cili, više me nećeš izazvati, pseto.

Holidej se osmehnuo. — Ipak, zamalo da vas šćepam.

Delj je izustio kletvu. Preteći je uperio revolver na pustolova. — Nećeš biti tako nadmen kada noćas ovamo upadne gomila za linč.

Holidej se uozbiljio. — Delj, činite veću grešku nego što mislite. Ja sam daleko od toga da budem bandit. Ljudi u Ostinu znaju kada sam otuda pošao i gde je trebalo da stignem. Na putu nas je presela

banda nekog Brendona i opljačkala dilažansu, pa sam ja krenuo u potera da povratim svoje stvari i opljačkani novac. Bio sam u tom okršaju ranjen. Sve sam vam to rekao i objasnio sam vam kako me je Kulen uhvatio kod izvora u puštini.

Deli se grubo nasmejavao. — To ti ništa ne vredi, mister, ukoliko se ne sporazumemo.

Holidej je dosta smireno posmatrao šerifa. Nije bio siguran da li Deli jednostavno ne želi da mu veruje ili je zaista ubeđen da je on član Kulenove bande. U svakom slučaju, stvar je loše stajala. Sve je moglo da se razjasni sa nekoliko telegrama, ali šta da radi kad taj dionjavi grad nema čak ni regularnu poštu.

— Želim da znam kuda će Kulen otići kada pređe Rio — rekao je Deli prekidajući Holidejevo razmišljanje. — Reci mi to i ja ću onemogućiti linč. Biće ti ipak sudeno, ali to će bar biti suđenje.

— Sudenje svoje vrste — promrmlija je Holidej. Setio se da je Kulen, govoreći o razdaljinama koje treba da pređu, pomenao neko mesto El Lago u Meksiku, ali ako bi to rekao Deliju, to bi značilo isto što i stavljanje omče na sopstveni vrat.

Holidej nije verovao šerifu: Deli verovatno neće učiniti ništa da smiri one koji spremaju linč. No, ako bi priznao da zna Kulenov plan, čak i ako bi rekao da je to saznao sasvim slučajno, to bi pred građanima bilo isto što i priznanje sopstvene krivice. Niko mu ne bi poverovao da je do saznanja došao slučajno. Ako bi Deli i učinio pokušaj da spreči linč, taj pokušaj ne bi uspeo. Jedini način da se spase bio je da pobegne iz zatvora i iz grada. Ali, to je bilo lakše reći nego učiniti.

VIII

Ted Deli je rukama raskrilo leptir vrata i zastao na ulazu u bučni salun. U zadimljenoj odaji bilo je mnogo ljudi, a najviše ih se okupilo oko šanka.

Odmah je zapazio da su Saj Geret i Ferer u centru pažnje. Pivo i viski su se točili nemilice i Geret je baš tog trenutka plaćao novu rundu pića za sve oko sebe. Bilo je očigledno da je i on pijan.

Šerif se udaljio od ulaza i probijajući se kroz gmižu, pošao ka šanku. Neki su se okrenuli da odbruse onome ko ih je gurao, ali su im reži zastale, na usnama kada su videli šerifovo ozbiljno lice. Deli se probio do šanka i zastao nešto dalje od Gereta i Ferera, koji su dodavali čaše s pićem u žudno ispružene ruke već ljutih građana.

— Još malo pa će se smrknuti — rekao je Ferer.

— Ne moramo ni da čekamo da se smrknue — zamumlao je Geret i nekolicina najbližih oko njega su se složili.

— Bolje da pričekamo — rekao je Ferer malo zaplićući jezikom. — Treba da budemo fer prema Tedu Deliju, treba da mu damo mogućnost da nađe neki razlog da ode iz grada, ako želi. Nije pošteno da ga umčamo u linč.

— Zaista mislim da nije — promrmlija je Geret i iskapivši čašu, potražio pogledom krčmara kako bi mu rekao da je ponovo napuni. Onda je u ogledalu spazio šerifa. Okrenuo se i zateturao se od tog pokreta, gurnuvši pri tome Ferera i prosuvši mu piće. Ferer je onetvao i videvši šta Geret gleda, isorsio se i okrenuo se šerifu.

— Ah, Tede. Baš smo govorili o tebi.

— Čuo sam — rekao je Deli i malo po malo u velikoj odaji zavladała je tišina. — Cenim to što

ste želeli da mi pružite šansu da odem iz grada.

Geret je slegnuo ramenima. — Pa, mislili smo da bi to sve u svemu bilo jednostavnije.

— Da, ako bi bio tu, ti bi bio obavezan da pružiš neki otpor i neko bi možda mogao biti povređen — dodao je Ferer.

— Da, neko bi mogao biti povređen — složio se Deli. — Kako izgleda, vi se ovde spremate za linčovanje — pri tome je pokazao na zamotan konopac na stolici iza šanka.

— Čekamo samo da se smrači — rekao mu je Geret. Onda je namignuo Deliju. — Ti nemaš ništa protiv, je li tako, Tede?

Šerif je napucao usne. Geret i Ferer su izmenjali poglede i u oda-ji se začuo tih žagor.

— Šta je sad, Tede? — zapitao je Geret nategnuto i uozbiljio se.

Deli se pogladio rukom po vilici. Iz njega je izbijala obazrivost. Slegnuo je ramenima i nemoćno raširio ruke.

— Ne znam. Imam neki predosećaj to je sve. Pokušao sam da sa tim čovekom, koji kaže da se zove Holidej, sklopim sporazum. Rekao sam mu da ću sprečiti linč ako mi kaže gde se skriva Kulen. Čekajte, ne dižite galamu. Razgovarao sam samo. Pokušao sam da nešto izvučem iz njega. Da mi je rekao, onda bih sigurno znao kako je on jedan od tih koje tražimo.

— Sto mu gromova! — rekao je Ferer. — Mislio sam da smo sigurni u to.

— Ja jesam — prasnulo je Geret samouvereno.

Deli ih je umirio pokretom ruke.

— I ja sam bio kad smo naišli na njega u pustinji.

— A sad nisi?

— Jednostavno ne znam — priznao je Deli. — Nikada mi nije ništa priznao. Ništa o tome kuda bi

se Kulen mogao uputiti. Ali, rekao mi je da je Dok Holidej, da ima poznanstava u Ostinu i da bi čak guverner mogao da potvrdi ko je on; hoću da kažem, nemamo načina da to proverimo, ali sve te činjenice, a ima ih prilično, doprinose da se ne bih mogao zakleti ni u šta.

Nastalo je teško ćutanje, ćutanje nalik na tišinu pred lavinu.

— Nikada nisam video tog Hala Vajsa i pretpostavljam da bi on mogao biti taj, ali ako i liči na njega, znam dobro da Vajs ne bi imao toliko pameti da za kratko vreme izmisti toliko priča o sebi.

Geret je zgrabio Delija za ruku i okrenuo ga ka sebi. Bio je bled od gneva.

— Šta to hoćeš da kažeš, Tede? — procedio je.

— Hoću da kažem kako bi bilo bolje da vaše namere odložimo — odgovorio je Deli. — Kada sam išao ovamo, još nisam bio odlučio ni za jedno ni za drugo, ali sada mislim kako je bolje da to odložimo sve dok ne dobijemo odgovor preko telegrafa u Oru.

— Oro je dva dana ishanja daleko — usprotivio se Ferer.

— Čoveče, znaš li šta bismo uradili ako slučajno oboesimo nekog guvernerovog poznanika? — odgovorio je Deli.

Ferer je neodlučno zastao i pogledao Gereta. Ovaj je upravio prst Deliju u prsa.

— O kej... podi i pošalji telegram.

Deli se trgao i odmahnuo glavom.

— A, ne! Pa kad se vratim, da nađem Holideja na vešalima, a da niko ne zna ništa da kaže o tome.

Geret ga je hladno pogledao.

— Onda zaboravi na to proveravanje. Nađi jednostavno sebi neki posao van grada.

Deli ga je pogledao u oči. — Ne mogu to, Saj. Ja sam još uvek

uveren da je on bandit, ali u mojoj glavi se začela sumnja i to moram da proverim. U stvari, voleo bih da ti i Ferer odjašete u Oro, pošaljete telegrame i sačekate odgovor.

Geret se kiselo osmehnulo. — Verujem da bi ti to hteo.

Deli je nabrao obrve. Ispostavilo se da će držanje Gereta pod kontrolom biti mnogo teži posao nego što je očekivao. Nikada do tada nije imao neprilika sa njim, čak ni kada je Saj bio pripit. Ali, tada je njegova žena bila živa i čekala ga je kod kuće da mu očita lekciju. Sada je ona ležala u grobu, pored comoro drugih, sa srcem probijenim banditskim metkom. A jedan od tih koji su te metke ispalili možda se sada nalazio u zatvoru.

Šerif Ted Deli je shvatio da će imati mnogo više posla nego što je mislio. Neka vrug nosi Holedijal Uhapšenik mu je izgledao dosta uverljiv sa svim tim pričama i podacima. Deli je želeo da on bude obešen, ali je isto tako želeo da se Kulen i ostali iz bande njišu na konopcu. No, nikako nije smeo dopustiti da neki čovek sa vezama u Ostinu bude linčovan u gradu. To bi zauvek moglo da unište njegovu karijeru.

Ne skrećući pogled sa Geretovih očiju, usjaktelih od alkohola, Deli je na izgled slučajno spustio ruku ka dršci svog „kolta“. To je bila greška. Ferer je takođe bio pripit i taj Delijev pokret shvatio je kao preokret u šerifovom mišljenju. Shvatio je da šerif želi da odstupi od linčovanja o kojem su se dogovorili.

Kada je Deli počeo da vadi revolver, Ferer se okrenuo i svom težinom tela pritisnuo šerifa za ivicu šanka.

— Pazi, Saj. On se maša revolvera — povikao je.

Deli je tek upola bio izvukao re-

volver kada je Geret zamahnuo bocom viskija prema šerifovoj glavi. Deli se sagnuo, odgurnuo Ferera i izvukao revolver. No, jedan od građana gurnuo je Delija u noge i ovaj je izgubio ravnotežu. Revolver je opalio i građani su se razbežali.

Geret je brzo priskočio i udarcem noge izbio revolver iz šerifove ruke. Deli je povratio ravnotežu, ali ga je Geret udario pesnicom u lice. Šerif se zateturio i pao leđima na ivicu šanka. Sada su i Ferer i Geret nasrnuli, ali ih je Deli dočekao nogama u prsa i obojicu odgurnuo. Odbacivši se od šanka, Deli je jurnuo na njih vitlajući pesnicama.

Ferer se sagnuo i digao ruke da se zaštiti od šerifovih udaraca. Sam udar Delijevog tela odbacio ga je nazad, ali je jedini efekat toga bio da je Deli povredio pesnice udarajući ga po glavi. Onda ga je Geret napao s leđa i zadao mu pesnicom udarac u bubrege. Deli se zagrenuo i dobio još jedan udarac.

Sada ga je i Ferer zgrabio i zadao mu udarac kolenom u trbuh. Šerif je od udarca odskočio od poda, izgubivši dah. Sa leđa, Geret ga je udario nogom najpre u predio kičme, a kada je šerif pao, on mu je zadao još jedan udarac nogom u glavu.

Dišući ubrzano, Geret se izbezumljenog lica okrenuo gomili i skočio na šank. Pružio je ruku i sa police na drugoj strani uzeo konopac i digao ga iznad glave.

— Dakle? Hoćemo li i dalje da čekamo? — zaurao je. — Videli ste da je Deli pokazao svoj kukavičluk i pokušao da nas spreči. Hoćemo li i dalje da čekamo?

— Ne, svega mi na svetu, nećemo — povikao je Ferer lica izobiljenog od gneva i širom razrogačenih očiju. — Moja sestra neće

mirno počivati u grobu sve dok njene ubice mirno šetaju i dišu ovaj vazduh. Podimo i pridavimo bar jednog od tih zlikovaca, to je moj predlog.

— Ko je sa mnom? — grmnuo je Geret i jurnuo po šanku rušeći čaše i flaše sa savijenim konopcem. — Ko je dovoljno čovek da bude uz mene dok vešam jednu otrovnu zmiju za najdeblju granu na trgu?

— Svi smo s tobom, Saj — povikao je jedan omaleni pijani čovek u prvom redu gomile, zahvaćen trenutnim raspoloženjem. — Ali, dobro bi bilo da pođemo odmah, pre nego što se šerif osvesti.

— Onda hajdemo — zauriao je Ferer i počeo se probijati ramenima ka vratima.

Gomila se okrenula kao jedan i pokuljala na ulicu. Geret je skočio sa šanka i vičući svima da ga proпустe, potrčao napred željan da namakne omću oko Holidejevog vrata.

Tada se začuo topot kopita, nečiji glasan uzvik, nekoliko brzo ispaljenih hitaca praćanih vikom ljudi, a zatim, pomećanje pred leptir vratima.

Opštu galamu, psovke i povike nadjačao je neki glas. — Pogledajte! On je slobodan! Holidej je prevalio iz zatvora i naoružan je. Tera pred sobom naše konje.

Geret je prigušio psovku u grlu i jurnuo ka zakrčenim vratima.

*

Samo nekoliko minuta pre toga Holidej je ležao oružan na svom ležaju u ćeliji, pitajući se da li mu je uspelo da u svesli Teda Delija poseje sumnju u pogledu svog identiteta.

Radio je to predano i mada se na Delijevom bezizraznom licu ništa nije moglo pročitati, verovao je da je ipak postigao neki uspeh. Či-

njenica da Deli nije nastavio da ga ispituje, već je naglo otišao na izgled zamišljen, davala mu je nade.

Tada je začuo pucanj, prigušen zidevima i daljinom, ali bez sumnje, pucanj koji je dolazio iz saluna.

Holidej je priskočio prozoru i ugledao gomilu ljudi na vratima saluna, a sasvim blizu njih, probijajući se kroz gomilu, ka zatvoru je trčala doktor Beki Bendžamin.

Pustolov je skočio sa ležaja na pod ćelije, okrenuo se ka vratima i napregao se da čuje šta se događa. Disao je duboko kroz stisnute zube kada je čuo otvaranje glavnih ulaznih vrata, a odmah zatim na vratima odeljka za ćelije pojavila se Beki i požurnivši do njegove ćelije, stavila ključ u bravu.

— U salunu se nešto događa — rekla mu je bez daha. — Izgleda da Ted Deli stvarno pokušava da obuzda linčere. Tamo je došlo do neke tuče. Rizikujem sa vama, ali ako nešto ne učinim, oni će vas izvući odatle i ubiti.

Holidej je odgurnuo vrata i potrčao ka šerifovoj kancelariji. Devojka je potrčala za njim.

— Ne bi li sporedna vrata bila bolja...?

Ali, Holidej je već stajao pored pisaćeg stola i otvarao fioke.

— Potreban mi je revolver. Šerifi obično imaju rezervno oružje u svom stolu... Ah, evo ga.

Brzo je pripasao omasač sa revolverom, a zatim automatski proverio da li je magacin „kolta“ pun. prišao je čiviluku i uzeo sa njega svoj šešir, a onda sa police uzeo pušku i kutiju metaka.

— Šta nameravate da učinite? — zapitala je Beki gledajući rađeno prema salunu.

— Nameravam da pođem u poteru za Kulenom. Kod njega je novac koji je uzeo od mene i bančin novac, pa moram da ga dovedem

ovamo kako bih dokazao da nemam nikakve veze sa ovdašnjom pijačkom.

— Znafe li gde ćete ga naći? — zapitala je devojka.

— Imam jednu ideju — rekao je Holidej priskakući vratima. — Hvala na pomoći.

Beki je potrčala za njim.

— Kuda? Kuda idete?

Holidej nije odgovorio, već je šmugnuo u ulicu koju je prethodno osmotrio sa prozora ćelije. Znao je da će ga ona odvesti iza gradske štale. Došavši tamo, zgrabio je prvog konja koga je ugledao i osedlao ga. Već je hteo da pojaše kada je u koralu ugledao mnoštvo konja. Tu se nalazilo više od polovine konja u gradu.

Otvorivši vrata korala, Holidej je izvukao revolver i opalio nekoliko hitaca. Poplašeni konji skupili su se u gomilu, a zatim jurili kroz vratnice. Holidej je pojašao za njima i pucajući u vazduh, naterao ih u glavnu ulicu. Stigao je tamo u trenutku kada je gomila izlazila iz saluna.

Neko iz saluna pripucao je na njega. Holidej je vratio revolver u futrolu i dograbio „vinčesterku“. Sa nekoliko hitaca zasuo je fasadu saluna pazeći da nepotrebno neko ga ne rani. Svi koji su se našli na vratima bacili su se na pod ili razbežali, samo je jedan pritrčao do leptir vrata i nanišanio dvocevkom.

Holidej se okrenuo u sedlu i opalio pre nego što je strelac prineo kundak dvocevke ramenu. Strelac je pao i dvocevka je grmnila poskočivši u njegovoj ruci, ali su olovne kuglice odletele u vazduh. Holidej je polegao tada po vratu svog konja i krenuo u jednu sporednu ulicu izbegavajući oblak prašine koji su konji podigli. Za tren oka našao se na pro-

storu iza banke i uputio se prema Sivom paklu.

Nije u stvari želeo tamo da beži, ali je računao da posle nekoliko milja zamegne trag i krene u drugom pravcu, ka nešto gostoljubivijem predelu... pored jednog sporednog puta koji je trebalo da ga odvede do El Lagao u Meksiku.

Ako je Kulen bio dovoljno mudar da nešto opljačkanog novca iz Kamino banke potroši na pametne svrhe, on se mogao obezbediti da svako ko bi došao za njim naleti na dobro postavljenu zasedu.

Svejedno, Holidej je brže poterao svog konja, znajući da će za nekoliko minuta za njim poći osvetnički raspoložena potera.

*

Na ulicama Kamina vladao je haos. Oni koji su se našli u salunu, priptili ili ne, brzo su se osvestili i potrčali da pohvataju svoje odbegle konje.

Salun je ostao prazan, u njemu nije bilo nikoga sem Teda Delija, koji je sedeo leđima naslonjen na šank i držao se za glavu. Obrisao je nekoliko kapi krvi sa usana i pokušao da ustane mršteći se na povike koji su spolja dopirali do njega. Video je siluete ljudi koji su trčali da pohvataju svoje konje, zapazio razbijene prozore na salunu i rupe od metaka na leptir vratima. Šta se to, do đavola, desilo dok je bio u nesvesti, pitao se.

Deli je pošao, nesiguran na nogama, a bol u leđima i predelu bubrega pekao ga je kao nož. Protresao je glavom da bi odagnao nesvesnicu i rukama raskrtilo leptir vrata. Zastao je kada je primetio da mu revolver nije u futrolu i okrenuvši se, ugledao ga na podu ispred šanka. Vratio se nazad i sagnuo se još uvek nesigurno da ga uzme.

Zatim je ponovo pošao ka vratima.

ma i još uvek držeći revolver u ruci, izašao napolje. Dograbilo je prvog čovjeka koji je prostrčao pored njega i zalet tog čovjeka zamalo ga nije oborio s nogu. No, uspeo je da ga skrene i tresnuvši ga svom snagom o zid, izvukao je „kolt“ i prislonio mu vrh čavla tačno na vrh nosa.

— Stoj, Krejzi — procedio je Deli kroz zube. — Šta se to desilo? Zbog čega svi jurite kao muve bez glave?

Krejzi je ustuknuo izbegavajući da pogleda šerifa u oči.

— Onaj... Holidej...! — izustio je hrapavim glasom.

Deli se trgao. — Već su ga linčovali?

Krejzi je odmahnuo glavom. — Ne. Pobegao je iz zatvora.

— Šta?

— Pobegao je dok ste vi ležali u nesvestici. Uspeo je da izađe i naterao je u stampedo sve konje iz koral. Više od polovine ostalo nas je bez konja.

— Gospode bože! Kako je uspeo da provali iz ćelije?

Krejzi je odmahnuo glavom. — Ne znam. Pretpostavljam da je neko otključao ćeliju. Ključ je bio u vratima.

— Znam ko je to učinio! — procedio je šerif.

— Taj Holidej je ranio Morga Frensis. Pogodio ga je u rame kada je Morg htio da ga smatrine dvocevkom. Pobegao je u pustaru.

— Svega mi na svetu, trebalo je ipak da poslušam Gereita. Taj čovak me je naveo da posumnjam da je jedan od Kulenovih, a onda je nagovorio devojkicu da ga pusti na slobodu.

— Kakvu devojkicu? — zapitao je Krejzi zblenuto.

— Beki Bendžamin, idiote — izustio je Deli glasom sličnim rezanju — prodrmusao je grubo Krejziju i popustio stisak ruku, ali ga je i dalje držao za prsa kožuľje. — Nabavi mi nekog konja i osedlaj ga. Bilo kakvog konja, čuješ li? Poći ću

u poturu za Holidejem, a kad se vratim, obračunaću se sa devojkicom. Požuri, brzo.

Šerif je gurnuo Krejziju na ulicu i ovaj je naletio na jednog drugog građanina, koji je sedeo konja ispred berbernice.

Petnaestak minuta kasnije Deli je uspeo da organizuje grupu ljudi za poturu. Geret i Ferer i nekoliko drugih imali su sreće da među prvimah pohvataju svoje konje i već pre toga bili su odjahali u pustaru Holidejevim tragom. Deli se nadao da će oni stići Holideja i da će ga dovesti nazad i nadao se takođe da ga neće ubiti. Ne bi to nikako želeo pre nego što ga dovedu ovamo. Činilo mu se da je Holidej od njega napravio budalu.

Dok su ljudi određeni za poturu izvršavali njegova odsečna naređenja, Deli se spustio niz ulicu ka kući Beki Bendžamin. Ušao je unutra bez kucanja i zatekao je u kuhinji. Na vratima je zastao kao ukopan jer ju je jedva prepoznao.

Bila je odovena u pantalone za jahanje i odgovarajuću bluzu, a u fudrolu za pojasom imala je mali revolver. Kada je naišao, ona je pakovala hranu u bisage, a dve ogromne ćuturice sa vedrom ležale su na stolu pored pumpe za vodu.

Kada se šerif pojavio na ulazu, ona je odsečno okrenula glavu ka njemu.

— Zašto ne kucate? — zapitala je ljutito.

— Nisam čuo da ste vi kucali kada ste otključali vrata ćelije onog lupeža — odvratio je.

Beki je lako porumenela, ali je odlučno izdržala njegov pogled.

— Bojala sam se za njega, šerife. Prolazila sam pored saluna baš u momentu kada su vas Ferer i Geret napali. Nije bilo teško proceniti raspoloženje ljudi u gomili. Znala sam da su na granici da pomahniti-

taju i linčuju Holideja. Morala sam ... morala sam da mu pružim šansu da se spase.

Deli je čvrsto stisnuo usne.

— I dali ste mu najbolju moguću šansu na svetu. Poklonili ste mu slobodu i dali ste mu revolver u ruku.

— Ne. On je sam uzeo oružje iz vaše kancelarije, Tede. Ne znam da li sam pravilno postupila ili nisam, ali znam samo da nisam mogla stati mirno po strani i dopustiti da jedan čovek bude ... obešen ... bez neke vrste suđenja. A sem toga, nismo čak bili ni sigurni da je on jedan od pljačkaša.

Deli je gnevno iskolačio oči. — I ako nisam bio, sada sam siguran. Doveo me je u zabludu pričama o ne znam kakvim svojim podvizima i pominjanjem guvernera. Očigledno da je i vas takođe obmanuo.

— Nije. Ja jednostavno nisam želela da gledam ...

— U svakom slučaju, on je sada na slobodi i za to ste vi odgovorni. Znajte da ću i vas optužiti ... kad uhvatim Holideja i vratim ga ovamo. Živog ili mrtvog.

Beki je pobledelela, a onda prkosno isturila bradu.

— To jest, možda. Tačnije, ako ga dovedete, Tede Deli. Ali ako ne požurite, uhvatite samo njegov leš. Gerat i Ferer su već pošli u poteru za njim.

Šerif je klimnuo glavom. — To je moja briga. A šta vi to hoćete, kuda se spremate?

— Da pođem sa poterom, naravno.

Šerif je začuđeno digao obrve.

— Sa poterom? Vraga ćete poći!

— Hoću. Moram da se uverim kako moje poverenje nije izigrano.

— Do đavola sa vašim poverenjem. Ne mešajte mi se u posao i ne gazite mi po glavi. Već ste napravili dovoljno štete — pripretilo je kažiprstom devojci na drugoj strani kuhinjskog stola. — Ako samo pokušate da pođete za mnom,

znajte da ću ubiti konja pod vama. Evo, kunem se da ću to učiniti, doktore.

Šerif ju je još jednom besno pogledao, a onda kao vetař izjurio napolje.

Beki je poskočila od treska jako zalupljenih ulaznih vrata. Zagrizla je zamišljeno donju usnu i ruke su joj pobledele kada je pipnula bisage koje je držala u rukama. Oborila je glavu i pogledala hranu razmeštenu po stolu i već upakovanu u bisage.

Stisnula je usne još čvršće i odlučno nastavila da trpa hranu u bisage.

Uprkos zabrani Teda Delija, nameravala je da pođe za poterom. Bila je sigurna da Dok Holidej zna mesto gde su se Kulen i njegova banda uputili.

Za nju je bilo vrlo važno da te ubice budu pohvatane. Izvukla je iz futrole mali pištolj kalibra 32 i proverila da li je magacin pun.

IX

Jašući preko ravnice, Dok Holidej je razmišljao o tome da li će se neko zapitati šta se desilo s njim po odlasku u poteru za Brendonovom bandom. Šerif Winston Lofta, gde je trebalo da stigne novac opljačkan iz dilžanse, sigurno je obavešten o događaju kada je dilžansa prispela u taj grad, ali veliko je pitanje bilo da li je nešto preduzeo da se pljačkaši uhvate. Verovatno ne, jer su pljačke na putevima obično bile u nadležnosti oblasnog ili federalnog šerifa, ili čak u nadležnosti komande rendžera u Ostinu. U svakom slučaju, šerif Winston Lofta znao je da je jedan putnik iz dilžanse prekinuo putovanje, uzeo neovlašćeno konja iz zaprege i pošao u poteru u Sivi pakao. Trebalo je, dakle, da nađe neki grad iz koga bi mogao da pošalje telegram u Winston ili Ostin i da tamo sačeka potvrdu svog identiteta. Ali, kako

je hteo da do kraja ostane dosledan svojim namerama, trebalo je da sada goni Kulena i njegovu bandu, koji su opljačkali ne samo banku u Kaminu već i opljačkani novac koji je Dok Holidej preteo od Brendona, uključujući i njegov časovnik, tabakeru i medaljon malerozne putnice. Po prvi put u životu, morao je da se dva puta izlaže riziku za istu stvar.

S druge strane, čak i ako bi nateo na grad sa telegrafskom linijom, teško da bi od toga bilo neke praktične koristi. Šerif Delj i potera bili su mu za petama; ne samo da je video oblak prašine koji se dizao pod kopitama njihovih konja, već je u tom oblaku mogao da razabere i tamne siluete konjanika, sitne kao tačkice, ali jasno raspoznatljive. Zadržavanje oko slanja telegrama pružilo bi im šansu da to rastojanje smanje. Dok Holidej nije imao iluzija: gnevni gonilci ne bi mu dali vremena da čeka odgovor kojim bi dokazao svoj identitet i nevinost. Bekstvom iz zatvora u Kaminu i napuštanjem grada onako kako je on to učinio, u njihovim očima on je priznao krivicu, u koju više nije moglo biti sumnje.

Oni će najpre pripucati, a potom postavljati pitanja.

Nije, dakle, imao izbora, već da nastavi bekstvo. Morao je da što je pre moguće umakne iz ovog paklenog slanog peska. Pesak i prašina uticali su na brzinu njegovog konja. Sada je video da je sasvim slučajno izabrao „gradskog“ konja a ne živinče naviknuto na težak i neravan teren koji je okruživao Kamino.

Potera je smanjivala rastojanje, lagano ali sigurno, i Dok je skrenuo ka jugozapadu nadajući se da će pre zalaska sunca stići do ivice ravne pustare i da će naići na predeo povoljniji za putovanje. Ako ništa drugo, tamo će mu biti lakše da se sakrije i zametne trag, ali u prvom redu je želeo da bude slobodan i da

nastavi put ka granici, a ne da se igra žmurke sa grupom besnih gradana.

Konj mu se spotakao i Holidej je izustio kletvu i svom snagom povukao vođice zadržavši na mišicama životinju da se ne sruši. Izbor tog konja bio je zaista nesrećan za njega. Živinče nije bilo naviknuto na ovakvu vrstu napora; nije bilo naviknuto da ga neko bez milosti jaše kroz pustaru, gde god pokrivenu peskom, zbunjenjem i ostrim tvrdim škripljem.

No bilo kako bilo, životinja je prosto-naprosto morala po svaku cenu da ga iznese do brda. Kada jednom bude tamo u planinama, možda će biti u mogućnosti da pribavi sebi odmornog konja. Postojala je šansa da tamo negde postoji neki ranč na kojem ima stoke. Šansa...

Ali, na žalost, konj pod njim brzo je gubio tempo i razdaljina između njega i gonilaca sve se više smanjivala. Kasno posle podne, kada je već ivica pustare bila na vidiku i kada su se pred njima ukazali jasni sivi obrisi planina, konj je počeo učestano da se spotiče i da se protiviti tempu kojim ga je Holidej terao ka svom željenom cilju.

Na nesreću, potera je već stigla skoro na razdaljinu puškometa. Dva ili tri puta neko je pripucao pokušavajući da ga pogodi, ali na tom rastojanju nije čuo ni zvižduk metka. Ništa je video osim oblaka prašine od udara kuršuma. Pokušao je još jednom da nešto više izvuče iz svog konja, ali je znao da je blizu gubitka bitke. Konj jednostavno nije više imao snage i vrlo brzo mogao je očekivati da padne. Nadao se ipak da će stići u brda pre nego što se to desi.

Uspeo je, ali jedva u dlaku.

Sunce je poigravalo na ostrim najvišim vrhovima brda kada je na konju proleteo pored prvih sivih vulkanskih stena. Ostavio je za so-

bom nekih dvanaestak gromadnih stena kada je začuo zviždanje odbijenog olovnog taneta, a odmah zatim praskav pucanj puške.

Holidej je još jednom podbo, konja do krajnjih njegovih granica, a zatim skočio iz sedla, dograbio „vinčesterku” iz futrole i počeo da se penje. Nije obraćao pažnju na kuršume koji su pljuštali oko njega i uspelo mu je da se nepovređen dočepa zaklona između nekoliko velikih stena.

Zastavši na jednoj maloj zaravni da se izduva, legao je po plosnatoj steni i na laktovima dopuzao do ivice. Oprezno je izvirio i pogledao, i video Gereta i Ferera koji su već sjahali i počeli da raspoređuju gonioce. Holidej je stisnuo zube i osmehnulo se. Stekao je utisak da njih dvojica ništa nisu iskustvom stekli.

Opet su ostavili samo jednog čoveka da čuva konja u uvali, a prve senke sumarka već su počele obavijati predeo. No umesto da opkole padinu na kojoj se Holidej našao, Geret je terao ljude napred, željan da begunca što pre uhvate.

Hteo je po svaku cenu da se dočepa Holideja pre mraka.

Holidej je prineo pušku ramenu i jedan za drugim ispalio šest brzih hitaca ne ciljajući precizno u gonioce, već samo sipajući kuršume dovoljno blizu njih da ih preplaši i natjera da se u neredu povuku i potraže zaklon. Odgovor je bio brza paljba i kuršumi su počeli šušcati kroz vazduh oko njega i otkidati komadiće stene, koji su leteli u svim pravcima. Holidej je ispraznio pušku na gonioce, a zatim se povukao od ivice i zavukao se između nekoliko stena nekih dva do tri metra niže.

Sumrak je kretanje niz padinu činio dosta opasnim, ali Dok je morao da preuzme taj rizik. Noć se brzo spuštala, kao i uvek u tim

predelima, a Dok je želeo da bude u podnožju na suprotnoj strani padine, na manje-više ravnom, pogodnom terenu pre nego što noć zacrni brežuljke. Pošao je nekoliko koraka napred, a zatim se suljajući spustio niz ostatak padine.

U uvalama i jarugama već je bio mrak i noć je donosila svežinu. Iz daljine je čuo povike i glasno izdata naređenja ljudima na suprotnoj padini, koji su još jednom krenuli u napad ka njegovom nekadašnjem položaju.

Holidej je ponovo napunio „vinčesterku” i lagano pogurao pošao duž jednog jezička peska i priljubio se uz jednu veliku stenu na kraju jaruge, a u blizini mesta gde su stajali konji. Osvrnuo se oprečno svuda oko sebe, no ono što je video bilo je tačno: konje je čuvao samo jedan stražar i to okrenut leđima mestu na kojem je Dok stajao. Stražar je sa puno pažnje pratio šta se događa na padini.

Otuda je dopiralo štekatanje pušanih i revolverskih pucnjeva, vika i na kraju nečiji ogorčen povik da na vrhu uzvišenja nema nikoga.

Na to se stražar počeo okretati i Holidej je priskočio i kundakom puške udario ga iza slepoočnice. Stražar je prigušeno zastenjao i skljojao se mlitavo na tlo. Pustolov je prišao konjima i znalački odabrao jednoga sa muskuloznim širokim prsima i snažnim prednjim nogama. Našao je konja kakvog je želeo i odmah se vinuo u sedlo.

Neko je iz blizine dozvao jednog čoveka po imenu i Holidej je pomislio da je to verovatno ime stražara koga je onesposobio. Nije više bilo vremena za gubljenje; uverivši se da između njega i mesta gde se nalazila potera nema više nikakve prepreke, digao je cev puške uvis i opalio viknuvši istovremeno iz sveg glasa. Trzajem ručice izbacio je metak i ubacio nov, i

to ponovio nekoliko puta ispalivši nekoliko hitaca.

Konji su zanjiskali, a onda jurili u trk kroz noć u čvrsto zbijenoj gomili. Holidej se zadovoljno osmehnuo: ljudi iz potere čupaće kosa u pravom smislu reči, jer su im konji dva puta u toku nekoliko časova naterani u stampe-do.

Puške i revolveri zapraštali su sa vrha brežuljka. U polutami, dok je genio snažnog belca pod sobom i izmicao kroz jarugu, video je žućkasto-crvene plamčičke barutnog plamena. No, on je nastavio da goni konja uzanim puteljikom između uzvišenja, koji je uočio dok je silazio sa vrha brežuljka. Taj puteljak bio je skoro čist i na njemu nije bilo kamenja i drugih prepreka.

Za nepun minut puščana paljba je prestala i dok se gnevna potera okupljala, on je punom brzinom jahao durašnog konja između retkog kržljavog rastinja koje je pokrivalo brežuljke. Kada se pojave zvezde, biće nešto više svetlosti, pa će moći da nastavi put celu noć, a ujutru biće mnogo milja daleko.

Do tada potera neće moći ni da pokupi svoje konje. Uz nešto malo sreće, biće u mogućnosti da stigne do granice ne brinući previše o tome da li će ga potera stići.

Ali, on tada nije znao za drugu poteru... koju je predvodio Ted Deli.

S druge strane, Deli ništa nije znao o jednom usamljenom konjaniku koji ga je pratio u njegovom poduhvatu preko pustare.

Svima njima predstojalo je dugo, dugo jahanje na jug.

*

Noć je bila hladna, a povetarac koji je počeo da duva dizao je u razmacima oblake sitne prašine.

Beki Bandžamin, je sedela šćurena u svom zaklonu iza jedne stene i žvakala sendvič od hladnog goveđeg mesa. Volela bi više da je mogla da zapali vatri i pripremi kafu, ali nije bila spremna na taj rizik.

Nešto ispred nje nalazili su se Ted Deli i njegova potera. Videla je kad su prema Kaminu, pokušujući i podvijenih repova kao išibani psi, odjahali Geret i Ferer sa svojim ljudima; Ted Deli pripremio im je strogo naperenim revolverom.

— Vratite se nazad u grad i ostanite tamo, sto mu gromova — urlao je šerif izdirući se na Gereta, koji se protivio. — Ako mi napravite samo još jednu nezgodu, Saj, svima ću vam staviti lišice na ruke i poslaću vas nazad u grad, ali pod oružanom pratnjom i sa uputstvom da budete pritvoreni. Jesi li me čuo? Isto važi i za tebe, Ferere. Vas dvojica ste malo pre-kardasilili kada ste se usudili da me napadnete.

— Do vruga, Tede, mislili smo da radimo ono o čemu smo se dogovorili kad smo se vraćali — odgovorio je Geret i po njegovom glasu Beki je pouzdano znala da su mu viski i gnev izvetrili iz glave; naslućivala je da je dvostruko gubljenje konja u roku od nekoliko časova, koje im je Holidej priredio, bilo preveliko poniženje za njih.

— Kažem vam da se vratite u grad i da tamo ostanete — naredio je Deli vičući. — Ja sam organizovao poteru i opremljeni smo za gonjenje ako treba do granice. Nemamo dovoljno hrane za vas koji ste jurnuli iz grada ponevši sa sobom samo pesnice i pištolje. A sad gubite se!

Protivljenja više nije bilo jer je Ted Deli bio krajnje odlučan, pa su Geret, Ferer i njihovi drski istomišljenici iz saluna konačno po-

jahali i odjahali nazad u pravcu Kamina.

Deli i njegovi ljudi ulogorili su se za noć između stena na ivici pustare.

Beki se nalazila među stenama nekih stotinu metara dalje, do tada neopažena. Kada svane, znala je da će morati da bude vrlo pažljiva. Pre toga, za vreme dok je Deli jahao iz Kamina, nije bilo opasnosti da će se okretati i motriti iza sebe. Pre svega, Deli nije računao da bi ga u tom momentu bilo ko mogao pratiti, a kao drugo, mnogo mu se hitalo da što je pre moguće stigne Gereta. Ali, od sutra ujutro Deli će nesumnjivo biti mnogo oprezniji. Tada će i ona morati da bude vrlo oprezna. Nije želela da Deli zna kako ga ona prati, a nije takođe želela ni da Holidej to zna. Želela je jedino da je pustolov odvede do Koula Kulena i njegove bande ubica. Kada se jednom tamo nađe, ona će se otvoreno pojaviti.

Imala je neke svoje račune sa Kulenom.

Holidej je jahao celu noć kroz neravnu brdovitu zemlju i u izlazak sunca našao se na širokom, dosta korišćenom putu koji se pružao pravcem ka jugu i koji je trebalo da ga odvede do Rija.

Bio je dosta daleko izmakao poteri i nije hteo da se zamara i gubi vreme osvrćući se za sobom. Pustio je svoga konja da ide onako brzo kako je on hteo.

Dva puta u toku sledeća tri dana ugledao je daleko iza sebe oblake prašine, ali je računao da je te oblake digla stoka sa malih rančeva u blizini. Obilazio je gradove za slučaj da se Deli zadržao u nekom od njih i uz pomoć telegrafa

upozorio na njega šerifa gradova na jugu.

Na jednom brdskom prevoju našao je na kolibu i od njenog vlasnika nešto mliom a nešto silom uzeo izvesnu količinu municije i hrane. Kasnije, kada se bude vraćao, postaraće se da vlasnika obešteti. U ovom momentu nije bilo vremena za izvinjavanje i objašnjavanje: Holidej je bio spreman da ukloni svakoga ko bi pokušao da ga zadrži.

Pitao se kakav je to osećaj dužnosti i potrebe koji ga je gurao u poteru za Kulenovom bandom. Nije to bila želja za osvetom; po Holidejevom mišljenju. Koul Kulen je previše dugo bio na slobodi i morao se obuzdati. Ako to nije hteo ili mogao da učini niko drugi, onda će to učiniti on. Dok Holidej. Bandit mu je bio namenio laganu mučeničku smrt i samo puka sreća spasla ga je te sudbine.

Naravno da mu je cilj bio i da povрати novac opljačkan iz dilijanse, svoje dragocenosti, kao i sve ono što je odneto iz banke u Kaminu, ali važnije od toga bilo je zločince predati pravdi ili ih onemogućiti. Ako bude bilo potrebno, onda će plen uzeti od mrtvih zločinaca.

Na Riju je bilo dosta graničnih patrola i Holidej je celoga dana ostao prikriven na jednom krševitom uzvišenju sve dok sunce nije zašlo i dok noć nije omogućila prelaz preko reke. Noćni prelazak nije bio opasan, mada nije bio ni lak. Na drugoj strani reke morao je da izbegne jednu grupu Meksikanaca koji su logorovali na obali i koji su imali postavljene straže u blizini. Uspeo je da ih obiđe i da ga konj ne izda rzanjem.

U izlazak sunca bio je daleko na putu za Sonoru i očekujući da u sledećim miljama može naići na meksikanske policijske patrole,

skrenuo je sa glavnog puta i potražio sklonište u vijugavim uvalama i jarugama te oblasti. često posećivane od strane meksikanskih bandidosa.

No, Holidej je znao da u toj oblasti pribežište često traže i Amerikanci u bekstvu pred zakonom.

Pronašao je jednu pećinu sa izvorom u blizini i proplankom obraslim sočnom travom, gde je sapleo svog konja. Onda je u pećini raširio svoje ćebe i odspavao do kasno popodne. Posle sumraka bio je opet spreman za put i koliko je znao, trebalo je da skrene više na zapad ukoliko je hteo da stigne do El Laga. Trebalo je na tom putu preći i neke planine, jer je taj grad bio izgrađen na obalama jednog planinskog jezera, jednom od malobrojnih jezera u tom delu Meksika.

Kasno sledećeg dana El Lago se pojavio na vidiku; bila je to skupina kuća stihijski razbacanih po Kordiljerima.

Holidej se ulogorio dosta rano, pripremio i pojeo večeru, a onda ponovo osedlao konja. Čućeći pored vatre, proverio je da li su mu „kolt“ i puška puni, uverio se da mehanizam oružja funkcionišu besprekorno, a onda se popeo u sedlo i lagano pojahao prema udaljenim svetlostima malog grada visoko u brdima.

*

Nešto pre zalaska sunca potera je zaustavila konje na brdskom prevoju i pogledala reku Rio ispod sebe. Na tom mestu reka je bila široka ali plitka. To je bio razlog što su tuda često prolazile i meksičke i američke granične patrole.

Ted Deli je spustio ruku i namestivši se udobnije u sedlu, pogledao prašnjave ljude iza sebe.

— Dakle, povukao nas je. Prešao je reku — pogledom oštih očiju obuhvatio je ljude u grupi. — Zahvaljujem vam što ste jahali sa mnom, ali ovo je kraj puta... bar za vas.

Zaćuo se žagor i mrmljanje; neki su bili zadovoljni; neki manje zadovoljni, a neki su bili ljuti.

— Kada smo već presli toliki put, zašto, do đavola, da ne idemo do kraja? — pobunio se neki čovek po imenu Douni.

— Zato što jedan čovek ima mnogo više šansi da pređe Rio a da ne alarmira graničnu patrolu, nego cela grupa — rekao je Deli. Skinuo je šerifsku značku sa orsa i stavio je u džep svog prsnika.

— Ovo je vraški zadan način kako si postupio. Dovukao si ovamo nas porodične ljude, a sad nam jednostavno kažeš da se vratimo kući, — opet se usprotivio Douni.

Deli je priterao konja do njegovog i stavio mu ruku na rame.

— Kunem ti se da ću sa vama podeliti nagradu, Douni. Taj Holidej, ili kako mu je već pravo ime, odvešće me do Kulena. Ja ovde svečano dajem reč i zaklinjem se da će nagrada, ma kolika bila, biti podeljena između svih nas — prešao je pogledom po ljudima oko sebe. — Svi ste svedoci. Videćete da ću održati reč.

— Ukoliko se vratiš.

— Vратићу se — rekao je Deli samouvereno. — Ako biste mi vi dali pomalo od vaše hrane, ja bih prešao preko čim se smrkne. Noćas bih morao da kampujem negde blizu reke i da sutra ujutro pokušam da nađem njegov trag. Ali, znajte da ću ga naći. I znajte da ću vratiti sa bančinim novcem.

Još jednom je prešao po licima članova grupe i Douni je duboko uzdahnuo i počeo da pretura po svojim bisagama tražeći hranu koju

će dati šerifu. Ostali su pošli za njegovim primerom i Deli se osmehnuo krajem usana. Znao je da sa njima neće imati muke.

Ali, nije znao da ih sa vrha jednog niza brežuljaka iza njih, ščućuren iza stena, dubinom posmatra jedan usamljeni konjanik.

Beki Bendžamin je napućila uspe kada je zapazila znake iz kojih je zaključila da se potera razdvajajući. Nije želela da reku pređe i u Meksiko uđe sama, ali izgledalo je da neće imati drugog izbora. Kada je spustila dvogled i naslonila ga na stenu, želudac joj je stegla hladna grudva strepnje.

X

El Lago je bio bedan gradić čak i po noći. U sredini je postojalo nešto nalik na trg okružen niskim prljivim kućicama; najgrandioznija od svih građevina bila je dvospratna kantina sa zvučnim nazivom El Kaza Kabalero.

Sam naziv govorio je Holideju šta u njoj može da očekuje; bila je to obična krčma sa barom za kojim su gosti, isključivo muškarci, mogli ispijati tekilu i pulku sve dok ne osete želju da odaberu jednu od prostitutki koje su strpljivo čekale i odvedu je u svoju sobu na spratu. Prostitutke su bile jedine ženske osobe kojima je bio dopušten ulaz u tu kuću rezervisanu isključivo za gospodu. Bilo je to mesto gde su se, po Holidejevom mišljenju, Kulen i njegovi ljudi najverovatnije smestili.

Sedeo je na konju na ivici grada osluškujući i motreći, neupadljiv kao deo noći, uživajući u oštrom svežem planinskom vazduhu koji mu je nadimao pluća. U kantini je svirala muzika gitara i neko je pevao, suviše promuklo da bi pevač mogao biti žena. Mo ma čiji glas da je bio, pevao je osećajno i iskreno

o ljubavi. Pevao je na španskom jeziku i pesma je godila Holidejevom uhu.

Pomešan sa muzikom, do njegovog uha dopirao je smeh ljudi i povremeno njekanje magarca uznemiravanog insektima. Iza njega u žbunju začulo se šuškanje, negde u gradu počeo je da zavija pas, a u obližnjoj ulici gladno je mauknula mačka. U većini udžera svetiljke su žmirile, samo je kantina bleštala od svetlosti.

Svetlost se prosipala kroz prozore otkrivajući u blizini stepenice pored kojih se stizalo u jednu ulicu i dalje do trga. Sa odmorišta spoljnih stepenica uz pomoć lestvica moglo se popeti na krov kantine. Grad je imao nekoliko ulica i sve su se granale od trga.

Zadovoljan što je dobro proučio raspored i položaj ulica, Holidej je pritiskom kolena poterao životinju na trg. Jahao je sa desnom rukom na dršci revolvera i obišao je lagano mali krug zagledajući pažljivo sve vezane konje, tražeći koji od njih ima teksaško sedlo. Prošao je pored grupe, od pet konja sa ogromnim meksikanskim sedlima, pored dva magarca, od kojih je jedan bio pretovaren vrećama, a onda je u senci jedne sporedne ulice, zavučene iza trga, ugledao dva konja sa američkom opremom. Holidej se lagano uputio ka njima, i osmehnuo se krajičkom usana. Jedan od konja bio je ždrebac koga mu je u pustari uzeo Hal Vails.

Sjahao je i prišao svom ždrepcu i konju do njega. Otkopčao je kolane i namestio tako da se to ne primeti, a onda se ponovo popeo u sedlo. Još jednom je pažljivo obišao ceo trg, ali nigde više nije zapazio nijednog konja sa američkom opremom. Možda su u gradu samo Vails i još jedan od bandita. Ostali su mora biti otišli dalje.

Holidej je sjahao u senci dve

zgrade odmah iza kantine i lagano došao do vrata sa polukružnim alkovom pazeći da mu revolver bude nadomaku ruke i zagledao se u gomilu u salunu. To su bili uglavnom Meksikanci u serape nošnji i sombrerosima, i nekoliko prostitutki u izbledelim satenskim haljinama. Napregao je oči da bi mogao videti kroz koprenu duvanskog dima i sasvim na drugom kraju šanka, pored duboko dekoltovalane, debelim slojem šminke namazane žene, ugledao gromadu od čoveka nagnutog nad čašu tekile. Na šanku pored njega ležale su njegove bisage. Holidej se sumorno osmehnuo i ušavši unutra, pošao ka drugom kraju odaje sa rukom pored drške revolvera.

Taj čovek bio je Hal Vajs.

Holidej je preleteo pogledom po odaji. Nije video nijednog drugog Amerikanca; drugi čovek, ako je bio tu, morao je biti u nekoj sobi na spratu.

Tišina je odjednom preplavila odaju i nije prošao ni sekund pre nego što je Hal Vajs zastao sa flašom iz koje je sipao tekilu u čašu i naglo okrenuo glavu. U prvom momentu nije prepoznao Holideja, ali je pogled na gringosa sa revolverom u ruci za Vajsa bio dovoljan. Mašao se rukom ka bedru, ali je Holidej samo malo dogio cev revolvera i Vajsova ruka je ostala kao skamenjena.

— Ne bih to pokušao da sam na tvom mestu — rekao je Holidej i njegov dubok glas odjeknuo je u tišini kao grmljavina.

Do tog momenta Vajs je prepoznao Holideja. Ljudi oko nje — a brzo su se uklonili u stranu ostavljajući prazan prostor između dvojice Amerikanaca koji su ostali pored šanka. Holidej je nastavio da mu prilazi i Vajs je žmirnuo. Na licu mu se nije videlo šta misli, ali je osećao da mu hladan grč steže že-

ludac. Taj Holidej mora biti da je od čelika kada je uspeo da preživi Sivi pakao... i da ga pronade, pomislio je. Sa takvim čovekom, izgleda, nije imalo smisla kačiti se.

— Stavi ruke na šank — rekao je Dok tiho.

Vajs se nije pomakao. Holidej je prišao sasvim blizu i preteći okrenuo cev revolvera. Vajs je na to poslušno stavio ruke na šank. U tom pokretu jakna mu se razmaknula i Holidej je ugledao lančić svog sata koji je virio iz Vajsovog džepa. Pružio je ruku i uzeo sat, a zatim otkopčao bisage i ne skidajući pogled sa Vajsa, zavukao ruku u njih. Pod prstima je osetio paket novčanica i senka zadovoljstva preletela mu je preko lica. Onda je na vratu prostitutke koja je stajala pored Vajsa ugledao medaljon žene iz dilažanse.

— Gle, gle, kavaljer je bio da-režljiv — rekao je podsmešljivo.

Tog trenutka, računajući na Holidejevu neopreznost. Vajs je dograbio flašu ispred sebe i zamahnuo na Holideja. No, Holidej je dočekao udar flaše revolverom i staklo se razbilo u stotine komada prsnuvši ostatak viskija Vajsu u lice i oči. Zamahom koji je oko jedva mogao da prati, Holidej je svom težinom spustio cev revolvera Vajsu na glavu i on se najpre mlitavom rukom pridržao za šank, pa onda pao na pod. Dok Holidej se sagnuo i uzevši mu revolver, bacio ga u stranu.

Vrativši se ponovo na Vajsovu partnerku, Holidej je pružio ruku. — Medaljon, devojkó.

Ona je ustuknula korak nazad i osula bujicu reči na španskom. Holidej ju je samo upola razumeo, ali je shvatio da ne želi da vrati medaljon.

— Znam, znam, devojkó, dobila si ga na poklon, ali taj koji ti ga je dao nije na to imao pravo — rekao je i odsečnim pokretom ru-

ke strgao medaljon sa njenog vrata i stavio ga u džep. — Ipak, ne želim da budeš preterano oštećena — dodao je i pružio joj novčanicu od dvadeset dolara.

Devojka je dograbila novčanicu i strpala je u nedra, a Dok je uzeo bisage sa šanka i prebacio ih preko leve ruke. No, nije zapazio da se grdosija Vajs promeškotila na podu. Mada još uvek samo delimično svestan, on je pružio ruke da Holideja uhvati za noge, ali je Dok uspeo da odskoči unazad. Taj jedan Holidejev skok bio je dovoljan da Vajsa vrati svesti i on je urliknuvši ustao na kolena. Lica obilivenog krvlju, podsećao je na ranjenu zver.

Možda bi Hal Vajs još dugo jahao putem zločina da mu njegova partnerka, ljuta na Holideja, i željna da se osveti zbog oduzetog medaljona, nije gurnula revolver nogom. Revolver je kliznuo po podu do Vajsa i on ga je uzeo i digao ruku da opali na Holideja. Dok Holidej više nije mogao da okleva. Zategao je obarač i dva puta opalio.

Hal Vajs se trgao i stresao kada su ga dva kuršuma teškog kalibra pogodila u široka prsa. Njegov pištolj je opalio u pod i on ga je, kriknuvši kao razbesnela životinja, odbacio i sa obe ruke dignute iznad glave jurnuo kao mahnit na iznenađenog Doka. Pustolov se bacio u stranu i istovremeno opalio. Treći metak pogodio je Vajsa u levu stranu grudi i upola ga okrenuo u hod. Režeći kao razjarena zver, on se okrenuo i laganim koracima, glave malo opuštene na jednu stranu, ustakljenih očiju i zabalavljenih usana, ponovo pošao na Holideja.

Ne verujući svojim očima da je Vajs još na nogama, jer nije mogao da zamisli nekoga ko bi izdržao tri metka teškog kalibra a da

ne padne, Holidej se uzmičući sapleo i morao je da se pridrži rukama za zid da ne bi pao. U tom momentu Vajs se bacio napred. Njegovo masivno telo pritisnulo je Holideja uz zid i pustolov je osetio da se prsti Vajsove kiklopske ruke sklapaju oko njegovog vrata. Napregao se da oslobodi ruku sa revolverom stisnutu uz telo, ali nije uspeo. Vajsova težina držala ga je kao prikovanog uz zid, a stisak Vajsovih prstiju pretio je da ga uguši.

Onda se Vajs odvojio od Holideja i drugu ruku pružio prema Holidejevom grlu, a na licu mu je zaigrao trijumfalan osmeh. Ali, tim pokretom olakšao je Holideju da oslobodi ruku sa revolverom. Pustolov je opalio, revolver je podskočio u njegovoj ruci. Ispaljen pod ostrim uglom metak je ušao Vajsu ispod brade i izašao na vrhu temena raznevši skoro celu lobanju. Masivno teško telo odbačeno je uvis, zaigralo dva-tri smešna koraka kao lutka, a onda se srušilo ispred šanka.

Oslonjen na zid Holidej se uhvatio rukom za grlo boreći se da dođe do daha. Jedva da je bio svestan toga da mu se Meksikanci približavaju i samo uglem oko zapazio je kretanje na vrhu stepenica. Istog trenutka grmnuo je revolver i metak se zario u pod ispred njegovih nogu. Prostitutke su vrišteći potrčale gore-dole po stepenicama, a Holidej je opalio jedan metak ka balkonu i skočio da dohvati Vajsov revolver.

Tada je ugledao na vrhu stepenica čoveka koji se spremao da opali i drugi hitac, i u njemu prepoznao meleza Korteza. Revolver je grmnuo i razbio nekoliko čaša na šanku. No, Holidej je uspeo da dočepa Vajsov revolver i opali iz njega. Korteza je odskočio nazad, a Holidej je ustao i sa dva revolvra u rukama i Vajsovim bisaga-

ma preko jedne ruke, potrčao uz stepenice.

Iza sebe je čuo viku, ali se nije osvrnuo. Preskačući po dve stepenice istovremeno, stigao je do vrha i bacio se na pod polumračnog hodnika. U tome su se na kraju hodnika otvorila drvena vrata koja su vodila na spoljne stepenice i na njima se za trenutak ukazala silueta čoveka koji je bežeći zastao samo jedan sekund da ispali hitac u hodnik.

Holidej je skočio s poda, naperio revolver i jedan za drugim ispalio dva hica. Nije čuo tup udar olova u meso i prepostavio je da su kuršumi promašili i odleteli u mrak. U sobama na spratu nastao je haos. Vrata su se počela otvoriti i Holidej je jurnuo napolje na spoljne stepenice, gde zamalo što ga nisu sa sobom ponele lestvice koje je Kortež odguruno nogom sa krova kantine. Kada se Holidej pribrao, mogao je da čuje samo odjek melezovih čizama: Kortež je bežao preko krova. Holidej je odgurnuo lestvice u stranu i skočio niz stepenice. Stigao je do sporedne ulice i potrčao prema trgu motreći na krov.

Baš u tom trenutku Kortež je skočio sa drugog kraja zgrade u sporednu ulicu, gde su čekala dva konja sa američkim sedlima. Holidej je potrčao, a Kortež se u nekoliko skokova našao pored konja i vinuo se u sedlo. Začuo se šum sličan grebanju, psovke i tup udar tela o zemlju, i kada je Holidej istrčao u sporednu ulicu, ugledao je meleza u pokušajima da se ispetlja iz otkaćenog sedla. Melez je bacio kratak pogled ka Holideju i oslobodivši se uzengija i sedla, potrčao u beg osvrnuvši se samo jednom da opali na gonioca.

Holidej je nanišanio Vajsovim revolverom, koji je držao u levoj ruci, i opalio dva poslednja hica.

Kortež je kriknuo i udar tanadi po neo je njegovo sićušno telo. Već skoro mrtav, melez je mahnuo rukama kao da bi hteo da održi ravnotežu a onda se u vidu bezoblične mase srušio pored zida jedne kuće. Holidej je odbacio prazan Vajsov revolver i samo sa svojim, u kojem je imao još samo jedan metak, oprezno prišao. Zaustavio se iznad tela i vrhom čizme okrenuo ga na leđa. Bandit je još biv živ. Dah mu je bio krkljav i isprekidan, a uglovi usana zamrljani krvlju. Kuršumi su mu očigledno probili pluća. Uplašenim očima gledao je Holideja.

— Gotov si, Korteze — rekao mu je Holidej ravnodušno. — Gde su Kulen i Tejlör?

Kortež je ćutke zurio u njega. Holidej ga je vrhom čizme gurnuo u krvava prsa.

— Hoćeš li da umreš lako ili u mukama?

Kortež se zakašljao i pokušao da se okrene i izbegne pritisak Holidejeve čizme. Ali, pustolov je pojačao pritisak.

— Mogu ti jednim metkom razneti koleno, a drugim napraviti rupu na ramenu — rekao je hladno.

Kortež je s naporom pokrenuo usne i uspeo da izgovori samo jednu reč, a tada se ponovo zakašljao i poprskao Holideja sitnim kapljicama krvi.

— Paisano.

Bandit je pao u ropac i Holidej je ustuknuo korak nazad. Na šum iza sebe okrenuo se i ugledao tamne siluete koje su mu prilazile, a u rukama su im se presijavali noževi i mačete. Holidej je digao revolver i opalio hitac iznad njihovih glava i oni su se razbežali. Dograbilo je Kortežove ispuštene bisage, dotrčao do njihovih konja i viknuvši poterao ih na grupu meštana koji su ponovo krenuli na njega. Meštani su se razbežali pred konjima i Ho-

lidej je potrčao niz ulicu i zama-
kao za ugao. Našao se u ulici u ko-
joj je bio vezan njegov konj i pre-
trčavši poslednju etapu, skočio u
sedlo.

Životinja je trgla glavu kada je
Holidej prebacio bisage preko kri-
la, podbo je petama i punom brz-
inom je poterao ka ivici grada.

Izašao je iz kruga obasjanog sve-
tiljkama u tamu u trenutku kada
je tucе ljudi jurnulo u uličicu. Za
njim je odjeknulo nekoliko spora-
dičnih pucnjeva i kuršumi su zafi-
jukali iznad njegove glave. Pusto-
lov je plegao glavom po konjskom
vratu i ostavio El Lago iza sebe.

*

Ted Deli je ležao između stena i
posmatrao guštera koji je popla-
šen njegovim prisustvom pošao da
potraži sklonište ispod jedne male
stene.

Ali, sve vreme pažljivo je osluš-
kivao.

Dah mu je odjednom zastao ka-
da je čuo zvonak odjek konjskih
kopita na kamenom tlu. Topot je
dolazio iz obližnje jaruge. Bio je
dosta siguran da je taj isti zvuk
čuo nešto ranije i da je dolazio iz
pravca jaruge, ali hteo je da bu-
de siguran pre nego što odluči šta
da preduzme. Konj i konjanik u
ovim krajevima uvek su značili opa-
snost. Puzeći na laktovima i trbu-
hu, prešao je napred nekoliko stopa
da bi stigao do ivice i pogledao u
jarugu.

Od onoga što je video Deliju je
zastao dah i za trenutak je osetio
nešto slično, kao da ga je neko uda-
rio pesnicom u slepoočnicu.

Četvorica Meksikanaca ležali su
na gomili preko pete osobe ispod
njih, koja se otimala i bacakala
nogama, ali nije mogla da pusti ni
glasa jer joj je tamna preplanula
ruka pritiskala usta. Tek kada je je-

dan od njih odbacio pocepanu blu-
zu, Deli je shvatio da je njihova
žrtva žena. No, pravi šok je nastao
tek kada je prepoznao razgoličenu
Beki Bendžamin.

Deli nije dozvolio sebi luksuz da
gubi vreme čudeći se kako je uop-
šte ona mogla doći dotle, već je od-
mah princeo kundak puške ramenu
i pripucao. Njegov prvi metak po-
godio je Meksikanca, koji je otkop-
čavao pantalone. Ostali su se na to
okrenuli prema njemu mašili se
oružja. Delijev drugi hitac pogodio
je drugog čoveka tačno u sredinu
lica. Treći je okrznuo trećeg ban-
dita, ali do tog trenutka četvrti
bandit je pripucao na njega. Koma-
dići kamena ogrebali su šerifa po
licu i on se sagnuo, skočio sa svog
izloženog mesta i potražio zaklon
između dve stene. Od pada je skoro
izgubio dah, ali je ipak munjevito
naperio pušku i opalio na četrvog
Meksikanca, koji je jurišao na nje-
ga. Pogoden ispod prsa, napadač je
jausnuo i pokušao da pripuca na
Delija, ali ga je ovaj još jednim
metkom dokrajčio.

Deli je skočio na noge i pušku
koja se još dimila okrenuo prema
poslednjem ranjenom banditu. ali
je zastao kao ukopan. Beki Ben-
džamin je u međuvremenu zgrabila
mačetu sa zemlje i kada je on po-
gledao, zarila oštar vrh kratke sa-
blje ranjeniku u srce. Bandit je kri-
knuo i rukama uhvatio oštricu gr-
čeći se i brizgajući krv na devojkę
pre nego što je posrćući pao u sa-
mrtni ropac. Izdahnuo je pre nego
što je Deli dotrčao u jarugu, a de-
vojka je, bleđa i uzdrhtala, nesig-
urnim koracima pošla do svog ko-
nja i iz bisaga uzela drugu košulju.
Okrenuvši se, navukla je košulju
i zakopčala dugmad vidljivo drh-
tavim rukama.

— Hvala vam, Tede — rekla je
promuklo.

Deli je jedva odvojio pogled od

čoveka koji je ležao mačedom probodenog srca. Nikada nije mogao da pomisli kako ta devojka ima toliko ubilačke snage u sebi... a onda ga je zahvatio bes.

— Sta vi, do đavola, radite ovde?

— Pratila sam vas jer sam želela da se uverim kako moje verovanje u Doku Holideju nije bilo bezrazložno... kao što sam vam već ranije kazala.

Deli je nabrao obrve i na njegovom licu videlo se da joj ne veruje. — To je jak razlog da rizikujete život u ovoj divljioj zemlji?!

Ona je slegnula ramenima. — Verujete mi ako hoćete, ali i ne morate, to mi je potpuno svejedno. Prešla sam Rio i nameravala sam da vas stignem jer mi se nije dopadalo da ovamo putujem sama. Ali, desilo se da su me ova četvorila na prepad uhvatili i povelili me ovamo. Razgovarali su između sebe da će me odvesti u grad koji se zove El Lago. Pričali su o tome da je u toku prošle noći tamo bilo pucnjave. Neki opasni gringo ubio je drugu dvojicu gringosa i uspeo da umakne u noć. Razgovarali su između sebe, jer nisu pretpostavljali da razumem španski. Saznala sam takođe da namerava-

ju da me prodaju nekom vlasniku belog roblja u tom El Lagu, ali uz put su odlučili... ovaj... da isprobaju robu koju nude, tako mi se čini. Drago mi je što ste se našli u blizini.

Deli je netremice zurio u nju otkrivajući sve više osobu potpuno različitu od one koju je do tada znao i koju je gledao dok je ležila bolesne i previjala ranjenike u Kaminu.

— A taj gringo koji je izazvao pucnjavu u El Lagu... je li to bio Holidej?

— Ne znam sigurno, ali iz njihove priče tako izgleda. Opisali su tog gringosa kao visokog, tamne kose, opasnog pogleda. Po njihovom pričanju izgleda da je otišao u mesto koje se zove Paisano. Otišao je da potraži još dvojicu gringosa.

— Pretpostavljam da će jedan od tih biti Kulen. Znam Paisano. To je prilično nemiran grad. Nije tamo mesto jednoj ozbiljnoj ženi, doktore.

— Sad me se više ne možete lako rešiti. Tede. Došla sam dovde i ne mogu da se vratim. Ići ću do kraja

Serif ju je žmireći pogledao.

DRAGI ČITAOCI!

Od juna meseca 1987. godine DOK HOLIDEJ izlazi dva puta mesečno i to svakog 7-og i 21-og u mesecu.

NE ZABORAVITE!

Od 4. aprila 1987. godine nova vestern edicija „KOLT“ izlazi svakog 4-og u mesecu.
ČITAJTE „KOLT“.

— Jeste li sigurni da je to zbog Holideja?

Ona ga je netremice pogledala u oči.

— A kakav bi drugi razlog mogao postojati?

— Ne znam. Možda želite da... raščistite račune sa Kulenom zbog ubistva vašeg oca.

Bekj se okrenula svom konju i uzela čuturicu sa vodom. Ispila je nekoliko gutljaja, a onda se pljusnula dva-tri puta vodom po izgrebanom licu.

— Ne budite smešni — rekla je. Šerif je uzdahnio.

— Vi ste đavolski veliki balast, znate li to? Ometaćete me u mojim namerama.

— Sklanjajući vam se s puta, Te-de, obećavam.

Šerif je stisnuo usne. — Do sto đavola, doktore, u ovakvoj situaciji nemam mnogo izbora. Penjite se na konja i izadite iz ove jaruge. Ja ću ostati da pretresem džepove ovih ljudi i da vidim šta nose. Ma šta da imaju pri sebi, to im sigurno više neće trebati.

Beki ga je hladno pogledala, a onda donekle nesigurno pojahala i poterala svog konja ka izlazu iz jaruge. Deli je kleknuo pored prvog ubijenog Meksikanca...

*

Paisano je bio ravničarski grad, znatno veći nego El Lago, i nalazio se na glavnom putu koji je vodio na jug do Meksiko Sídija. U gradu je bilo nekoliko trgova i čitav splet ulica različite veličine i značaja. Trgovine i kantine postojale su u svakoj drugoj ulici, a negde ih je bilo čak po tri-četiri na istoj strani ulice.

Holidej je znao da u tako velikom gradu neće biti lako pronaći Kulena i Tejlora. Mnogo Amerikanaca, gringosa, putovalo je u Paisa-

no jer se iz tog grada granala mreža puteva zrakasto kao paoci na točku. Putevi su vodili u mnogo različitih pravaca... što je moglo biti od interesa onom tipu Amerikanaca koji su se upustili toliko daleko na jug od Ria.

Holidej je dosta dobro poznao grad i znao je da postoji nekoliko mesta u kojem su Amerikanci radije zalazili nego u ostale kafane u Paisanu. Mislio je da će biti najbolje ako ih sve obiđe i postavi nekoliko pitanja, mada je čovek u takvim gradovima i situacijama morao biti vrlo obazriv šta će reći, a još više šta će pitati. Ako bi neka razbojnička banda greškom u njemu nanjušila „predstavnik zakona“, Holidej bi brzo završio sa prerezanim grkljanom u jarku neke sporedne ulice.

Pustolov je odveo svog konja u jednu štalu nedaleko od glavnog trga i rekao konjušaru Meksikancu da životinju istimari i nahrani. Tihiim glasom je zapitao, proprativši pitanje vađenjem sjajnog srebrnog dolara iz džepa, da li su neki gringos došli nedavno u grad iz El Laga. Konjušar je pohlepno pogledao srebrnjak, a zatim Holideja u oči, zamislio se kolebljivo, a onda sa žaljenjem slegnuo ramenima.

— Žao mi je što moram da kažem kako ne znam, senjor... bio sam bolestan. Tek danas sam počeo da radim.

— Ovaj novac ipak može biti tvoj — rekao je Holidej pokazujući novac — ako se raspitaš kod onih koji su poslednjih nekoliko dana bili u štali — kada se konjušar okrenuo da póde, Dok je pružio ruku i prstima čvrsto stisnuo njegovo koštounjavo rame. — Zapamti da hoću istinu, hombre.

— Si, senjor — konjušarev glas zvučao je preplašeno i on je žurno izašao.

Holidej je izvadio cigaru i pri-

palio pre nego što se konjušar ponovo pojavio sa jednim dečakom, koga je vukao pored sebe za uhe.

— Govori — naredio je konjušar.

Dečak je progovorio brzo na španaskom jeziku i Holidej je morao da zatraži od njega da spori je govori kako bi mogao razumeti informaciju. Po dečakovim rečima izgleda da su dva dana ranije iz El Laga dojahali dvojica ljudi. Obojica gringos, jedan mršav i jedan drugi sa strašnim pogledom. Tejlor i Kulen, pomislio je Holidej. Zamenili su konje za sveže i odmorne. Holidej je izustio kletvu. Mršavi je, međutim, u kantini „Del Sol” našao neku ženu i očaran njenim šarmom ostao u gradu. Ali, onaj sa strašnim pogledom otišao je i dečak nije znao da kaže gde.

— Taj mršavi čovek... je li još uvek u kantini „Del Sol”? — zapitao je Holidej.

— Si, senjor. Sa Karmelitom.

Holidej je palcem hitnuo novčić Meksikancu i Meksikanac je odgurnuo dečaka napolje za Holidejem, koji je žurno izašao nameštajući opasač sa revolverom.

Kantina „Del Sol” nalazila se u jednoj ulici zapadno od glavnog trga. Holidej je ušao u hladovit zadimljen bar i zatražio piće. U ođaji je bilo još nekoliko Amerikanaca, koji su ga sumnjičavo gledali spremni da se maše oružja ili pobegnu ako procene da je on neka vrsta predstavnika zakona. Ali, Holidejev izgled uverio ih je da je i on čovek u bekstvu pred zakonom kao i oni. Sako nekada prvoklasnog kroja i materijala bio je gdezde poderan i prljav, na nekoliko mesta još su se vidеле fleke od krvi, koje nije uspeo da ukloni, a košulja i pantalone oca Beki Bendžamin bili su prljavi i izgužvani.

Dok Holidej je računao da će mu taj njegov izgled pomoći i srkućući mlako pivo, obratio se krčmaru, nekom debeljku oznojenog lica.

— Karmelita još uvek radi ovde?

Krčmar ga je pogledao bezizraznim krupnim volovskim očima.

— Vi poznajete Karmelitu, senjor? — provaljao je preko usana. Holidej se osmehnulo i namignuo.

— Polovina Amerikanaca sa ju gozapada znaju za Karmelitu, amigo, ali ja sam pre godinu ili nešto više lično iskusio kakva je ona i nikada neću zaboraviti takvu devojkicu. Ona ima zaista nezaboravan talenat... ako razumeš šta hoću da kažem.

Na debeljkovom licu kratko je zaigrao osmeh.

— Znam, senjor. Si, još uvek radi ovde, ali... zauzeta je.

— Meni ne smeta da čekam.

Debeljko je odmahnuo glavom.

— Ovaj... to neće vredeti, senjor. Ona je... zakupljena za celu nedelju. Uzeo ju je neki gringo... ovaj... Amerikanac kao i vi.

Holidej je napravio razočaran izraz lica i osvrnuo se po ođaji. Prisutni gosti još uvek su ga podzrivo gledali.

— E... ne mogu da ostanem u gradu toliko dugo. To nikako ne mogu. Ali, možda bih mogao da ugrabim deo njenog vremena ako se sa tim čovekom sporazumem?

— Ne verujem da ćete to moći.

— Eh, vraga, novac ima čudnu moć da čoveka ubedi da promeni mišljenje... i da sa drugima podeli ono što ima. Dopustite da pokušam. Ako nekome bude natrljan nos, to će biti meni, a ne nekom drugom. U kojoj je sobi?

Krčmar se dvoumio i Holidej je morao da mu u ruke tuđne srebrni petodolar pre nego što se ovaj nagnuo preko šanka i tiho šapnuo.

— Broj osamnaest, senjor. Ali, znam da mu se neće dopasti što ga neko uznemirava.

Holidej mu je znalački namignuo, ispio svoje pivo i namesativši bolje šešir, uputio se zviždućući ka stepenicama. Uz put je popravio svoju kravatu nastojeći da izgleda kao čovek kome je stalo samo do toga da osvoji simpatije jedne žene.

Takvim ponašanjem otklonio je sve sumnje koje su neki Amerikanci u kantini još možda ibili zadržali, jer su se napokon svi vratili svojim čašama sa pićem, a nekim licima video se i izraz olakšanja.

Na vrhu stepenica Holidej se osvrnuo levo i desno i video da soba broj osamnaest mora biti na desnoj strani. Pošao je na tu stranu, uz put otkopčavajući desnom rukom osigurač „kolta“. Pre nego što je prešao nekoliko koraka, vrata sobe osamnaest su se otvorila i u hodnik je izašao Slim Tejlor još uvek razgovarajući sa nekim u sobi.

— ... nešto bolje od čilija, srce.

Iz sobe se začuo kratak grub ženski smeh, a onda je Tejlor, nasmejan, zatvorio vrata za sobom i uputio se hodnikom.

Spazio je Holideja i istog momenta ga prepoznao. Bez senke dvoumljenja Tejlor se bacio na drugu stranu hodnika, još u pokretu vadeći revolver. Bio je mu njevito brz i Holidej je imao samo toliko vremena da klekne na koleno pre nego što je Tejlor opalio. Istovremeno je pritisnuo obarač i njegov revolver je zaigrao. Tejlor se trgao, zgrčio i odbačen udarom metaka grunuo o zid iza sebe i nastavio da klizi duž zida nekoliko stopa. Konačno su mu noge zaklecale i on je pao na pod ostavljajući na zidu veliku krvavu mrlju. Zadržavši se rukama neko-

liko sekundi u sedećem položaju, pokrenuo je usne kao da hoće nešto da kaže, a onda se prevrnuo na stranu i ostao nepomično da leži.

Vrata sobe osamnaest uz tresak su se otvorila i neka naga Mek-sikanka kriknula je Tejlorovo ime i potrčala ka njemu. Već na nogama, Holidej je čuo tutanj nogu uz stepenice. Pružio je ruku i zgrabivši devojkicu za kosu, izvio joj glavu i prineo cev revolvera na nekoliko santimetara do njenih očiju.

— Kulen. Pronto, senjorita. Ili ću vam razneti glavu.

No, okrenuo se prema stepeništu kada su prvi gosti iz saluna kročili u hodnik. Neko je opsovao na engleskom, a neko je povikao „značkaroš“, mada taj tik što je viknuo nije znao zašto. Kada je kasnije o tome razmišljao, Holidej je zaključio da je taj povik bio plod nečiste savesti. Holidej je opalio i metak je pogodio prvog napadača u rame. Ovaj se zateturao unazad, grunuo u ostale i svi zajedno sručili su se niz stepenice. Onda se Holidej opet obratio devojci koja je jecala.

— Koul Kulen, droljo! Gde je on?

Glava joj je bila zabačena, a vrat iskrivljen, tako da nije mogla da govori, ali je izbezumljenim kolutanjem očiju devojkica pokušavala nešto da kaže. Holidej je odjednom shvatio da pokazuje ka sobi broj osamnaest i okrenuo se upravo u momentu kada je Kulen sa otvorenih vrata opalio iz revolvera. Tane je promašilo Doka i pogodilo devojkicu u rame; ona je kriknula i pala, a Holidej se preko nje bacio na pod. Devojkica je ponovo kriknula kada ju je drugi Kulenov hitac okrznuo po podlaktici i nastavila je izbezumljeno da vrišti prateći prestravljenim očima Kulena, koji je iskočio iz sobe u

hodnik, ispalio još jedan metak na Holideja poleglog po podu i potrčao ka vratima koja su vodila na spoljne stepenište.

Došavši do njih, otvorio ih je trzanjem ruke i kroz širom otvorena vrata provalila je bujica sunčevih zraka. U jednom kratkom deliću sekunde u sjajnom okviru vrata Kulenova silueta jasno se ocrtala je ispalio dva hica. Kulen je zastao i udar teških olovniha kuršuma u leđa odbacio ga je napred. Svom težinom njegovo telo grunulo je u ogradu stepenica. Uz praskavo lomljenje ograda je popustila i Kulen je poleteo kroz vazduh da bi uz poimuo udar pao na zemlju.

Holidej se uspravio pored devojke koja je naslonjena na zid grcala i previjala se od bolova. Ruka joj je mlitavo visila, a krv joj se slivala niz prste na pod. Ljudi iz bara bili su izgleda odlučili da dignu ruke od opasnog došljaka, ali se napolju čula vika i topot konjskih kopita na ulici. Izgleda da su oni koji su imali razloga da se plaše predstavnika zakona bežali iz grada ne pomišljajući da pruže dalji otpor. Verovatno im se učinilo da nije uputno hvatati se ukoštac sa čovekom koji tako brzo i precizno poteže oružje, pa su bežali kao pacovi sa broda koji tone. Holidej je to dočekao kao olakšanje, jer mu okršaj sa Meksikancima ni najmanje nije odgovarao.

Prišavši nagoj devojci, Holidej se sagnuo i pogledao joj ranu od kuršuma. Rana je bila relativno mala i bezopasna jer je, zakačivši samo deo tkiva na ramenu, metak izašao na drugu stranu a da nije oštetiio kost. Utvrdivši da devojčin život nije u opasnosti, Holidej je izvadio maramicu iz džepa i pritisnuo je na ranu. Pogled mu je nesvesno kliznuo niz njene krvlju zamrljane grudi do čvrstih zaobljenih

dojki koje su kruškasto isturene podrhtavale od devojčinih jecaja. Holidej je prekoreo sebe zbog tog nenamernog pogleda na koji je devojka, naviknuta na grubosti muškaraca, reagovala profesionalnom ravnodušnošću. Pritisnuvši njenom rukom maramicu na rani, Holidej joj se obratio.

— Novac? Gde je novac.

Devojka je pokretom glave pokazala prema svojoj sobi.

— Senjor Kulen ga je za neko vreme ostavio kod mene. To je i ranije često radio. Došao je jutros da ga uzme. Ja ga nisam ukrala. Nemam nikakve veze...

— Ostavi sad to. Pokaži mi gde je novac, pa ću te previti i poslaću ti lekara ako ga ima u gradu — rekao je pomažući joj da ustane.

Ona ga je pogledala bolno zgrčenog lica i sa nekim izrazom neodređene zahvalnosti u očima. Mada oštar i ljut, ovaj gringo nije joj izgledao surov čovek. Holidej ju je za trenutak pustio i prišavši spoljnim vratima, pogledao na ulicu. Kulenovo groteskno opruženo telo ležalo je u prašini.

Umornim koracima, puneći ispražnjen magacin revolvera, pošao je za devojkom u sobu broj osamnaest.

*

Kulenovo telo još uvek je ležalo na ulici kada je Dok Holidej pojahao konja preko koga su visile prebačene bisage nabijene svežnjevima novčanica. U džepu je nosio tabakeru koju je našao na noćnom stočiću u Kulenovoj sobi. Sem onoga što su banditi potrošili, uspeo je da povрати sav novac koji su opljačkali pri napadu na dilijanšu i u Kaminu. Zadovoljan uspehom, pojahao je ulicom sa puškom na gotovs' u obe ruke, pritisnom nogu usmeravajući konja pre-

ko trga i dalje jednom od ulica koje su vodile ka putu prema granici.

Pri odlasku pogledima su ga ispratili građani Palsana i Holidej je pušku držao tako da su svi jasno mogli videti da je obarač zapet, da mu je prst na okidaču i da će pucati na najmanji znak neprijateljstva. Gledao je smrknuo, odlučnim sivoplavim očima prikrivenim upola spuštenim očnim kapcima i oni koji su ga posmatrali nisu mogli znati da je u dubini duše molio nebo da ne dođe do incidenta sa građanima. Četiri smrti za nekoliko dana bilo je više nego dovoljno, pa makar u pitanju bili i okoreli razbojnici Kulenovog kova.

Karmelita je preživela događaj. Ona je na svoj način volela Tejlor, ali ne dovoljno da bi preduzela nešto zbog njegove smrti. Verujući da je Holidej neka vrsta šerifa, ona mu je bez dvoumjenja predala bančin novac mada je pokušala da ga privoli da zadrži nekoliko dolara za sebe. Holidej je zaključio da je devojkica dovoljno patila i da će još patiti zbog zadobijene rane i blagonaklono joj je iz svežnja izvadilo pet novčanica od po dvadeset dolara.

Ona je bila vrlo zadovoljna, čak se u njenim očima video tračak radosti. Pogledala je tog gringosa, koji joj je sada na neki način izgledao čak i drag. Bio je toliko drukčiji od svih ljudi koje je sreća, gringosa i Meksikanaca. Pre nego što je pošao, ona ga je zapitala.

— Ko si ti, gringo? Kako ti je ime?

Holidej se sumorno osmehnulo. Opet će se oko njegovog imena plesti slava krvi i smrti.

— Ime? Zar je to važno, senjorita?

— Svaki hombre ima ime, a ti si gringo, ali si hrabar i imaš srce

kao neki hombre Meksikano. Htela bih da znam tvoje ime.

Nešto vedrine razgalilo je Doko-vo lice. — Dok Holidej, Karmelita.

— Zapamtiću ga, senjor Dok Holideje. Svima ću pričati da je Dok Holidej pravi hrabri kabalero.

Dok Holidej se osmehnulo i izašao. Odahnuo je kada je napustio grad i našao se van domašaja kuršuma. Odabrao je širok put koji je vodio na sever i koji je obilazio terene pogodne za zasedu, ali i tu je postojao jedan mali deo puta gde nije imao izbora već je morao da prođe kroz uzan vijugav kanjon čiji su se zidovi skoro nadnosili nad njim i nudili mnogo mesta pogodnih za ubicu iz zasede.

Ali, zaseda ga nije čekala u kanjonu. Neprilike su naišle kada je izašao iz njega.

Ispred njega pojavio se jedan konjanik. Holidej je zategao vodice i potegao revolver drugom rukom, ali je zastao zaprepašćen kada je prepoznao Beki Bendžamin.

— Šta...?

— Ruke uvis, Holideje.

Glas Teda Delija odjeknuo je iza njega i Holidej se okrenuo okrećući revolver na tu stranu. Šerif je opalio i Holidej se uhvatio za sedlo jer je metak izbio „kolt“ iz njegove ruke. Uspeo je ipak da se održi u sedlu i iskolačenih ožiju pogleda šerifa, koji se sa puškom u ruci pojavio iza stene.

— Rekao sam ruke uvis — prasnuo je Deli i Holidej je lagano digao ruke.

— Te bisage izgledaju pune, mister.

Holidej ga je ćutke gledao.

— Baci ih na zemlju — naredio je Deli i Holidej je neodlučno pustio bisage da kliznu na tlo. Deli se lukavo osmehnulo i izašao iza stene. Izlazeći, spotakao se i posrnuo, ali Holidej je pri ruci imao samo pušku i znao je da je ne bi

mogao izvući iz futrole pre nego što šerif pritisne okidač.

Odjednom je prasnuo samo jedan pucanj i Deli se zateturio i pao leđima na stenu iza sebe, zureći negde pored Holideja širom razrogačenih očiju i zgranuto otvorenih usta. Pustolov se hitro okrenuo u sedlu i ugledao Beki Bendžamin sa njenim pištoljem kalibra 32; koji se još dimio u njenim ruci.

Dok ju je Holidej gledao, ona je još jednom opalila i Delijevo telo se potreslo i palo iza stene da se više ne makne. Holidej je pošao da sjaše iz sedla, ali je na devojinu komandu ostao kao skamenjen.

— Ostanite gde ste, mister Holideje.

— Niste morali da ga ubijete — rekao joj je Dok. — Dovoljno je bilo što ga imate na nišanu.

Beki se osmehnula sa nekom toplinom koja je blesnula u njenim očima i dala im sjaj koji Dok do sada kod nje nije zapazio. Pošla je napred laganim koracima i jednom nogom stala na bisage.

— O da, morala sam da ga ubijem, mister Holideje. Baš kao što ću morati da ubijem i vas... ali jednim od Delijevih revolvera. Moj revolver će se posle toga naći u vašoj ruci, tako da izgleda kako ste vas dvojica jedan drugog ubili.

Holidej ju je zaprepašćeno gledao. Istina mu je odjednom sinula pred očima.

— Ne shvatam, doktore? Vi? Vi ste umešani u tu pljačku?

Beki se ledenim očima okrenula prema njemu i presekla ga pogledom.

— Da... ja sam pripremila pljačku. Sa Kulenom. Upoznala sam ga pre izvesnog vremena u jednoj bolnici. Kad je to hteo, on je mogao da bude vrlo šarmantan i zavodljiv. Saznao je od nekoga da sam

ja iz Kamina i kada je doznao da u tamošnjoj banci ima mnogo novca i da je taj grad zabačen i daleko od sveta, stupio je u kontakt sa mnom. Moram priznati kako nije bilo potrebno da me mnogo ubeduje: pristala sam da špijuniram za njegov račun i da mu javim kada je najpogodniji trenutak za napad i slično.

— Naravno, niste pretpostavljali da će u vreme pljačke vaš otac biti u banci.

Suze su ovlažile njene oči. — Ne — rekla je promuklo. — Ali, nije uopšte trebalo da bude nikakvog ubijanja. Niko ne bi ni bio ubijen da se nije slučajno desilo da Kulenovo lice bude otkriveno.

S naporom je progutala vazduh nastojeći da kontroliše svoja osećanja.

— Bilo kako bilo, to što se desilo, desilo se. Bilo je dogovoreno da se sastanem sa Kulenom i on se nije pojavio na mestu sastanka. Onda sam shvatila da me je on samo iskoristio i pošla sam na jug za vama i Delijem sa namerom da ga ubijem. Pustila sam vas na slobodu zato da biste me vi odveli do njega. Osećala sam instinktivno da vi odnekuda znate kuda će on poći.

— Da, znao sam, ali uzalud ste išli za mnom. Ja sam vam uštedeo trud da ga ubijete.

— To sam i pretpostavljala kada sam vas videla da jašete iz Paisana sa nabreklih bisagama.

— Onda ste sigurno odlučili da ubijete Delija i mene i da uzmnete novac, je li tako?

— Morala sam — rekla je glasom koji je zvučao pomalo očajnički. — Na putu ovamo Deli me je spasao iz ruke nekih Meksikanaca koji su hteli da me prodaju u belo roblje. Uz put je razmišljao i došao do nekih zaključaka. Pretpostavljam da je tada zaključio da

sam ja pripremila pljačku za Kulena. Delij je bio čovek željan slave i karijere, Holideje. On bi sve ovo što je saznao otkrio i dao u javnost kako bi stekao ugled i poene za napredovanje. On bi me sigurno izveo pred sud.

— Uхватиła vas je panika, doktore — rekao joj je Dok mirno. — Mogli ste se izvući iz svega toga, jer sigurno da sem sumnji i razmišljanja nije imao nikakvih dokaza. Ali, sa tim ubistvom... zapечатili ste svoju sudbinu.

Beki se nervozno nasmejala.

— Mislite li da će me neko ikada naći? Sada, kad imam ovoliki novac koji će mi pomoći da nestanem? Čujte, mogu otputovati u Južnu Ameriku i tamo u nekom zabačenom planinskom mestu otvoriti kliniku. Niko nikada neće znati gde sam... U Južnoj Americi je nestašica lekara. Tamo ne postavljaju pitanja, bar ne takva pitanja na koja ne bih mogla da odgovorim — podigla je malo cev revolvera. — Odstupite!

— Čujte, pravite od zla gore, više nego što je to neophodno — rekao je Holidej znajući da je devojka još uvek upaničena. — Još uvek biste se mogli izvući...

Beki je odmahнула glavom. — Vi niste čovek sa kojim se može pogadati. Imate suviše mnogo obzira, to znam. Nikada ne bih mogla da vam verujem... i nemojte misliti da ću se kolebati da vas ubijem. Kao lekar, mnogo puta sam videla smrt i taj prizor me ne plaši. Sasvim sam sposobna da vas ubijem, mister Holideje. A sada odstupite!

Holidej je uzmakao nazad i ona

se segnula da uzme njegov revolver.

— Opruga je izlomljena... neće vam opaliti.

Beki je instinktivno pogledao revolver i Holidej je pošao ka njoj. No, ona se brzo uspravila i uperila revolver na njega.

Tada je odjeknuo praskav pucanja i Beki Bendžamin se trgla i okrenula, a sa njenih usana i iz leve plečke potekao je mlaz krvi. Odjeknuo je drugi pucanj i ona je pala na zemlju pogođena metkom tačno između dojki. Pre nego što je pala na zemlju, Dok Holidej je znao da je mrtva.

Bacivši pogled prema stenama, ugledao je Teda Delija, koji je, držeći revolver u ruci, kliznuo nazad iza stene. Holidej je dograbio svoj „kolt“, zapeo obarač i pošao ka šerifu. Zatekao ga je da mirno leži košulje na prsima mokre od krvi. Prsa su mu se ubrzano dizala i spuštala i pustolov je kleknuo pored njega.

— Uzeo sam ovaj revolver jednom od onih Meksikanaca koji su pokušali da je siluju — izustio je Deli s mukom. Grčevito je uhvatio Holideja za rukav košulje. — Nije mi preostalo još dugo... Holideje. Recite mi... iskreno... jeste li vi zaista Dok Holidej?

Holidej je klimnuo glavom. — Da, ja sam zaista Dok Holidej — rekao je tiho. Pomislio je da je to drugi put u toku dana da odgovara na slično pitanje.

— Onda... — zaustio je Deli, ali nikada nije završio rečenicu. Bio je mrtav pre nego što su reči koje je hteo da izgovori sišle sa njegovih usana.

KRAJ

HOGAR STRASNI

by
DICK BROWNE

HOGARE, HTEO BIH DA TE UPOZNAM SA
MOJIM PRIGITELJEM KEPECSONOM

VAŽI.

DICK BROWNE 7-20

ZNAČI TI SI
KE...
KEPECSON?

AHA.

HA ! ČUDNO TI
JE PREZIME !

© King Features Syndicate, Inc. 1979

DRAGI ČITAOCI

U junu 1987. godine

NOVA EDICIJA VESTERN ROMANA

WESTERN BESTSELER

Edicija od četiri uzbudljiva romana
pružiće vam pravu avanturu
i zadovoljstvo prilikom čitanja.

U julu 1987. godine

NOVA EDICIJA LJUBAVNOG ROMANA

*Harold
Robins*

vam predstavlja:

Četiri izuzetno zanimljiva
ljubavna romana
zabaviće vas na pravi način.

PROČITAJTE I UVERITE SE !

WESTERN BESTSELER

NOVA EDICIJA WESTERN ROMANA

Potražite kod vašeg prodavca novina
4 uzbudljiva romana edicije

WESTERN BESTSELER

ZA SAMO 600 dinara

WESTERN BESTSELER

pružiće vam uzbudljivu avanturu
i zadovoljstvo prilikom čitanja!

FORUM - MARKETPRINT